XIV. évfolyam. Budapest. 276. szám. Kedd, 1880. október 5.

Hirdetések és nyiltterek
felvétetnek árszabály szerint
a kiadó hivatalban:
Budapest IV. hímző-utcza és kalap-utcza sarkán 1. sz.

Hirdetések felvétetnek a külföldön:
Bécsben: Oppelik A.-nál, Stubenbastei Nr. 2.
Mosse Rudolfnál, Seilerstätte Nr. 2.
Haasenstein és Voglernél, Wallfischgasse 10.
Daube G. L. és társánál, Wollzeile Nr. 12.
Párisban: Rudolf Mosse, 40. rue notre dame-des-Victoires (place de la Bourse.)
Frankfurtban a/M.: Daube G. L. és társánál.

EGYETÉRTÉS

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

Szerkesztő- s kiadó-hivatal:
Budapest IV. hímző-utcza és kalap-utcza sarkán 1. szám.
Csak bérmentes levelek fogadtatnak el. Kéziratok vissza nem küldetnek.

Előfizetési dij:
Vidékre postán vagy helyben házhoz hordva:
Egy évre . . . . . 20.—
Félévre . . . . . 10.—
Negyedévre . . . . . 5.—
Egy hóra 1.80
Egy szám 6 krajczár.

Az 1881-iki költségvetés.

A pénzügyminiszter ur mai expozéjának politikai tartalmával alább foglalkozunk. E helyen tisztán mint pénzügyi expozéval akarunk azzal foglalkozni és konstatálni óhajtjuk azon pénzügyi helyzetet, mely a beterjesztett 1881-ki költségvetésben és a pénzügyminiszter ur előterjesztésében visszatükröződik.

Jegyezzük meg itt azonnal, hogy az ország pénzügyi helyzetének ezen képe nem kedvező, sőt több, mert komoly aggodalmakra nyujt okot. Aminthogy csakugyan ezen kép a képviselőházat egyetlen részletével sem volt képes fellelkesiteni. Némán és nyugalmas rezignáczióval fogadta azt még maga a kormánypárt is.

Pedig hát a pénzügyminiszteri expozé még nem is terjeszti elő a helyzetet a maga komoly ridegségében. A pénzügyminiszter ur kiemelte ugyan beszédében, hogy igyekszik hiven előtüntetni a helyzetet, s hogy tartózkodik minden mesterséges számesoportositástól. Mégis beszédéből az ország pénzügyi helyzetének valódi képe nem tünik ki. Hallottunk ugyan sok érdekes, de többnyire már ismert és közkézen forgó adatot, hogy 1873-tól kezdve menynyivel apasztottuk kiadásainkat, 1875-től kezdve mennyivel emeltük az adókat, hogy az aranyjáradék mai árfolyama még mindig nem áll arányban más államok hasonló papirairal, a mi ha ellenzéki részről állittatott, mindig készek voltak a kormánypadokon a czáfolattal. Mindez igen érdekes, de a főkérdés az, hogy milyen az ország pénzügyi helyzete? mily nagy a deficzit? mily nagy azon összeg, mely a jövő 1881-iki évben előreláthatólag az államnak rendes folyó bevételeiből fedezhető nem lesz? — Erre nem ad egyenes feleletet a pénzügyminiszteri expozé! Mert az, hogy a deficzit 1881-re 24 millió frt, az nem felelet, mert — egyszerüen nem való!

Kedvezőtlen pénzügyi viszonyok közt küzködő államban a kibontakozásnak első kelléke a helyzetnek őszinte, nyilt feltárása. Parlamentáris országban ugyis sok érdek igyekszik érvényesülni; náluuk pedig különösen sokat, majdnem mindent az államtól várnak. Ezen különféle követelésekkel és igényekkel szemben leghelyesebb a pénzügyi helyzetnek nyilt feltüntetése. De ha a helyzetet maga a pénzügyminiszter leplezi, ha mesterségesen ő maga eszközli azt, hogy a deficzit a valónál kisebbnek tüntettessék föl, akkor azután ne csodálkozzék, ha az államkincstár irányában mind nagyobb követelések támasztatnak és nincs joga panaszkodni, ha ezen igényeket korlátai közé visszaszoritani igen nehéz.

A beterjesztett budgetben 1881-re az állam összes bevételei 264.414,715 frtban, kiadásai 287.180,096 frtban irányoztatnak elő; a hiány eszerint 22.765,381 frt. A közösügyi kiadások azonban ez évi összegükben vannak a kiadások fentebbi összegébe felvéve, a közös kormány azonban a jövő évre tetemesen többet kér, s ha a kért többlet megszavaztatik a delegácziók által, Magyarországra e többletből 2 millió frt esnék. Az előirányzott hiány e szerint kerekszámban 24.800,000 forint.

Elég nagy összeg. — Szegény országnak, — mert hát másfél millióval emeli a kamatterhet. És ha csak enynyi volna a hiány — örvendenünk lehetne! Ha azonban a budget számaiban kissé mélyebben belepillantunk, a következőket látjuk:

A rendes állami bevételek közt elő van irányozva 5,607,540 frt a földtehermentesitési kötvények törlesztésére kibocsátandó papirjáradék kötvények eladásából. Tehát kölcsönpénz, adósságcsinálás.

Ugyancsak 2,972.606 frt van előirányozva a többi kölcsönök tőke törlesztésének fedezésére kibocsátandó papirok bevétele gyanánt. Tehát ismét pénz, ismét adósságcsinálás.

Az átmeneti bevételek közt 5 millió frt van előirányozva az államjavak eladásából. Tehát vagyonfogyasztás. A mennyivel több államvagyont eladunk annyival fog csökkenni a következő években az államjószágok jövedelme, annyival nagyobb lesz a deficzit. Ugyanitt van előirányozva 2 millió frt mint bevétel az állam birtokába jutott tiszavidéki elsőbbségi kötvények eladásából. Tehát ismét adósságcsinálás, a minek a kamatjaival szaporodni fog a magyar állam terhe.

Figyelmen kivül hagyunk más nem jelentékeny összegeket, melyek az ingó államvagyon eladásából, előlegek visszafizetéséből előirányoztatnak, a melyek pedig szintén vagyonfogyasztást képviselnek.

A fentebbi négy összeg együttvéve 15.580.146 frt. Oly összeg, mely uj adósság felvétele s az államvagyon eladása utján szereztetik be.

Az 1881-iki hiány tehát nem 24.800,000 frt, mint a pénzügyminiszter ur expozéjában előadta s mint az a budgetben elő van irányozva, hanem 40 millió frtnál több. Ez azon összeg, mely az állam rendes folyó bevételeiből a következő év folyamában nem lesz fedezhető.

Igaz, hogy ezzel szemben áll 8 és fél millió frt régi adósság törlesztés, 10,718 ezer frt vasuti szubvenczió és 14.600,000 frt beruházásnak nevezett mindenféle kiadás, melyeknek egy része szükséges, de nem beruházás, hanem valóságos költség, (mint a Dunaszabályozás és szegedi épitkezések) másik része kidobott pénz (mint az uj kataszter) harmadik része pedig nagyon problematikus vagyonesere.

De legyen bár a költségvetés minden kiadási tétele indokolt, szükséges, a kérdés sarkpontja az, hogy hova jutunk oly gazdálkodás mellett, mely az adók nagymérvü fokozása után még mindig 40 millió forinttal költ többet, mint mennyit az ország önerejével megbir?

E deficzit fedezése a pénzügyminisztternek nem sok fejtörést okozott. Könnyedén bánt el a kérdéssel. 5 millió forintig elad állami vagyont, — első sorban koresmaregálékat. A fekvő birtokkal még gazdálkodik egyelőre — csak egyelőre. Könnyü kitalálni miért? Mert nincs vevő, de annál több az ugyis kotyavetyére kerülő magán birtok. Hanem a regaléknak akad vevője. A pénzügyminiszter ur azt mondja „megveszik a községek", de a tapasztalás azt mutatja, hogy biz az mások kezébe kerül, kik aztán rettenetesen gazdálkodnak a néppel.

Azután 1.500,000 frtot remél a pénzügyminiszter a kőolajvám felemeléséből, a mit már tavaly is javasolt, de nem volt elég bátorsága keresztülerőszakolni s a mitől tán az idén is megmentenek az osztrákok, mert nélkülök nem lehet belőle törvény.

Azután 5 millió frtot remél „már eddig beterjesztett és még ezután beterjesztendő" adóemelési javaslatokból. A személyes kereseti adó felemeléséről szólót be is terjesztette. A többivel még ezután fogja az országot meglepni.

A még hiányzó elég sok milliót — aztán beszerzi kölcsönnel — ugy a mint majd adják.

Ime a pénzügyi programm! Ismét 40 millió frt deficzit, adófelemelés és kölcsön!

Budapest, október 4.

A kormánynak, a szabadelvü pártnak a választások befolyásolására czélzó akcziója megkezdődött. Az akczió természetesen kombinált. Egyik iránya a parlamentben fog működni: egyelőre ugy, a mint ezt a pénzügyminiszter Szapáry Gyula gróf mai expozéja végén megkezdte t. i. a disszidens elemeknek csábitása, a független elemek leszólása; a másik irány a társadalom igényeihez van mérve. Az összminiszterium kebelében ugyanis bizalmas jellegü megbeszélések folytak, a melyek a körül forogtak, miként lehetne a függetlenségi pátt terjedésének gátot vetni? Tekintettel arra, hogy évek óta számos elintézetlen s olyan ügy hever, melynek el nem intézése az illető körökben az ellenzéki szellemet növeli, ezeknek az ügyeknek az elintézése elhatároztatott. Kimondatott, hogy a szakminiszterek az interpellácziókra, ha csak lehetséges, rögtön s minél simábban válaszoljanak, ezáltal az interpelláló ellenzékiek elől a nyilatkozás utját amennyire lehet elvágják; ha csak lehetséges a feleletek ugy adassanak, hogy az interpellálók azokat tudomásul vegyék. Kényes természetü ügyekben Magyarországot kell föltüntetni, nehogy a tiszta magyar kerületek közvéleménye fölingerelteassék.

Innen ered az a Tiszánál valóban szokatlan mérsékelt hang is, a melyet a multkor Madarász külügyi és Grünwaldnak az árvavagyon dolgában adott válaszát jellemezte.

Az 1881-iki közös költségvetési előirányzatra vonatkozólag a kormányok közt folytatott tárgyalások befejeztettek. — A delegácziónak benyujtandó előterjesztés hat millió forinton felüli szükséglet-többletet fog előirányozni. — További miniszteri értekezletek ez ügyben nem fognak tartatni s ennélfogva a magyar miniszterek nem is fognak Bécsbe utazni.

Az alapok és alapitványok kezelését ellenőrző és felügyelő bizottság szombaton, okt. 2-án d. u. 5 órakor 2-ik rendes ülését tartotta a vallásügyi miniszterium egyik termében. Ezen ülésről a „M. A." következőket közli: Jelen voltak kivéve ifj. Szőgyényi Lászlót, az összes bizottság. Tárgyak. 1. 1880. évi szept. 20-án tartott ülés jegyzőkönyve felolvastatott és tudomásul vétetett. 2. Az albizottság által beterjesztett ügyrend tárgyaltatott, elfogadtatott, és ő felségéhez jóváhagyás végett felterjesztetik. 3. Báró Sennyey Pál bizottsági tag oda nyilatkozott, hogy a bizottság mint ideiglenes intézmény, az alapok jogi természetének s avval összekötött kérdések végleges megoldásának nem praejudikálhat s ezek iránt egyéni nézetét fentartja, továbbá, hogy a bizottság hivatásának létjogát és határát abban látja, hogy a felügyelet és ellenőzés valóságos és komoly legyen. Ezen nyilatkozat oly elveket foglalván magában, melyeket a bizottság is magáévé tesz, jegyzőkönyvbe vétetett. 4. Felolvastattak: a biz. elnöki levél és az arra adott miniszteri válasz, melyben a kért 1879. évi zárszámadások ugy az 1880 és 1881. évi költségvetések, a vallás és tanulmányi alapra vonatkozólag megküldettek, s melyek birálatára és véleményadásra albizottság küldetett ki, dr. Haynald Lajos, b. Sennyey Pál, b. Bánhidy Béla, Prileszky Tádé és Rudnyánszky Ferencz személyében.

Fuzió Nr. II.

— okt. 4.

Tizenkettő után kezdődött s félkettőre már véget ért, de azért jelentőségteljes nagy ülés volt a mai. S ha e másfél óra nem tartozott is azok közé, melyekbe egy század belefér: momentuszus volt annyiban, hogy nagyot szökött a történelem óramutatója s a reménylettnél sokkal közelebb kilátásba helyezte azt az időt, a mikor a jelen többség órája is ütni fog.

Ilyen budgetbeszéd után, a melyet ma hallottunk a pénzügyminiszter ajkairól, lehetetlen, hogy soká tarthassa magát. Azt a kormányt, mely ilyenekkel áll elő, vagy lerázza nyakáról a nemzet, vagy összeroskad alatta.

Szapáry a „szerencsés kezü" miniszter, ma igazán szánandó szerepet játszott. Remegés nélkül kellett olyatén vallomásokat tennie, melyek elitélik ezt a kormányt, de nemcsak ezt, de minden kormányt, mely a közösügyi alapon állt, vagy állni fog, — oly vallomásokat, melyek azt bizonyitják, hogy az ország a tönk felé siet és a kormány minden mentő eszméből kifogyott, segiteni nem bir a helyzeten, — oly vallomásokat, melyeket csak fogalmazni kell s a pénzügyéri expozé ugy áll a tisztelt ház előtt, mint oly okmány, melynek alapján akár mindjárt a vád alá helyezés kérhető.

Csak is igy juthatott a pénzügyminiszter ahhoz a konkluzióhoz, a melyhez beszéde végén jutott. Eddig is voltak rossz kormányok és kormányférfiak, kik bevallották tehetetlenségüket és elmondák, hogy „ime, itt állok megtörötten". De volt bennök annyi önérzet, hogy ne kérjék, de bevárják a mentő kezet.

Ma megértük azt a magas tragikomikus jelenetet, mikor a többség támogatásával dicsekvő kormány egy jelentékeny tagja, a nemzet törvényhozásában, a miniszteri bársonyszékről, a legnevezetesebb momentum, a budgetelőterjesztés alkalmával — a kisebbségben levő ellenzékhez segitségért kiált.

Erre is el lehet mondani, a mit Tisza Kálmán hires elv-függesztő beszédére mondtak, hogy „ez több, mint beszéd: ez — akczió."

Valóban az, azért magából a tényből s nem az azt kisérő szavakból fejtjük ki értelmét. „Zum Kreutz kriechen", ez az igazi értelme annak, mikor a kormány a vele egy közjogi alapon álló, de azért általa folyvást dehonesztált ellenzéket fuzióra hivja föl, az ország függetlenségét követelő másik párt ellen, melynek terjedésétől megijedt. A szavak, melyeknek kiséretében ily fölszólitás történik, elvesztik jelentőségüket maga a tény jelentősége mellett. A kijelentés, hogy a pénzügyminiszter e fölhivást nem megbizásból, de egyéni impulzusból teszi, nem jelent egyebet, mint tartalék-ajtó tárvahagyását az esetre, ha a szép szó rideg visszautasitással találkoznék.

S ha egy kormány egyszer odáig süllyedt, hogy ellenfelei segitségeért könyörög; tudnivaló, hogy ilyenkor föltételeket szabni nevetség s csak a szinét akarja kikerülni annak, hogy kényre-kegyre adta meg magát. Hiszen Tisza Kalmán is azt mondta annak idejében, hogy ő tőle ne követelje senki, hogy addigi elveit megtagadja, mert akkor nem lesz semmi a fuzióból.

Szapáry is ilyenformán hangoztatja most, hogy a többség öntudatos, hogy nem abdikál, szétforgácsolni magát nem engedi, főnn kiván állani stb.

Szavak, szavak, szavak — mondja Hamlet. S ha Sennyey azt mondja most a Szapáry appeljére, a mit egykor Windischgrätz, hogy „Unbedingte Unterwerfung", — hát a Tisza-kabinet előbb tán duzzog, aztán azt fogja mondani: „minő is hát az?"

Azt hiszszük, ma Sennyey a helyzet ura s ha a fuzió létre nem jő, annak nem lesz egyéb oka, mint az az egy, hogy ő nem akarja — semmi áron. De ha akarja: biztos lehet róla, hogy minden föltételét elfogadják.

Minekünk mindegy. Többen szavaznak-e le bennünket, vagy [illegible] az eredményen nem [illegible] rendithetetlen a hitün[illegible] megérkezik. Egyszer[illegible] hogy Magyarország [illegible] dalát a pártok közti [illegible] közösügy hivei össze[illegible] Tisza segitségükre si[illegible] zászlaját. Most az akk[illegible] segitségért rimánkodik. [illegible] kölcstelen maneuvre második ki[illegible] lesz e az a sikere, a mi az elsőnek Tegyük föl a rosszabbik esetet, hogy Ideig-óráig még tengeni fog a párt, [illegible] a 67-es kiegyezés alapján szövetkezett, még egy ideig tetézni fogja az ország szerencsétlenségeit: aztán ő is segitségért kiabál.

AZ „EGYETÉRTÉS" TÁRCZÁJA.

A szépen mosolygó hölgy.

BOUVIER ELEK REGÉNYE. 4

ELSŐ RÉSZ.

Páris éjjel.

III.

A szép asszony kávéháza.

(Folytatás.)

E nap óta a szép asszony gyülölte gyermekét. A legkopottabb ruhákban öltöztette, a legdurvább munkákra kényszerité és leginkább oly teendőket bizott rá, melyek távol tartották az ebédlőtől.

Az olvasó már kétségkivül eltalálta, hogy a fiatal leány, kit Vallée de la Saussaye Ágoston oly csodás módon megmentett, a szépen mosolygó Adele kisasszony.

Most majd elbeszéljük a jelenetet, mely a szép gyermeket az öngyilkossági kisérletre ösztönzé.

Akkor este nagyon meleg volt, a koresma rendes látogatói szomjasak voltak, és a terem tömve volt.

A szép asszony egy vendég mellé ült, ki állitólag kegyence volt. A legfesztelenebb modorral a férfi vállára hajolt, kit müvésznek hivtak. Nagy suhancz volt ez, herkulesi alakkal, és szépsége az indiai Bacchusra emlékeztetett, de öltözete nagyon elhanyagolt, a sok élvezet megrongálta, és most is kártyázott.

Nevetve oda adta kártyáit ellenfelének, megmutatta a tizenhatot és tizennégyet és kiáltá:

— Csak nem panaszkodol, hogy nem nyertél semmit?

A szép asszony állával megérinté a csinos fiu vállát, mire visszafordult.

A nő hosszasan tekintett reá, de a müvész pirulás nélkül elviselte Johanna asszony igéző tekinteteit: csak egy fejbillentéssel, és egy mosolylyal felelt.

Mig ellenfele megfizette a szép ledérnek iménti veszteségét, a nagy suhancz felkelt, és a pénztárhoz ment, hol Adele kisasszony egy sarokba huzódva, harisnyákat javitgatott. — A fiatal ember a pénztárhoz könyökölt, lopva visszanézett, ha Johanna asszony szemmel tartja e, és midőn látta, hogy el van foglalva, halkan igy szólt a fiatal leányhoz:

Tudod-e Adele, hogy te nagyon csinos lesz.sz.

A mosolygó kisasszony lecsüggeszté fejét, összehuzta szemöldökeit és nem felelt.

— Hát nem untat téged e sarokban ez a javitgatás. Ha akarnád . . .

Adele nem mozdult, — és véresre harapta ajkait.

— A te szépségeddel és hangoddal, én oly állást biztositanék számodra! . . ha . . .

A fiatal leány lesujtó tekintetet vetett a szólóra, és felkelve, igy szólt:

— Anyám szólani kiván önnel.

Cordier Johanna villogó szemekkel, összeszoritott fogakkal már nehány másodperez óta szemlélte öket, — és a fiatal leányhoz fordulva igy szólt:

— Ejnye na! miféle badarságokat beszéltetsz magadnak? mit jelentsen ez? Nem mégy fel rögtön atyádhoz, megnézni, ha nincs-e szüksége valamire? Hát pirulnom kell e miattad?

A mosolygó Adele nem felelt; lecsüggeszté fejét; két könnycsepp gördült le arczán.

Felvette munkáját, és eltávozott.

A szép asszony a müvészhez közelitett és tompa hangon igy szólt:

— Vigyázz magadra, nekem jó szemem van.

— Ejnye na: mi lelte önt Cordier asszony? szolt a férfi fennhangon, kétségkivül, hogy zavarba hozza az anyót és hogy a vendégek is meghallhassák.

A szép asszony szemében egy szikra villant föl, de erőt vett magán.

— Én azt akarom mondani Rolland ur, hogy nem szeretem, ha leányommal tréfálnak.

— Hát mit gondol ön, mit mondhattam én e gyermeknek?

A vendégek meg sem mozdultak. A játékosok játszottak, az ivók ittak, a csevegők csevegtek, de egyik sem tekintett fel.

Ugy látszik nem igen csodálkoztak e jeleneten.

Cordier Johanna egy szempillantás alatt észrevette, hogy senki sem törődik velök, és elfojtott, megváltoztatott hangon igy szólt:

— Én nem akarom, hogy te e gyermekkel beszélj, hallod? Én ismerlek, és tudom, hogy mit mondhatnál neki, és ha ily dolgok történnének . . .

— Hisz te megőrültél; — veté oda elcsodálkozva, de ugyanazon hangon Rolland ur.

— Az lehetséges, én eléggé szerencsétlen vagyok, hogy annyira szeretlek. En mindenkire féltékeny vagyok. Ezután halkabban hozzá tevé: Nekem nagy okom van reá, hogy az legyek, ugy hiszem tudnod kell, hogy én mit tettem éretted.

— Hallgass, veté oda a férfi és jöjj.

Mind ez ugy szólva az ajkakkal lőn mondva anélkül, hogy egyik vagy másik arczán meglátszott volna. A férfi a konyhába ment, mintha pipáját akarná meggyujtani: a szép asszony követte és fennhangon igy szólt:

— Ön tüzet akar Rolland ur, majd szolgálok.

Midőn a nő maga után betette az ajtót, a müvész megölelte, megcsókolta és szeliden szemrehányó hangon igy szólt hozzá:

— Már ez nagyon esztelenség, hogy még leányodra is féltékeny vagy. Kinek tartasz?

— Tudom is én, — veté oda a nő remegve, és az ölelésre mintegy villanyos ütésre egészen átváltozott. Igaz én őrült vagyok. Lásd Rolland, én annyira szeretlek; én csak akkor leszek nyugodt, ha egészen az enyém leszesz.

— Nem hallgatsz? hát ha meghallják? És hogy szavait elfojtsa, ajkaira egy csókot nyomott.

— Már nem sokáig kell várnunk és akkor . . .

— De hallgass, szólt élénken Rolland ur, rémülten körültekintve. Hallgass már.

— Ölelj meg és ne félj semmit.

Megölelték egymást, ezután a nő nyugodt hangon igy szólt:

— Kérlek Rolland, ne beszélj többé Adellel. Először is ő mindkettőnk ellensége . . .

— Ah! ezt jól tudom, épen ezért . . . ő gyülöl engem.

— Oh! ő gyülöl téged . . . Szóval, én ezt jobb szeretem, mintha szeretne.

— De ha esetleg . . .

És e szavakat hebegve eité ki.

— Ha annyira leszünk . . . ő nem maradhat velünk . . .

— Ah!

— Én csak „ő" miatta türöm itt; „ő" mindent elhitt, mit mi rólad és róla mondottunk, és nem is sejti, hogy előzékenységed nekem szól!

— Épen ezért szólanom kell vele.

— Hadd el, már mondottam, hogy nem akarom, itt csak egy lény van, és az én vagyok.

— Teremtette! de féltékeny vagy, — veté oda Rolland mosolyogva, és vidám szinezetet akart kölcsönözni annak, mit a szép asszony ijesztő hangon mondott.

Ujra megölelte, de a nő durczás volt; és könnyedén eltávolitva, igy szólt:

— Menj játszani; én majd felnézek.

Ezzel felment a lépcsőn. Rolland visszatért a kávéházba, ismét elfoglalta helyét anélkül, hogy távollétét észrevették volna.

Néhány pillanat mulva az első emeleti szobákban hangok zaja hallatszott.

Az egyik vendég, megnedvesitvén ujjait, hogy a kártyákat felvehesse, és igy szólt:

— Nem hallasz semmit ott fenn? a szép asszony jó estét kiván a szépen mosolygó kisasszonynak.

Egy másik a müvészhez fordulva, szemhunyoritással szólt:

— Ennek megint te vagy az oka.

Rolland elégnek tartá vállat vonni, és kártyáit kiterjesztve igy szólt:

— Kérem egy szinből öt kártyám van és három királyom.

— Jól van.

— A játszmát folytatták, midőn a szép asszony, ki igy kihevülve még szebb volt, lejött; most vidáman mosolyogva elfoglalta helyét a szép Rolland mellett és oda sugta:

— Megtörténhetik még ma.

A müvész elsápadt. Az egyik játszó kérdé.

— Hogy van a szegény Cordier?

— Istenem! veté oda a nő közönnyel, mindig egyformán.

Szegény férjem nagyon gyenge!

— Nincs jobban?

— Se jobban, se rosszabbul.

És amint Rolland kártyáiba nézett, igy szólt hozzá:

— Az ön helyén én mind elvetném és innen huznék.

Ezzel a játék folyt tovább.

A koresma felett az első emeleten a Cordier házaspár hálószobája volt; ez nagyon egyszerü, szerfelett tiszta helyiség.

A butorok régi diófából, csak ugy csillogtak az éjjeli lámpa fényétől, mely gyengén világitá a szobát.

Az utcza felőli szegletekben két ágy, azokat a piaczra nyilo ablak választotta el egymástól. E két ágyat vörös függönyök diszitók.

Az egyikben jajgatott Cordier. A szerencsétlen kinjában kezeit tördelte, időnként visszahanyatlott a párnákra, halvány arcza és idegesen rángatozó szája, borzasztó látványt nyujtott. Iszonyu fájdalmat érzett. Majdnem hörgött.

Az ajtó kinyilt; Adele egy gyertyával kezében belépett, és nyugtalanul kérdé:

— Hivtál atyám?

A beteg erőt vett magán, hogy rendkivüli megerőltetéssel elrejtse szenvedéseit, és szeliden felelt:

Én nem hivtalak, de miután már itt vagy, adj inni.

— Gyógyszeredből?

— Nem, nem, adj vizet! Az orvos borzasztó gyógyszert adott.

— Igen, de ez hasznodra lesz, szólt Adele vigasztaló mosolylyal. — Jobb lenne ha abból innál. . . .

— Nem, kicsikém, nem, adj vizet.

A fiatal leány engedelmeskedve egy pohár czukros vizet készitett. A mint atyjának nyujtotta, ez megragadta kezét, ivott, és ugy látszik megkönnyebbült; ezután hosszasan gyermekére tekintett.

Adele elcsodálkozva kérdé:

— Miért nézesz igy reám anyám?

— Te jól látod állapotomat, te sirtál.

A fiatal leány, ki nagy zavarba jött, hogy mivel igazolja könnyeit, most ujra sirt.

(Folytatása következik.)

Lapunk mai számához fél iv melléklet van csatolva.

De már akkor, hiszünk istenünkben, nem lesz a ki mentőkezet nyujtson, s be fog teljesedni, hogy az a zászló, melyen a gyáva jogfeladás, a szégyenletes tributumok, s a lealázó megalkuvások annyi dicstelenül elvesztett csatája hagyta rajta szennyét, nem lesz többé itthon a magyar hazában, s a nemzet az igaz lobogót, állami függetlenségének lobogóját emeli magasra.

Bizunk ennek az időnek eljövetelében, s ma inkább bizunk, mint biztunk tegnap. Lehetetlen sokáig elmaradnia a maihoz hasonló kormánynyilatkozatok és budgetek után.

Budapest, okt. 4.

A diplomaczia helyzete, ugy látszik, még a mai nappal sem javult. A porta nyilatkozatáról még eddig semmit sem tudni, s aggódva lesik minden pillanatban ezt az enuncziácziót, melytől jó részben függ az európai konczert fenmaradása. Valószinü, hogy a porta megigért javaslatai már a kabinetek kezei közt vannak, s ma talán megkapták a kilátásba helyezett török jegyzéket is. Tegnap még ez utóbbiról a „Nordd. Allg. Ztg." jelentése szerint semmit sem tudtak Berlinben, de föltehető, mondja az idézett félhivatalos lap, hogy a porta ilynemü közlése (mint azt az „Agence Havas" jelezte) legközelebb be fog következni, mivel a porta legutóbbi kérelme is bizonyitotta abbeli készségét, hogy a görög és az örmény kérdést is megoldja.

Ma déli táviratunk semmi ujat sem jelentenek, csak a flotta költözését jelzik az őszi viharok ellen nem védett gravozai öbölből a biztosabb kattarói (Teodo) öbölbe. Jelentik továbbá, hogy az angol miniszterek, Gladstone, Granville, Harcourt, Hartington urak, miután fontos tanácskozásaikat megtartották, ismét vidékre utaztak. Ez csak megerősiti amaz eddigi jelenséket, melyek szerint a Gladstone-kabinet jónek látta, lemondani a harczias politikáról, melyet különben Oroszország — a válság pillanatában mégis készületlennek találva magát — Oroszország sem sürget olyan nagyon, hogy Anglia, az otthon mutatkozó ellenzés daczára is, ellentétbe helyezze magát a többi hatalmakkal. A miniszterek szétmenése nyilván arra vall, hogy a közelebbi napokban együtt nem lesz dolguk, a mi pedig tulhatatlan volna, ha fontos események és elhatározások lennének várhatók. Legvalószinübb, hogy ismét megindulnak a tárgyalások, ugy a hatalmak közt egymással, mint a portával, s a flotta demonstráczió jelentőségének minimumára sülyedt alá, söt kérdés, nem marad-e el az egész rendszabály végkép, mert csaknem bizonyos, hogy a porta ragaszkodni fog annak elejtéséhez. Az angol miniszterek elutazásából vonható következtetés alapján, tehát csak fenntartással közölhetjük az Agence Havasnak a londoni minisztertanácsról hozott következő jelentését:

„Mindenekelött be kell várni a szultán uj javaslatait, melyek mára jelezvék. Ha ezek elfogadhatatlanok, Anglia először is azt fogja javasolni, hogy a szultánhoz együttes ultimátumot intézzenek, melyben a montenegrói, görög és örmény kérdések teljes megoldását követelik. Ez ultimatumnak nyomatékot adna az egyesült flottának az Aegei tengerben való megjelenése. Ha a hatalmak ezt a politikát el nem fogadnák, a kabinet Anglia elszigetelt akcziója mellett fog nyilatkozni."

Ettől nagyon óvakodni fog a Gladstone-kabinet. Különben is, mint egy Párison keresztül [illegible]zett lon[illegible] jelenti, az ottani osztrák-[illegible]a követek közölték az [illegible]k határozott nézeteit s [illegible] előtt e három hatalom [illegible]ngol kormány te hát ma [illegible] minő választ kapna oly [illegible] s igy, ha elszigetelt [illegible] megtenné intézkedéseit [illegible]gyná oda a fővárost.

[illegible]olt Lord Mounthmorris te-[illegible]olinban a gyászszertartást végzett pap [illegible]ójában ezt mondá a többi közt: „Lord [illegible]nmorris nehány tévutra vezetett honfitársunk [illegible]zas szenvedélyének esett áldozatául. Mindnyájunk kebelében szörnyü fölháborodás és az a komoly óhajtás uralkodik, hogy e kegyetlen igazságtalanság igazságos és megérdemelt büntetéssel sujtassék. A kormány, mely elmulasztja, hogy szigorral és határozottsággal cselekedjék, bünrészességbe esik." Végül a lelkész fölszólitá hiveit, hogy imádkozzanak azokért, kik naponta életveszélyben forognak és azokért, kik még a tél folytán meg fognak öletni.

Figyelmeztetjük és kérjük tisztelt előfizetőinket, kiknek előfizetésük mult hó végével lejárt, hogy ujabb megrendeléseiket mielőbb megtenni méltóztassanak.

Lapunk előfizetési ára:

oktober hóra	— — —	1 frt 80 kr.
oktober—november	— —	3 frt 60 kr.
oktober—deczember	— —	5 frt — kr.

Lapunk mindennap, tehát hétfőn és ünnepek után következő napokon is megjelen.

Az előfizető nevének, czimének, lakhelyének s az utolsó postának tisztán s olvasható kiirását kérjük, hogy a lap szétküldésében hiba ne történjék.

Előfizetést a hó bármely napjától elfogadunk.

Régi előfizetőink legczélszerübben cselekszenek, ha czimszalagjukat a postautalvány szélére ragasztva beküldik a kiadóhivatalnak.

Az előfizetési pénzek és postai utalványok Budapestre az „Egyetértés" kiadóhivatalába (himző-utcza 1, szám alá) küldendők.

Az „Egyetértés" kiadóhivatala.

UJDONSÁGOK.

— okt. 4.

— Lapunk mellékletének tartalma: Országgyülés. Az 1881-iki költségvetési előirányzat. Közgazdaság. Tárcza: A nők, a kik ölnek és a nők, a kik szavaznak.

* Időjárás. Europában. A kis légnyomás (depressió) Danczignál 744, a nagy pedig Nyugat-Francziaországban 763 mm. Egész Németországban éles nyugati szelek mellett, esős idő van. Hazánkban: Különböző, nagy részben nyugati szelek mellett a hőmérséklet Keleten feljebb, Északon alább szált. A légnyomás pedig Északkeleten valamivel kisebb, a többi részekben általában nagyobb lett. — Az idő átalában borus, helyenkint esős. Kilátás a jövőre; Átalában felhős, borus, részben esős idő fenyeget továbbra is. Derült hajlam délnyugaton mutatkozik, Budapesten ma eső esett. Hőmérő állása reggel + 8 R°.

— Személyi hirek. A király sziléziai utazására vonatkozó intézkedések megváltoztak. A változás a delegácziók ülése miatt történik, s még nem bizonyos, hogy az uralkodó Bécsből vagy Budapestről indul-e Sziléziába. Onnét visszatérte után azonban a kassa-oderbergi vasuton Ruttkára s onnét Budapestre jön. — Tisza miniszterelnök Gesztről, a hova ma este utazott el, a hét végén tér vissza Budapestre. — Lukács György, belügyminiszteri tanácsos tegnap este Nagyváradra utazott. — A daruvári kerületben a horvát országgyülésre, hir szerint Tüköry, pestmegyei birtokos lép föl képviselőjeltnek. Ellenjelöltje nincs, mert az ottani plébános, kit fölléptetni akartak, a jelöltséget nem fogadta el. — Bubics Zsigmond nagyváradi apátkanonokot mint a Biharban sajnálattal olvassuk, életveszélyessé válható baleset érte a napokban. A szobájában felfüggesztve levő sulyos rámáju olajfestmény ugyanis fejére esett s sulyos zuzódást okozott fején. Szerencsére azonban a baleset komolyabb következményeket nem vont maga után. — Lumniczer egyetemi tanár nevezetes mütétet hajtott végre a napokban egy petefészek-tömlő kiirtását eszközölte, oly szép sikerrel, hogy a beteg, egy 28 éves nő, egészen jól érzi magát s még láza sincs. A mütéti terem szükvolta ez alkalommal is érezhető volt, ugy hogy e miatt csak néhány sebész-hallgató lehetett jelen az érdekes esetnél. — Grattarola G. olasz egyetemi tanár s a florenzei ásványtani muzeum igazgatója jelenleg Budapesten időzik s megtekinté az itteni gyüjteményeket. — Aalberg Ida finn vendégmüvésznő tiszteletére az egyetemi könyvtár igazgatója Szilágyi Sándor tegnap lakomát adott, jelen voltak Prielle Kornélia, Deák Farkas, Pulszky Károly, id. és ifj. Szinnyey József stb. A müvésznő szerdán este hagyja el a magyar fővárost. — Böck Ján. főgeologus, ki a nyáron át Szörénymegyében volt fölvételeket eszközölni, tegnap visszatért a fővárosba. Budapestre érkeztek gr. Batthyány József, Jász-Nagy-Kun-Szolnok megye főispánja Szolnokról, Esterházy István gróf Pozsonymegye főispánja Pozsonyból, és Esterházy Kálmán gróf Kolozsmegye főispánja Kolozsvárról.

— Kossuth Iratai második kötetének kéziratai ma érkeztek Budapestre Helfy Ignácz országgy. képviselőhöz, ki azokat rövid időn sajtó alá adja. — Az első kötet franczia forditása, mint bennünket Párisból értesitenek, még e héten meg fog megjelenni Plon és társánál (rue de Garancières 8). Kossuth ehhez a franczia közönség számára külön remek előszót is irt, melyet mi lehető leghamarabb közölni fogunk.

— A király nevenapját a budai helyőrségi templomban szokás szerint az idén is megünnepelték. A templom lobogókkal s disznövényekkel igen izlésesen föl volt diszitve s az oltárhoz vezető főjáraton kir. testőrök képeztek sorfalat. Kevéssel 10 óra előtt egymásután robogtak elő a magán és bérhintók, melyekből magas egyházi, állami és katonai személyiségek szálltak ki. Ott voltak Haynald bibornok, Pauler, Trefort, Ordódy, Kemény és Bedekovich miniszterek, Edelsheim-Gyulay báró több közös s honvédtiszt élén, Majláth György országbiró, Ráth, Kamermayer s Gerlóczy polgármesterek, Szapáry István gr. főispán, a görög, török, német és angol konzulok, az egyetemi rektor, a bölcsészeti s orvosi kar dékánjai, több egyetemi tanár, s majdnem valamennyi országgyülési képviselő magyar diszruhában. Az egyházi szertartást Simor herczegprimás esztergomi érsek végezte fényes egyházi segédlettel. Váray Ferencz igazgatása alatt Wiltak által szerzett c-dur misezene adatott. A belvárosi plébánia templomban ma délelőtt 10 órakor szintén nagy mise tartatott Haydn B. durja adatott elő, melyben V. asszony énekelte a szólókat.

— Seemanügy. Egerből e hó 3-ikáról veszszük a következő sorokat: „A várost képviselőtestület mai napon tartott üléséből kérvényt intézett a képviselőházhoz a zászlósértés ügyében. A kormányhoz intézett két rendbeli előterjesztésre mi sem történt. Seeman alezredes ma is Egerben van, daczára annak, hogy még a kaszinóból is kiutasittatott s a társas körökből ki van zárva — a minek aztán az a szánandó következménye van, hogy a tisztikar köteles lévén engedni a felsőbb parancsnak, szintén visszahuzódni kényjelen ezredese kedveért. Egervárosa az országgyüléshez intézett kérvényében röviden utal a kormányhoz intézett kérvényekre, sürgetésre s hogy mai napig mi sem történt. Kéri az országgyülést, hogy intézkedjék ne csak e concret esetben, — hanem hogy ily fölmerülhető eset — rögtöni megtorlása eszközöltessék. E famozus eset, kétségkivül érdekes országgyülési tárgy leend. És csak kiindulás alapjául fog szolgálni — sok, igen sok érdekes s az osztrák-magyar hadsereg felsőbb tisztjeire jellemző tények sorozata fog leleplezteni. Egyének s esetek érdekes ismertetése várható." — A zászlósértés ügyben más oldalról veszszük az értesitést, hogy Seemann felmentő itéletet kapott volna, s ez itélet, a kormányelnökkel már akkor közölve volt, midőn a Hon a multkor azt az érdekes közleményt hozta, hogy ez ügyből folyólag Ziegler tbk nyugdijaztatott, Seeman alezredes pedig, a katonai kötelékből is kilép. A fentebbi hirt hogy Seeman felmentő itélete rég a miniszterelnök kezében van, hiteles helyről közlik velüuk. Hogy a miniszterelnök, miért hallgat vele oly mélyen, plane még a Hon-ban, ferde hireket is közöltet — ez az ő titka. Midőn Seeman az egri uj kaszinóból kitiltatott, és Babics István orsz. képviselő, mint elnök közölte vele a végzést, a közös hadseregbeli tisztikar Seeman rendeletére, kilépett a kaszinóból. A tisztek tették ezt kötelességszerüleg. A helybeli honvédőrnagy s többi tisztjei azonban, nem tartották szükségesnek Seemann végett — ki különben is nyilt tagadásával egészen tönkre tette a tiszti becsületet, követni a kilépést. Máriássy honvédtábornok e végből vizsgálattartásra utasittatott, s mint halljuk, nem tehetett kifogást Petrás Gyula honvéd őrnagy eljárása ellenében. Mint halljuk, nevezett honvédőrnagy őrnagy dorgálásra itéltetett azért, mert a „Pester Lloyd" tendencziósus közleményét, hogy ő Seemannal benső baráti viszonyban van, visszautasitani bátorkodott.

— Az aradi vértanuk emlékét október 6-án ez idén is kegyeletes ünneppel fogják megülni országszerte. Budapesten d. e. 10 óra a Ferencziek templomában gyász istenitisztelet lesz, melyben a budapesti honvédegyletek testületileg részt vesznek. Az illető egyletek elnökségei felszólitják a bajtársakat, hogy a nevezett napon reggel $9^1/_2$ órakor a kuria előtt teljes számmal gyüljenek egybe, honnét együttesen fognak bevonulni a templomba. — Aradon az e nap rendezendő gyászünnepélynek sorozata következőleg van megállapitva: 1. Gyászmise délelőtt 10 órakor a ft. Minorita-atyák egyházában. 2. Az idegen és helybeli testületek és egyletek kivenulása a gyásztérre. 3. A gyásztéren Tiszti Lajos az aradi honvédegylet alelnöke tart alkalmi beszédet. 4. Az ünnepély emelésére szolgáló gyászdalok, a helybeli kir. tanitóképezdei tanuló-ifjuság által fognak előadatni.

— A német szinház ügyében Tisza Kálmán belügyminiszter által tegnap hozott határozat igy hangzik: „A magyar királyi belügyminiszter 45480. szám. Budapest főváros közönségének. — Az osztrák központi földhitelbanknak az általa magánérdekben kért szinházi engedély ügyében az 1872. évi XXXVI. t.-cz. 5. §-a alapján a főváros polgármesteréhez benyujtott s általa a belügyminiszteriumhoz mult hó 28-ról 3061. sz. a. kelt jelentésével felterjesztett felebbezése törvényszerü tárgyalás alá vétetvén, tekintettel arra, hogy a tárgyalási iratok s különösen a fölebbezésben foglaltak szerint is, a felebbezés jogával élő osztrák központi földbitelbank szinháznyitási engedély birtokában sem saját neve alatt nem volt, sem pedig a gyapjuutczában megszerzett ház vétele által ily engedély birtokába nem jutott, minthogy ezen házban a szinháznyitás csak is bizonyos meghatározott időre engedélyeztetett s ezen engedélyezési idő fellebbező földhitelbank saját beösmerése szerint is letelt, az 1847/8 évi XXXI. t. cz. 1 §-a szerint pedig szinházak az illető törvényhatóság engedélye nélkül nem nyittathatván, felebbező bank által szinháznyitási engedély lett volna mindenek előtt kérendő. A szinház-nyitási engedélyek iránti határozathozatalra a fennebb idézett törvény értelmében a törvényhatóság és igy ez esetben Budapest főváros törvényhatósága lévén illetékes, a főváros törvényhatóságának f. évi szeptember 15-én tartott közgyüléséből 601. sz. a. hozott s az osztrák központi földhitelbank által felebbezett határozata, mint illetékes, alaki szempontból törvényszerü kifogás alá nem esik. A mennyiben pedig Budapest fővárosának azon közgyülése, melyben a neheztelt és felebbezett 601. sz. határozat hozatott, a tárgyalási iratokból beigazoltan az 1872. é. XXXVI. t.-czikkben előirt feltételeknek megfelelőleg tartatott meg, és igy a föntebbiek szer.nt a felebbezett határozat Budapest főváros törvényhatósága által saját hatáskörében törvényesen hozatott, az osztrák központi földhitelbank felterjesztett felebbezésében pedig semminemü más oly indok, mely a fennálló törvények értelmében kifogásolható lenne, nem foglaltatik, felebbezése tekintetbe vehető nem volt. Miről a főváros közönségét a felterjesztés csatolmányainak visszaküldése mellett további szabályos eljárás végett ezennel értesitem Budapesten, 1880. évi október hó 3-án Tisza s. k."

— Fáklyászene Tisza Kálmánnak. Az egyetemi fiatalság körében mozgalom indult meg s nem kevesebről van szó, mint a Tisza Kálmánnak adandó fáklyásmenetről. Ma délután előértekezlet tartatott a melyen a fiatalság köréből számosan voltak jelen s a fáklyásmenetet rendezni elhatározták. Indokot ez óváczióra Tissza Kálmánnak a német szinház ügyében hozott határozata szolgáltatna. Nem tudjuk minő más indokok is munkálnak közre, melyek a fiatalságot e lépésre birják, hanem annyi bizonyos, hogy Tisza Kálmán csak kötelességét teljesitette s nem szükséges érdeméül betudni, hogy ez egyszer nem helyezte magát ellentétbe a törvény világos határozataival. Ha az engedély megadása vagy megtagadása a belügyminisztertől függött volna, akkor lenne helye a helyeslésnek vagy helytelenitésnek a belügyminiszterrel szemben. De mint magában a főváros határozatát jóváhagyo végzésben, is ki van jelentve, a fővárosi közgyülés saját hatáskörében járt el, midőn az engedélyt megtagadta, s a belügyminiszter végzése nem mond egyebet, mint azt, hogy a közgyülés határozata törvényes volt, hogy helyes volt-e az vagy helytelen, arról nem nyilatkozik. S igy a belügyminiszter azért kap fáklyás zenét, mert tisztelte a főváros autonom jogait. Ez pedig kötelessége volt. A kötelesség teljesitése nem érdem s szeretjük hinni, hogy a fiatalság, ha megfontolja a dolgot, leszámol e mozgalommal, mint a mely felesleges. Tisza Kálmánnak lehetne tetszős a fáklyásmenet, hiszen oly rég nem volt része a bizalom nyilatkozataiban, de előbb szerezzen valódi és megérdemelt jogczimet arra.

— Bécsi lapok a német szinház ügyéről. A belügyminiszter tegnapi határozata, melyet a budapesti német szinház ügyében hozott, ismét magán kivül hozta a bécsi sajtót. Tisza Kálmán ez alkalommal abban a ritka szerencsében részesül, hogy a magyar nemzet ellenségei tele torokkal szidalmazzák; máskor tudvalevőleg dicsérni szokták. Hogy mily kedvvel fogadja Tisza a bécsi sajtó dicséretét nem tudjuk; az azonban kétségtelen, hogy e sajtó mostani szitkozódása rendkivül élvezetes olvasmány. Sietünk abból lehető teljes gyüjteményt állitani össze olvasóink mulattatására.

A N. W. Tagblatt ironicze kezdi. „Magyarország meg van mentve, ugymond, végleg meg van mentve attól a veszélytől, hogy valami német szinigazgató vagy egyszer hatalmába keritse a magyar fővárost s minden magyar lakos mellé oda állithassa két statistáját, ekkép a német bitorlás nemzeti áldozatát német beszédre kényszeritendő. Tisza miniszterelnök jóváhagyta a „pestvárosi tanács" határozatát, mely a német szinház engedélyét megtagadta. A kedvező fordulat lehetőségét látszólag még megengedő nyilatkozatok, melyeket néhány nappal ezelőtt Müller igazgató előtt tett, hiu, konvenczionális kitérő frázisoknak bizonyultak, hogy a kellemetlen látogatót nyakáról lerázza. Tisza ur ugy találta, hogy a városi autonomia, melyet ő oly érinthetetlennek és nebántsdvirágnak tekint, ha az őt személyesen nem érinti, hogy ez az autonomia „Pest" város képviseletének föltétlen jogot ad a szini engedély megtagadása által magát müvelődés történelmileg blamálni. Ugy találja, hogy e müvelődés történelmi blamage a községi törvény által megszabott minden formalitás megtartása mellett ment végbe, s hogy tehát az ellen absolute semmit sem lehet tenni. Persze föl lehetne hozni ez ellen, hogy a főváros ez autonom blamage jogát kissé tulságosan használja, mivel azzal nemcsak magát, hanem az egész „Magyarendlandot" blamálta, s magát a kormány fejét Tisza urat oda vitte, hogy szintén részt vegyen a játékban, s ő is blamálja magát Európa előtt."

A „N. Fr. Presse" imigyen beszél: A miniszter határozata csakhamar közhirré lett. A német szinház szinészei, zenészei és munkásai közt is, s azokat ugyszólván lesujtotta, mivel ezek azzal a reménynyel biztatták magukat, hogy a miniszterelnök, kinek igénye van arra, hogy államférfiunak tartassék, nem fog határozni a sajtó egy része terrorismusának hatása alatt, s a józan gondolkozásuak ellenére 150 egyén, s a közt sok családapa meg van rabolva kenyerétől, és most midőn már minden szinház el van látva, legkisebb kilátásunk sincs alkalmazást találni. Müller igazgató teljesen tönkrejutott ember, mivel nagy és költséges előkészületeket tett az évadra s oly biztosan épitett a miniszter kedvező határozatára, hogy tegnapig még próbákat is tartatott. Most már el lehet készülve lenni arra, hogy a németség elleni harcz Tisza ez elhatározása után ujból s még vadabbul meg fog indulni. A mozgalom már el is ért a már régen meghaladott ruha-kultusig, a mennyiben nem rég egy lap azt jelenté, hogy a temesvári derék gymnazisták elhatározták, méltó példaképül haladni a nemzet előtt, s ezentul csak zsinoros nadrágot és attilát hordani. Megjegyzendő, teszi hozzá a nevezett lap, hogy Temesvár „ősnémet" város. (Valószinüleg maga Odin vetette meg alapjait, s az ottlakó németek nem a mult században oda telepitett bajorok utódai, hanem Hagennek és Hermannak unokái, a kik évezreden keresztül megőrizvén az ős germán szellemet, csak most kezdenek magyarokká elfajzani. — A mi Müller igazgatót és szinészeit illeti, ezek valóban szánalmat érdemelnének, ha nem magok keresték volna magoknak a szomoru sorsot, a mire jutottak. Jó lélekkel azt tanácsolhatjuk nekik, hogy inditsanak kártéritési pört azon bécsi „hetzmeisterek" ellen, akik őket ide bolonditották).

A „Deutsche Zeitung" handabandája a következőleg hangzik: „Amit eddig nem hittünk, megtörtént, Tisza megerősitette a budapesti városi képviselőtestület határozatát, mely a német szinház engedélyét megtagadta. A müvelt Európa itéletének szégyenétől nem remeg Tisza. Egyetlen czélja, hazájának chauvinistikus ösztövét, mely a magyarországi kormányzás korrupcziója miatt el van keseredve, a németségen ejtett sértés által maga iránt kiengesztelje. Azt már gyanitottuk, hogy a határozat igy fog hangzani. Csak azok csalódhattak, kik hitelt adtak a kibékülésről szóló szép phrazisoknak, melyeket mult év április havában Jókai mondott. Akkor Jókai az osztrák ifjuságot fölszólitá: „hogy tegye le alapkövét egy uj fogadalmi templomnak, hol mindkét nemzetiség szeretetének istenét feltalálhassa." Ez valóban nagyon megható, ha nem merő tettetés lett volna. A német-osztrák olvasókör saját szavaira utalva Jókait, fölszólitá a német szinház kérdésében való közbenjárásra. Jókai nem is találta érdemesnek az olvasókörnek válaszolni. Jókainak igaza van. Miután a szász kérdésben való eljárása daczára Bécs megünnepelte, hasonló eljárással adta tudtul tiszteletét hódolóinak. Azt gyanitjuk, hogy a magyar lövészeket, szinészeket, tornászokat stb. jövő fellépésök alkalmával Bécs majd ismét éljenzéssel fogja fogadni.

A régi Presse ekképen adja a bangot: „Tiszának a német szinház ügyében hozott határozata miatt általános a megbotránkozás. Mi osztozunk ebben, de nem az a miatt való meglepetésben. A brassói események után lehetett-é mást várni. (A német lap itt arra czéloz, hogy a miniszterelnök utasitotta Brassó város hatoságát, hogy az oláh tornaiskola számára egy városi telket engedjen át. Bécsi lapok Tiszának e tényét is a német nemzetiség elleni sérelemnek tekintik.) A határozat bele illik az uralkodó rendszerbe: hizelegni a többségnek, azt rossz ösztöneinek felhasználásával a kormány szekeréhez lánczolni, s a gyöngékkel, főleg ha azok németül beszéinek, kevés teketoriát csinálni. Különben a következés majd megmutatja, hogy e határozat csak a Tisza-rendszernek árt s nem a németségnek. Hogy a kormány formailag a törvény talaján áll-é vagy nem az egészen közönyös, mivel a mód, melylyel a közgyülési határozat hozatott, elég törvényes alkalmat nyujtott volna azt megsemmisiteni."

— Dohányt tarlón termelni tilos. Egyes kincstári dohánytermelők a dohány termelésre oly földeket is használnak fel, melyekről ugyanazon évben egy termést már learattak. Az ily módon termesztett dohány rosz és tartalomnélküli, többnyire az erjedés alatt elromlik, s ha a forrást kiállja is, csekély minősége miatt a gyártásnál kellően nem értékesithető. — Ez eljárásnak megakadályozása tekintetéből a pénzügyminiszter elrendelte, hogy azon termelőknek, kik dohányukat nem az egyedül e czélra előkészitett földeken termesztik, a termelési engedély ezentul ki ne szolgáltassék. A dohányültetvények felmérése alkalmával a pénzügyőri közegek a már egyszer kihasznált dohányföldek területének mérvéről jegyzéket tartoznak felvenni, s a pényügyőrségi biztos utján a dohánybeváltó felügyelőséghez felterjeszteni.

— Az állatkertben f. hó 3-án (vasárnap) tartott sorshuzás alkalmával a következő számok huzattak ki: Sorozat 13, szám 51 nyert egy majmot. Sorozat 41, sz. 370, s. 42, sz 518, s. 63, sz. 38, s. 29, sz. 224, s. 78, sz. 366, s. 9, sz. 256, s. 25, sz. 250, s. 68, sz. 243 egy-egy diszpintyet. Sorozat 66, sz. 26, s. 99, sz. 495 egy-egy diszgalambot. Sorozat 58, sz. 544, s. 82, sz. 600, s. 16, sz. 374, s. 69, sz. 373, s. 81, sz. 598, s. 64, sz. 523, s. 76, sz. 479, s. 90, sz. 18 agy-egy énekölt. Sorozat 51, sz. 320, s. 75, sz. 201, s. 6, sz. 330, s. 3. sz. 111 egy-egy papagályt. Sorozat 5, sz 6, s. 7, sz. 471, s. 85, sz. 110, s. 18, sz. 106, s. 93, sz. 161, s. 2, sz. 284, s. 30, sz. 297, s. 24, sz. 30 egy-egy kanárit. Sorozat 46, sz. 581, s. 91, sz. 328 egy-egy franczia réczét. S. 98, sz 110, s. 50, sz. 490, s. 53, sz. 206 egy-egy pávát. S. 72, sz. 485, s. 37, sz. 560 egy-egy diszkakast. S. 83, sz. 414 egy rókát. Végre sorozat 56, szám 115 nyert egy nagy kakadut.

— Hungarizmusok a német nyelvben. Bécsi és berlini lapok közt nem érdektelen szóváltás folyik pár nap óta. Egy berlini lapban nem rég felszólalt valaki, hogy az ő szinpadjaikon a berliniek előtt érthetetlen austriacismusok kezdenek meghonosodni. mint „liaber schnecky, putzwaesch", „wimmerl", „wie ausgewaechselt sein, „zusperren" stb. Bécsi lapok erre szokásos henczegésökben azzal válaszoltak, hogy ez a jelenség csak az ő irodalmi supremacziájuk bizonyitéka. A berliniek erre feldühödve, kijelenték, hogy az emlilett kifejezéseket nem ismerik el németeknek, hogy azok nem egyebek ocsmány barbarizmusoknál, s óva intik azoknak használatától a szinészeket; annyival inkább, mert ugymond a Berliner Börsenztg. „nem csak az operettekben, hanem az operában is, valódi németség helyett nem ritkán osztrák és magyar hangokkal kevert dialógust hallunk már." (Még megérjük, hogy a mi kedves osztrák barátainkat imperiumbeli fajrokonaik kitagadják az atyafiságból, mivelhogy már nagyon — elmagyarosodtak.)

— A mükertészek és a phylloxera. A helybeli mü- és kereskedelmi kertészek tegnap d. u. a polgári lövöldében gyülést tartottak oly czélból, hogy — mint legközelebb közöltük — tanácskozzanak azon eljárás fölött, mely a kormánynak a gyökérrel ellátott növények behozatali tilalmára vonatkozó rendeletével szemben leginkább volna czélravezető. Elnök Seydenhelm Ernő kiemelvén azon hátrányokat, melyek a Magyarországban épen most fejlődésnek indult mükertészetre az emlitett tilalomból háramlik, inditványozta, hogy a kérdés tanulmányozása végett 5 tagu bizottság küldessék ki s a kereskedelmi miniszter a baj gyors orvoslására kéressék fel. Ez inditvány helyeslésre talált s egyuttal elhatároztatott, hogy a bécsi és prágai kertészeti egyletek hasonló lépésekre szólittassanak fel. A kiküldött öt tagu bizottságba megválasztattak: Seydenhelm Ernő mint elnök, továbbá Pecz, Friedl, Dengler és Wolf urak.

— Az ellenőrzési szemle ma reggel 8 órakor vette kezdetét az üllői uton levő laktanya egyik földszinti helyiségében. A bizottság Patoczka, 32-ik gy. ezredbeli százados, nehány katonai irnok, a főváros kiküldötte, egy hivatalszolga és egy trombitásból állott. — A hivatalos aktus avval kezdődött, hogy a viszontlátás által felidézett harczi és szolgálati emlékeik fölött társalgó egybegyülteket a szobában megszólaló harsány „hapták" trombitaszó riasztotta fel, mire az egybegyültek hivatalosan németül per „Ihr" s mellékesen borzasztó magyar müforditásban is értesittettek, hogy e percztől kezdve megszüntek „czibilek" lenni. Az ajtókat becsukták és se ki, se be, megszünt mindenközlekedés a külvilággal. Felolvasták ezután a hadi törvényeket, később a szökevényeknek deklarálták, hogy ha netán valaki egyik-másik holléte felől felvilágositást adhatna, azt rögtön tehesse. Derültséget okozott, hogy Lónyay Tivadar gróf is ezek között szerepel, mint ismeretlen tartózkodásu hadköteles. Ez alatt a szük folyosón kivül szorongtak a később érkezettek, ugy hogy a kik előbb készen lettek, csak életveszélylyel furakodhattak ezeken keresztül. Az egész szemle különben rendben folyt le és 11 óra után véget ért.

Veszprémből a mai napról a következő tudósitást vettük. Eötvös Károly képviselő beszámoló beszéd tartása végett Mocsáry Lajos képviselő társaságában tegnap d. e. 11 órakor Veszprémbe érkezett. Az indóháznál nagy és diszes közönség hosszan tartó éljenzéssel fogadta a nevezett képviselőket s Veszprém város polgársága nevében Brenner Lőrincz szép üdvözlő beszédet intézett mind Eötvös Károlyhoz, mind Mocsáry Lajoshoz. E beszédre Eötvös K. néhány szóval felelt, megköszönvén a szives fogadtatást s bemutatván Mocsáry Lajost, mint a függetlenségi párt országos elnökét, kit a közönség szintén lelkes éljenzéssel tisztelt meg. Ezután a nevezett képviselők külön-külön virággal diszitett kocsikba ültek s hosszu kocsisorral a városba indultak. A város végén diszes zászló körül nagy közönség s aztán végig az utczákon külön-külön csoportokban szép számu közönség éljenzé a képviselőket. — Mikőn a kocsik a városba értek: erről a város lakossága mozsárlövésekkel értesittetett. A képviselők a „Korona" vendéglőben szállásoltattak el, hol Dunszt Ferencz, a város polgármestere tisztelkedett náluk. Délben ugyanott diszes közebéd tartatott, melyben a veszprémi, enyingi, nagy-vázsonyi és ugodi kerületek küldöttjei, tekintélyes választó polgárok is részt vettek közel százan. Itt Krisztinkovich Aladár, Brenner Lőrincz, Balogh Károly, Husvéth János, Szalay József s többen lelkes felköszöntőket mondtak a képviselőkre, melyekre mind Mocsáry, mind Eötvös kitünő szavakban felelt. Délután 3 órakor volt a beszámoló beszéd a Nemzeti kaszino erkélyéről a belső piaczon, melyen óriási közönség jelent meg, mely betölté az egész nagy tért. A társadalom minden osztalyából helybeliek és vidékiek legalább 4—5000 főnyi számban voltak jelen. A kaszinó helyiségei is tömve voltak a legelőkelőbb közönséggel, közte a hölgyközönség kitünő képviselői-vel. Eötvös Károly szokott kitünő ékesszólással hatalmas dörgő hangon több mint egy óráig beszélt s beszédét több helyütt riadó éljenzés szakitá félbe. Ismerteté az országgyülés eddigi müködését s a függetlenségi párt alapelveit. Kijelenté, hogy azon téves hit, hogy a függetlenségi párt programmját a korona e párt többségre jutása után se fogadná el, nem egyéb, mint a korona iránti legsötétebb bizalmatlanság s azok a pártok és miniszterek, kik a korona ellen e hitet törekszenek meggyökereztetni s a királyt, mint a nemzeti akarat erőszakos elnyomóját tüntetik fel, a leggonoszabb forradalmárok, kik valaha voltak. Beszéde végén kijelenté a kormánypárt által terjesztett hirekkel szemben, hogy ő sem Veszprém városától, sem a vármegyétől távozni nem akar és nem fog s mig az itteni választó közönség megtiszteli őt bizalmával: addig ő mindig legszentebb kötelességének tartja csak e bizalomnak megfelelni. Hosszan tartó lelkes éljenzés követte e szavakat, melyek a hozzá rendithetlenül ragaszkodó választók aggodalmait végkép eloszlatták. Ezután a párt szervezési bizalmas értekezlet tartatott meg Mocsáry Lajos közbenjöttével, melyben négy választókerület küldöttei vettek részt. A pártszervezés azonban elhalasztatott, mivel az összehivó csak okt. 1-én jelenvén meg az „Egyetértés"-ben, erről a vármegye legnagyobb része csak tegnap és tegnapelőtt tehát későn nyerhetett értesülést s különben is a legnagyobb szüreti és őszi mezei munka ideje levén, sokan a vezető férfiak közül meg nem jelenhettek. Teljesen biztos értesülés szerint a vármegye hat kerületében tulnyomó többségben van a függetlenségi párt és csakis alkalmas jelöltekre van szükség, hogy a választásnál a diadal e párté legyen. Értekezlet után több előkelő férfiu tisztelgett Mocsáry Lajosnál és Eötvös Károlynál, kik a mai napon a város polgármesterénél Dunszt Ferencznél s a törvényszéki elnöknél Késmárky Józsefnél tettek tisztelgő látogatást.

— Rövid hirek. Házasságok. Nagyváradon Mezey Ilkát, a nem rég elhunyt Mezey Lajos festő leányát a napokban vezette oltárhoz Farkas Imre magánzó. Kaszap József Kömlődön eljegyezte Márkus Mariska kisasszonyt. — **A nagy-vázsonyi Kinizsi-tornyot**, mint a Veszprémben olvassuk, az ottani uradalom renováltatja. — **Földrengés.** Tegnapi táviratunk kiegészitéseül közöljük még, hogy Nagy-Szebenben tegnap szintén volt földrengés. — **Halálozás.** Loengsfeld Kálmán ungvári birósági dijnok a napokban meghalt. Béke poraira! — **Tüz a Tuilleriákban.** Tegnapelőtt a Tuilleriáknak a Szajna felől fekvő szárnyában tüz ütött ki, s mivel nagy szél fútt, attól lehetett félni, hogy a Louvre mükincsei tönkre mennek. Szerencsére azonban a kincseket megmentették. A kár 200.000 frank.

Szinház, müvészet.

— Nemzeti szinház. Ma a király neve napja ünnepére a nézőtér teljes kivilágitása mellett diszelőadást rendeztek. Szinre került Scribe „Diplomatája" és Szigligeti „Nőuralom" czimü vigjátéka. Scribe különben marionetteszerü, drótonjáró alakjait szinészeink sziporkázó jókedvvel, elevenséggel játszották. Halmi „Essavignije," Ujházi „Mo-

reno gróf"-ja, Vizvári „Szász követe," egyike a másikát multa felül a diplomácziában. Szigligeti „Nőuralmában" a Feleki pár, Helvey Laura k. asz. Náday arattak tetszést, tapsokat. Az előadást Dogler „Két huszár" nyitányával kezdették. A földszint — mint vigjátéki előadásoknál rendesen — egészen megtelt.

— Klotild főherczegné ma meglátogatta a műcsarnok kiállitását. Délután 3 órakor jött udvarhölgyével és sorra megnézte az egyes termek képeit. Különösen soká időzött az első szobában levő „Parforce-vadászat" előtt, melyet Blaas Gyula festett s melyen a király és királyné lovas alakja is látható. Egyik másik műre gyakran tett megjegyzéseket, melyek a fenséges asszony ritka müismeretéről tanuskodnak. Megtetszett neki Tölgyessy Arthur: „Felhivás keringőre" czimü csinos kabinet-képe, továbbá Spányi Béla nagy „Alföldi tájképe" is. A harmadik teremben a főherczegné végre azt a müvet találta meg, melynek kedvéért főleg meglátogatta a kiállitást. Ez Vastagh György „Szent István"-ja, e terjedelmes egyházi kép, melyet József főherczeg az alcsuthi templom számára rendelt meg a müvésznél, A magas vendég a hirlapokban sok dicséretet olvasott e képről és — mint mondá, ezeket igazolva találta. A felülvilágitott teremben, hol a tárlatnak legtöbb jó képe van együvé csoportositva, több képet szemlélt meg nagy érdeklődéssel. Thán Mór „Mária Teréziá"-ja lekötötte figyelmét, ugyszintén Feszti Árpád Golgotha és Lays nagy „Rózsatő"-je is. Közel egy óráig időzött a fenséges asszony az érdekes kiállitásban s bizonyára csodálkozott, hogy abban, már megnyitás utáni napon is alig néhány látogató volt. Eddigelé nem is igen kecsegtet a remény, hogy e sok áldozatokkal egybekötött tárlat kellő sikert érjen. Tegnap délelőtt összesen 40, délután 174 fizetéses vendég volt; kiknek látogatása 54 forint 80 krajczárt jövedelmezett. Ma pedig a kissé kedvezőtlen időnél fogva, a hirlapok általános dicsérő ismertetése után is csak 45 látogató volt, kik 24 frt 50 krt fizettek a pénztárnál. Főuraink közül csak gr. Teleki képviselő s a Zichy család néhány tagja jelent meg. Reméljük, hogy Klotild főherczegné nemes példáját a nagy közönség buzgón követni fogja.

Egyletek, társulatok.

— Az orsz. középt. tanáregyesület I. szakosztálya kedden, f. hó 5-én d. u. 5 órakor a felsőbb leányiskola helyiségében (Erzsébettér) szakosztályi ülést tart. Tárgyak: Értesités a beüsszeli internationális közoktatásügyi kongressusról. Előadó: Névy László.

— A budai körben az 1880/81-ik egyleti évre tisztviselőkké a következők választattak meg. Elnök dr. Ország Sándor, alelnök Rupp Zsigmond és Pleskott Henrik, igazgató Hebentanz Nándor, jegyző Rosenbach Ferencz és Schreiber Frigyes, pénztárnok Shvoy Kálmán, ellenőr Szentmiklósy Béla, választmányi tagok Avakumovics Emil, Benza Gyula, Blum Béla, Bogdánffy Ferencz, Csizik Károly, dr Darányi Ignácz, Erzhegyi Ferencz, Erdey Henrik, Ferenczffy Antal, Gyurmann Andor, Gerhardt Guidó, Heinrich Ödön, Hulényi Imre, dr. Kocsis Alajos, Lintner Imre, Pejakovich Lázár, Rózsahegyi Béla, Schleich Károly, Stöckl Alajos, Vavra Gyula, Vlasek Ede, Wein János és Zakay Géza.

Magyar tudományos akadémia.
okt. 4.

Három havi szünet után a magyar tudományos akadémia ma délután 5 órakor tartotta meg első ülését. Az I. osztálynak jutott felolvasással járulni az érdekeltség növeléséhez, de az osztályülést megelőzőleg összülés is volt, melynek tárgyai a szünet alatt történtekről szóló bejelentések voltak.

Az összülésen Lónyay Menyhért gróf elnökölt, ki üdvözölvén a szép számmal megjelent tagokat s sikeres munkálkodást kivánva a társaság tagjainak, meleg szavakban megemlékezik az akadémia volt alelnöke, Csengery Antal érdemeiről s hangsulyozta a veszteséget, mely Csengery elhunytával az akadémiát érte. — Lónyai gróf ezzel kapcsolatban inditványt tett, hogy Csengery Antal emlékét megőrzendő a jövő nagygyülésen emlékbeszéd tartassék felette; továbbá hogy az elhunyt arczképe a képes teremben helyeztessék el. Az inditványok egyhangulag elfogadtatván, Csengery Antal felett emlékbeszédet tartani Gyulai Pál kéretett fel. A Csengery halálával megürült alelnöki hely választás utján a november hó 22-én tartandó teljes ülésen fog betöltetni.

Lónyay gróf elnök jelenti továbbá, hogy az akademia a szünidők alatt rendkivüli ülést tartott s intézkedéseket tett Csengery temetése tárgyában, mi helyesléssel tudomásul vétetett.

Fraknói Vilmos főtitkár jelenti, hogy Zlinszky Imre levelező tag julius 14-én elhalálozott. Az akademia jegyzőkönyvileg ad kifejezést részvétének s megbizza a II. osztályt, hogy az emlékbeszéd tárgyában intézkedjék.

A közoktatásügyi miniszter jul. 2-án kelt átiratában tudatja, hogy ő felsége Lónyay Menyhért gróf megválasztását az akadémia elnökévé és Csengery Antal megválasztását alelnökké helybenhagyja.

Az 1881. év folyamán Velenczében tartandó nemzetközi geografiai kongresszusra az akadémiához meghivó érkezvén, főtitkár azt tudomásul vétel végett bejelenti, valamint azt is, hogy a megválasztott kültagok köszönetet mondanak megválasztásukért.

Gróf Széchenyi Béla tudatja az akademiával, hogy a czenki levéltárban ujabban is talált atyja, gróf Széchenyi Istvántól hátrahagyott leveleket, melyeket felhasználás végett az akademiának megküldi, felhasználásuk után pedig azokat a nemzeti muzeumban elhelyeztetni kéri. Az akademia köszönetét fejezi ki a grófnak küldeményeért.

A főtitkár jelenti, hogy a szünet alatt az akademiához több becses könyv kiadvány küldetett be s az akademia kiadásában is több mü jelent meg.

Gróf Batthyáni Ödön egy Kanadában sir Harry Burrard által 1879-ben lőtt javor szarvas fejét küldi meg az akademiának. Mint az akademia tulajdona a nemzeti muzeumban fog elhelyeztetni.

E bejelentésekkel az összeülés véget érvén, az elnöki széket Lónyai Menyhért gróf átadja Pulszky Ferencznek s kezdetét vette az I. osztály ülése.

Az osztálygyülés tárgya Vámbéry Armin felolvasása volt „A hunok és avarok nemzetiségéről." A sok részben ismeretlen és fel nem használt adatok gondos feldolgozásával Vámbéry az ethnografiai és nyelvészeti szempontok feltüntetésével azon nézetének adott kifejezést, hogy a hunok és avarok török eredetüek. Sok adatot sorol fel azokból, melyek a mai nomád török törzsek ethnografiai és nyelvészeti viszonyairól szólnak s egykoru adatokra is támaszkodva nézetének helyességét vitatja. Ezzel kapcsolatban kijelenti, hogy ő a magyarokat is tisztán török-tatár eredetüeknek tartja és arra nem alapit semmit, hogy a mai magyar nyelv finn-ugor eredetre látszik vallani.

Hunfalvy Pál Vambéry adatainak tudományos becsét elismerve óhaját fejezi ki, hogy ezek mielőbb közzététessenek, mert a kérdés tisztázásához mindenesetre közelebb visznek.

Ezzel a szépen látogatott ülés véget ért. Az akadémia tagjai közt jelen voltak Arany János, ki jó kinézésnek ő … betegeskedésének mondhatni semmi … rajta, továbbá Pauler Tiv… …er, Danie… …nos püsp…

Törvényszéki csarnok.

— Végh Ignácz bünügye. Végh Ignácz ellenében ujabban is feljelentések tétetvén, a budapesti kir. ügyészség a Matavovszky Arthur biró által befejezett s hozzá inditvány tétel végett beterjesztett vizsgálati iratokat az ujabbi feljelentések megvizsgálása czéljából a törvényszékhez visszaterjesztette. — A vizsgálat ezuttal, mivel Masavoroszky biró szabadságon van — Zoltán Elek ujonnan kinevezett biró fogja teljesiteni.

— Oesovszky Ferencz járásbiró urtól a napokban tárgyalt fegyelmi ügyére vonatkozólag, helyreigazitást vettünk; közöljük ebből a következőket: Nem való, mintha ellenem bünvizsgálat folyt s én attól az állitólag elsikkasztott pénzek fedezése következtében menekültem volna. Egy roszlelkü feljelentés alkalmából a bárki ellen is elrendelhető „előnyomozás" eszközöltetett ugyan, de ez eljárás beszüntettetett. Hogy az előnyomozás és bünvizsgálat közt nagy a különbség, az vita tárgyát nem is képezheti. — Az sem való, hogy a pénzek nem tisztességes módon kezeltettek, tény csak az, hogy az irodaátalanyt, az akkori helyettes elnökségtől jelentésem daczára sem kapván, a hivatalos kiadásokat birságból fedeztem. Az irnokok jutalmazására pénzt nem vettem föl, ami onnét is kiderül, hogy e pontot még a fegyelmi biróság is elejtette. Valótlan az is, hogy valami levélirásért szintén ilykép jártam volna el, erről az egész fegyelmi ügyben szó sincs. Nem való végül, hogy „elitélteket" szabadon bocsátottam el. Egy esetről van szó, melyhez képest egy fiu, aki 15 napra itéltetett, egy nappal előbb bocsáttatott szabadon, de ez azért történt, mert a naplóba s a börtönőr jegyzékébe az irnok tévedésből 14 napot vezetett. Oesovszky Ferencz kir. jbiró.

TÁVIRATOK.

Pozsony, okt. 4. (B. C.) Pozsony szab. kir. város képviselőtestülete mai közgyülésén vita nélkül és egyhangulag elhatározta, hogy Somogy megyének a képviselőházhoz intézett azon kérését, melyben a magyar állam-eszme és annak jelvényei megsértői ellen törvény hozatalát sürgeti, pártolni fogja.

Székesfehérvár, okt. 4. (Az „Egyetértés" tudósitójának távirata.) A mai megyegyülésen, a megye és a város közönségének lelkes ovacziója mellett, ünnepélyesen leleplezetett Szőgyényi Marich László főispán arczképe. Beszédeket mondottak; Pauer püspök, Boné alispán és Szőgyény Marich László.

Bécs, okt. 4. (Az „Egyetértés" tudósitójának távirata.) Ma délutánig semmi válasz sem jött a portától. Nem is várnak többé választ. Anglia a kontinentális hatalmaknak komoly javaslatokat tett.

London, okt. 4. (Az „Egyetértés" tudósitójának távirata). Ausztria-Magyarország, Német- és Francziaország nagykövetei kormányuk megegyező álláspontját hangoztatták az angol kormány ellenében és ezzel konstatálták e három hatalom teljes egyetértését.

Belgrád, okt. 4. (Az „Egyetértés" tudósitójának távirata.) Sándor bolgár fejedelem Tsernajeff tábornokot itt fogadni fogja.

Pétervár, okt. 4. (Az „Egyetértés" tudósitójának távirata.) A perzsa trónörökös, atyjának a czárhoz intézett sajátkezü levelével Livádiába érkezett. — Murad Mira szultán a persa sah nagybátyja pedig Asztrachanba érkezett. Ugylátszik, hogy a feszült viszony Oroszország és Perzsia közt, enged.

Prága, okt. 4. (Az „Egyetértés" tudósitójának távirata.) A „Politik" távirata jelenti, hogy a kormány minden oly agitácziót erélyesen el fog nyomni, mely a kormányt a birodalom egysége ellen alkotmányellenes, vagy a németség ellen irányzott czélokkal vádolja.

Konttantinápoly, okt. 4. (Az „Egyetértés" tudósitójának távirata.) Nowikoff orosz nagykövet a szultánnál kihallgatáson volt, mely alkalommal a kisázsiai határigazitási ügy és a Dulcigno kérdés szőnyegre hozattak. A kisázsiai határigazitási ügyben Abdul Hamid kinyilatkoztatta Nowikoffnak, hogy már kiadott egy erre vonatkozó iradet, s ezt azonnal végrehajtja. A montenegrói kérdést illetőleg a szultán akként nyilatkozott, hogy nagyon sajnálja, hogy a nagyhatalmak presssziójával szemben semmit sem tehet, s csak akkor fogja békésen átadhatni Dulcignot, ha a hajóhad eltávozik. A szultán az orosz nagykövetet felkérte ezen határozatát a czárnak megtáviratozni. Következő nap már ideérkezett a czár beleegyezése. A szultán a czárnak legmélyebb köszönetét fejeztette ki.

London, okt. 4. (Az „Egyetértés" távirata.) A Daily News szerint a szultán ismételve sürgönyzött a német császárnak, de ismét oly választ kapott, mint előbb.

Páris, okt. 4. (Az „Egyetértés" tudósitójának távirata.) A „Gaulois" irja. hogy legközelebb a kapuczinus rendek fognak feloszlattatni, e rend elhatározta hogy csak az erőszaknak enged.

Gravoza, okt. 4. (Az „Egyetértés" tudósitójának távirata.) Három franczia s egy olasz hadihajó érintette ma reggel 9 órakor Theodoba menet Raguzát. Nemsokára aztán a „Custozza" s „Prinz Eugen" osztrák-magyar hadihajók is, — melyek a király neve napja alkalmából zászlókkal voltak feldiszitve, — el hagyták a gravozai kikötőt, hogy szintén Theodoba menjenek. A visszavonuló olasz s német hajók szintén felhuzták az osztrák zászlót. Holnap „Viktoria" német hajó megy el innét Theodoba. Theodoban távirda állomás állittatik fel,

London, okt. 4. (Az „Egyetértés" távirata). Az angol kormány elhatározta, hogy a télen át Kandaharban erős őrséget fog tartani.

Gravosa, okt. 4. (Pol. Corr.) Seymour altengernagy ma a „Helikon" yachton Kattaróba vitorlázott, honnan haladék nélkül Csetinjébe utazik, hogy a Dulcigno ellen Montenegró részéről esetleg meginditandó hadmüveletek tárgyában értekezzék Nikita fejedelemmel. Az összes hajóraiok Teodoba mentek, csupán az olasz hadihajók és a „Viktoria" német korvetta maradtak vissza; ezek holnap vitorláznak a teodoi kikötőbe.

London, okt. 4. (Az „Egyetértés" távirata.) Irországban az agrar mozgalmak s az agitácziók növekvőben vannak. Parnell legutóbbi beszédében kijelentette, hogy az irek most a 700 év óta tőlük eltolvajlott földért küzdenek, s hogy e földet rövid idő alatt visszakapják. A mostani földbirtokos lordoknak nincs tulajdonjoguk, hacsak a rablást s a csalást nem nevezik annak.

Milano, okt. 4. Umberto király és Margherita királyné meglátogatták a görög királyi párt, mely részt fog venni a Mouzában holnap adandó diszebéden.

Genua, okt. 4. Garibaldi ide érkezett; a demokrata párt előkelő tagjai üdvözölték őt. Partra szállásakor a közönség élénk kiáltással, zászlókkal és zenével fogadta az ősz tábornokot. A városban teljes rend uralkodik.

Róma, okt. 4. (Az „Egyetértés" távirata.) Garibaldi veje, Canzio tábornok kijelentette, hogy Humbert királytól nem kiván amnesztiát.

Konstantinápoly, okt. 4. (Az „Egyetértés" távirata.) Muhlay Riza pasa tegnap parancsot kapott, hogy 4000 emberrel Dulcignoba menjen s ott Osman beggel közremüködve a várost átadják a montenegróiaknak.

Róma, okt. 4. Az „Italia" azt irja: Minden feljogosit annak feltevésére, hogy a porta és a nagyhatalmasságok közt, megegyezés létre fog jönni. Dulcigno átadása megtörténik, ha megszüntetik a hajóhadi tüntetést és fenntartják a Skutári tó keleti oldalán elvonuló határ status quo-ját; a montenegrói kérdés teljes szabályozását későbbre halasztják. A hatalmasságok azonkivül két havi határidőt adnak a portának a görög kérdés szabályozására és három havi határidőt az Örményországban behozandó reformok foganatba vételére nézve.

Közgazdasági táviratok.

Az országos gazdasági egyesület kirándulása.

Károlyváros, okt. 4. (Az „Egyetértés" tudósitójának távirata.) A gazdasági egyesület küldöttsége ma reggel külön vonaton indulva Fiuméból, délután 3 órakor ide érkezett.

Mazuranics alispán és Károlyváros polgárságának küldöttsége várakoztak az érkezőkre, — kiket az alispán meleg szavakkal üdvözölt, különösen hangsulyozván hogy az ügy, melyet a küldöttség képvisel közös érdekü és biztositást nyujthat az iránt, hogy az országos magyar gazdasági egyesület kezdeményezése itt a legigazabb támogatásra talál.

Károlyvárosban a küldöttség megoszlik, egyrészük Zágrábba megy és onnan Sziszekre, mig a másik rész a Kulpa völgy mentén halad tovább és a zágrábiakkal Sziszekben találkozik.

Türr tábornok egy gőzhajót iderendélt, mely Kauser vesetése alatt meg is érkezett. E szerint a kedvező vizállás lehetővé teszi, hogy a Kulpa mentén a küldöttség lehajózhasson; felette nagy előny az, mely kedvezőleg hangolhat mindenkit a tervben lévő vizi ut iránt.

Lembergi II. nemzetközi gabna- és magvásár.

Lemberg, okt. 4. (Az „Egyetértés" tudósitójának távirata.) A magvásár kedvező kilátások közt nyittatott meg. A bizottság elnöke azon reményének adott kifejezést, hogy Lembergben a gabnatőzsde és gabnarakára nemsokára megalakithatók lesznek, miáltal a város a nemzetközi gabnakereskedésben kiváló helyet fog elfoglalni.

Lemberg, okt. 4. A ma megtartott meg- és gabnavásár Augostynovicz elnök és Dombrovszky polgármester nyitották meg, lengyel és német nyelven tartott beszéddel. Mandiczevsky helytartósági tanácsos képviselte a kormányt. A jelentés szerint Galicziában az aratás buzában közép, árpa, zab és rozsban gyöngébb, repczében gyönge, borsóban jó, Bukovinában a zab és tengeriaratás kielégitő volt. Moldvában szép minőségü buza termett, azonban a Pruth folyó kiöntése sok kárt tett benne. Beszarabiának és Orosz-Podoliának középszerü aratása volt; zab mindenütt jól, repcze gyöngén, rozs minőségileg szépen, mennyiségileg rosszul fizetett. A gyümölcs és szőlőtermés mindenütt gyöngén ütött ki. A vásár kezdetekor az üzlet csendes volt. Buza podwoloczyskai állomáson 10.75—10½, rozs zadvorczei állomásra 9, árpa lembergi állomáson 7, zöld borsó brodyi állomáson 8¼. rozs tarnopoli állomáson 8.80 frton kelt el. Komlóban a termelők magas ára folytán üzlet nem jött létre.

Lemberg, okt. 4. (Az „Egyetértés" távirata. Délelőtt.) A Schellenburg és Frankl testvérek által összeállitott aratási jelentés konstatálja, hogy keleti Galicziában a buza is az idén jobb volt, mint tavaly, mivel a m. évi termelés csak 2.514,701 hektoliterre rugott, ellenben az idei 3.166,278 hektoliterre. Rozs is kedvezőtlen időjárás daczára relative jobb eredményt nyujtott Az átlagos eredmény hektáronként 11 hdktoliter, az összeredmény 3.653,100 hektoliter a mult évi 3.427,996 hektoliterhez képest. — Az idei árpavetés is a jobbak közé tartozik. — Zab is jó eredményt nyujtott. Az összeredmény 8.477,319 hektoliter a mult évi 6.691,140 hektoliterhez képest. Repcze az idei termés leggyengébb oldala; az idei termés 50%-al kisebb a mult évinél. Borsó és babban sem volt jó termés. A galicziai komlótermés összeredménye 264.000 klgm. A tengeri és burgonyatermés eredménye még ösmeretlen.

Nyugati Galicziában buza és repcze szintén jó eredményt nyujtottak, ugy hogy jelentékeny mennyiség marad a kivitelre, a babtermés kevésbé kedvező, — Bő termést nyujtottak nyári vetemények, mint árpa és zab, melyeknek minősége is kitünő. A mezőgazda általában meglehet elégedve az eredménynyel, mivel ez az utolsó évtized átlagát meghaladja és a minőség teljesen jó.

Kivitelre hoztak galicziai termelők és határbeli üzérek körülbelül 200.000 mmázsát, körülbelül 100,000 mmázsa kész áru, a többi határidőre. Eladók és vevők merevül állanak egymással szemközt. Eladatott; 500 zsák árpa 7 frtjával Lemberg, 500 zsák bükkőny á 5 frt 60 kr. Tarnopol 300 zsák tatárka á 7 frt Lemberg, 1000 … buza á 10 frt, 1000 zsák rozs 8.60 Tarn…

Mint kormánybiztos Nap… helytartósági tanácsos sz… Schellenberg. … dasági egylet … tynovi… vözölte a … szágos bizottságnak és községtanácsnak a nyujtott subvenczióért, sajnálatát fejezte ki a gabnatőzsde és raktárházak hiánya felett, ugyszintén a meg nem tartható marhavásárok felett, mivel a kormány a kért subvencziót megtagadta. — Dabrovski alelnök Lemberg város nevében üdvözli a megjelenteket.

Az üzlet iránya és hangulata lanyha volt. Reggel esős időjárás volt, 11 óra után kiderült. **Rozs** és **árpában** készlet hiány mutatkozott, **buza** legszebb minőségü került a vásárra, ugyszintén **hüvelyes vetemények** és **repcze**.

Külföldiek keveset vásároltak s leginkább **hüvelyesveteményekre** reflektáltak. **Viktoria-borsó** kisebb tételekben adatott el. Mindennemü **bab** a nedves időjárás miatt keresett volt, vevők nagy keresletet tanusitottak, de aladók nagyon tartózkodók voltak, miért is nem fejlődhetett ki üzlet.

Rozs, **buza** és **árpában** kielégitő forgalom volt és ha eladók nagyobb előzékenységet fognak tanusitani, holnap nagyobb transakcziók fognak létre jöhetni. Eladatott: 8000 mm, **buza** lembergi paritás mellett 10 frt 50 krjával, 4000 mm. **rozs** 9 frt 30 krjával, 2000 mm. **árpa** 7 frt 50 krjával, 500 mm. főzni való **borsó** 9 frtjával, mind Lemberg.

A hangulat az esős időjárás folytán kezdetben szilárd volt, később gyengébb.

A komló kiállitás fényesen sikerült. A kiállitók száma 67, üzlet azonban alig jött létre. 50 kiló legszebb komlóért 52 frtot kináltak, kevésbé szépért 40 frtot.

Elhatároztatott 1881-ben Lembergben nemzetközi komlókiálitást rendezni.

Este a jury Goetz elnöklete alatt a következő komlókiállitókat tüntette ki: a földmivelési miniszterium kormánykitüntetései közül az első dijat nyerte Potocki Alfréd gróf jó gluchovi termelésért, a második dijat szintén Potocki Alfréd gróf jó gornyi komlóért, — a harmadik dijat Wierczukjski Boleszláv Niviczéből, dicsérő oklevelet Krapicze Miklós Toporowból, Smialowski Boleszláv, Stojaniceből, dr. Millert Zornickából, Bratkowski Staremiejsczeből, Weismann Ede Zawidowileből és Kokurevics Toporomból.

Holnap 2 órakor a magvásárt berekesztik. Ma este kedélyes estély volt a városi kaszinóban.

A galicziai mezőgazdasági egylet holnap kezdi meg évi gyülését Sapieha Adám herczeg elnöklete alatt.

Lemberg, okt. 4. (Az „Egyetértés" tudósitójának távirata.) Ma délelőtt 11 órakor nyilt meg a lembergi II. nemzetközi gabna- és magvásár a tanácsházban. A vásár össze van kapcsolva komlókiállitással. A megnyitásnál jelen voltak Potocky helytartó, Wodziki tartományi marschal és 600 résztvevő, ez utóbbiak közt 400-an Biálából, Berlinből, Boroszlóból, Czernoviczból, Teschenből, Gleinitzből, Izkariból, Kattonitzből, Troppauból, Prágából, Bécsből, Drezdából, Chemnitzből, Thurnból, Saarból és Auschából, többnyire molnárok és üzérek.

A galicziai mezőgazdasági egylet évi gyülése.

Lemberg, okt. 4. (Az „Egyetértés" tudósitójának távirata.) A mezőgazdasági egylet holnapi közgyülésén következő ügyek lesznek napirenden. Hausner Ottó két inditványa: Az állami subvenczió szükségessége oktatásügyi czélokra, az állati sógyártásának ujbóli behozatala. Schellenberg inditványa: Mezőgazdasági egyletek meghatalmazása czenzorok ajánlására az osztrák-magyar bank galicziai fiókjaihoz; Henzl inditványára az adóvégrehajtás ügye és törvényhozatal a paraszt földbirtok felcszlatására; Strzelecki inditványa: Az erdőügyre vonatkozó kérdés, illetőleg megfelel-e Ausztriában az erdészeti oktatás a mostani követelményeknek és mily irányban kellene változtatást eszközölni; Gross inditványai: a halászat ügye t. i. hogy a tulajdonjog szabályozása és halászati engedély nélkül e termelés lehetetlen és második inditványa a külföldi liszt protekcziója a belföldivel szemben; Sapieha Adám herczeg 3 inditványa: a földadó szabályozás, a mezőgazdasági kamarák és mezőgazdasági érdekek representácziója a földmivelési miniszternél, a marhatenyésztés ügye illetőleg a helytartótanács által egybehivott enquete határozatainak végrehajtása és a lótenyésztés ügye. Ezeken kivül fognak még inditványok tétetni a legközelebbi évben Bécsben tartandó mezőgazdasági kongressust illetőleg.

Belgrád, okt. 4. (Az „Egyetértés" távirata.) Hir szerint Ausztria-Magyarország részéről a vámháboru bizonyos. Két czikk kivételével a szerb kivitelre oly vám fog alkalmaztatni, hogy a kivitel a minimumra fog redukálódni. Kormány- és kereskedői körökben e hir nagyobb izgatottságot keltett, mint azt a sajtó nyilatkozatai után gondolni lehetett. A vámháboru folytán a csempészet még nagyobb kiterjedést fog nyerni. A kormány a kereskedelmi világ tüntetésétől tart.

A Risztics által sugalmazott „Istók" a vámháborura megjegyzi, hogy a szerbek részéről a monarchia ellen hasonló rendszabályok foganatositandók a miből a szerb lap szerint Ausztria-Magyarországra sokkal nagyobb hátrány háramlanék. Ugy látszik — irja tovább — a szomszéd monarchiában a keleti kérdés ujabb felvetésétől s ujabb megoldásától tartanak. Egyébiránt — végzi — Ausztria-Magyarország a berlini szerződés 37-dik s a Szerbiával kötött előzetes egyezség 2-dik szakasza szerint nines is jogositva a fejedelemség ellen vámharczot inditani. Ha azonban Ausztria-Magyarország erőszakhoz folyamodna ugy Szerbia felmentettnek nyilvánitja magát minden a berlini szerződésből eredő kötelezettségei alól.

Bécs, okt. 4. (Az „Egyetértés" távirata.) A Duna-gőzhajózási társulat hajóival érkezett buza Kaiser-Ebersdorfba 1105 mm., érkezett és tovább küldetett 2398 mm., zab érkezett Bécsbe 2056 mm., szállitásra feladatott 103 mm., árpa érkezett Kaiser-Ebersdorfba 1875 mm., érkezett és tovább küldeteit 1400 mm., szállitásra feladatott 304 mm., tengeri érkezett Bécsbe 498 mm., liszt érkezett Bécsbe 1816 mm. érkezett és tovább küldetett 1110 mmázsa.

Bécsi értéktőzsde.

Bécs, okt. 4. (Az „Egyetértés" tudósitójának távirata.) A „France" fejtegetése, mely szerint a dulcignoi ügy rendezve van és a görög kérdésben is békés kiegyenlités várható, … mai előtőzsde irányára kedvező befolyással … is inkább, minthogy egyidejüleg Londonból az …tertanács elnapolása jelentetett. A forgalom irá… …s az árfolyamok tetemesen javultak. — Tram… …némileg emelkedtek. — Csak a Károly… …folyamai nem fejlődtek, minthogy …olt kielégitő. Pénzértékek …

Hitelrészvény …

illetőleg — egyelőre megerősitve nem lett a délitőzsde részben gyengébb árfolyamokkal nyilt meg.

Jegyeztetik: Hitelrészvény 283.80, angol bank 118.—, unió bank 109.20, bank-egyesület 132.25, magyar hitelbank 252.25, államvasut —.—, Károly-Lajos vasut 274.75, járadék 71.62½, innerbergi —.—, magy. aranyrente 108.20—, 20 frankos ar. 9.38½, tiszai sorsjegyek —.—.

Az üzlet folyamában az árak tartósak maradtak. — Egyes helyipapir után magasabb árakon kereslet volt.

Jegyeztetik: Hitelrészvény 283.80, angol bank 118.—, unió bank 109.50, magyar hitelbank 252.50, bankegyesület 133.10, Károly-Lajos vasut 274.50, gőzh. részv. 537.—, kassa-oderbergi 128.—, papirjáradék 71 65—, birodalmi márka 58.22½, magy. arany rente 108.20—, 20 frankos arany 9.38½, London 118.35, tiszai sorsjegyek —.—.

Délután 2 órakor jegyeztetik: Hitelrészvény 283.75, angol bank 118.—, unió-bank 110.—, magyar hitelbank 252 25, bankegyesület 134.70, államvasut 276.75, Károly-Lajos vasut 274.25, gőzhajó részv. 536.—, tiszai vasut —.—, tramway 198.75, lombard 82 90, papirjáradék 71.70—, m. aranyjáradék 108.12—, 1864-ki sorsjegy 171.75, községi sorsjegy 116 25 innerbergi —.—, 20 frankos arany 9.39—, birodalmi márka 58.22½, tiszai sorsjegyek —.—.

Bécs, okt. 4. (Az „Egyetértés" tudósitójának távirata.) Déli zárlat: Osztrák hitel 284, papirjáradék 71.75, magyar aranyjáradék 108.20.

Zárlatkor a következő jegyzések történtek:

Bécs, okt. 4. Hitelrészvény 283.80, lombard 82 75, arany jár. 87.65—, London 118.20, galicziai 274.25, 1864-es, 171.25, 1860-as 130.25, Frankfurt 57.40, nemzeti bank 822.—, angol-osztrák 117.70, államvasut 276.50, Napoleond'or 9.39—, rente 71.75—, hitelsorsjegy 176.50, porosz pénzutalv. 58 20 Arany 5.63—, török sorsjegy 13.50, ezüst járadék 72.80 Szilárd.

Bécs, okt. 4. M. földteherm. kötv. 94.25 erdélyi föld. kötv. 93.25, magy. záloglevél 100.50, erdélyi vasut 136.25, magy. kel. vasut 84.50, Magy. sorsjegy 108.25, szőlődézsma 93.25, arany járadék 108.20, magy. vas. kölcsön 122.—, magy. hitel 252.25, alföld 154.50, magy. éjszak-kel. vas. 144.75, kel. vasuti elsőbbs. 81.10, tiszai vasut 242 50, kassa-oderbergi vasut 128.—, magy. leszámitoló bank —.—, tiszavölgyi sorsjegyek. 107.40.

Bécs, okt. 4. (Az „Egyetértés" tudósitójának távirata.) (Esti tőzsde.) Külföldi tudósitás befolyása alatt a hangulat az esti tőzsdén kedvező volt. Öt órai árfolyam: Osztrák hitel 284.30, papirjáradék 71.83, magyar aranyjáradék 108.30. Hatésfélórai árfolyam: Osztrák hitel 284.75, papirjáradék 71.75, magyar aranyjáradék 108.30.

Bécs, október 4. (Esti forgalom.) Hitelrészv. 284.30, magy. hitel 252 25, lombard 84 —, magy. aranyjár 108.27, rente 71.77, angol-osztrák 118 20, államvasut 279.25 Napoleon'dor 9 39—, galicziai 275.—, osztr. aranyr. 87 65 Nagyon szilárd.

Bécs, okt. 4. (Az „Egyetértés" tudósitójának távirata.) (Magánforgalom.) Az esti magánforgalom is szilárd volt. Kilenczórai árfolyam: Osztrák hitel 284.90, papirjáradék 71.77, magyar aranyjáradék 108.25.

Bécsi gabnatőzsde.

Bécs, okt. 4. (Az „Egyetértés" távirata.) Az üzlet igen-szilárd irányban és a tegnapi legmagasabb árakon indult meg és az üzlet folyamán élénk forgalom mellett üzánszáru jelentékenyen emelkedett. Buza őszre 11.60—11.70-ig, tavaszra 12—12.05-ig köttetett. Tengeri május—juniusra 6.60—6.65-ig élénken kerestetett, zab tavaszra 6.55—6.60 és őszre 6.45-ön jött forgalomba.

Effektiv buza kevésbbé kinált, szintén emelkedő és élénken keresett.

Jegyeztetett: Buza tav. 12—12.04, őszre 11.60—11.70,— ftr tengeri 1881. május—juniusra. 6.65—6.70— ft, zab őszre 6.42½,—6.45 — frt, tavaszra 6.60—6.65 frt, rozs magy. 10.40—11.— frt, keresked. zab 6.35—6.60 frt kész tengeri áru 8.40—8.60.

Szesz. Üzlet nem jött létre, kész áru 32.50 frt pénz.

Külföldi értéktőzsdék.

Berlin, okt. 4. Lombard keresett, vasutak, bankok emelkedtek, külföldi fondok keresettek.

(Zárlati árfolyam.) Papirjáradék 61.25, magyar aranyjáradék 92.75, 10 milliós kölcsön 69.20, hitelrészvények 489.—, lombard 147.—, kassa-óderbergi 54.70, orosz papirpénz 208.50, ezüstjáradék 62.10, m. kincst. utalv. —.—, k. vas. elsőbbs. kötv. 84.80, állam-vasut 476.50, galicziai 118.40, váltó romániai 53.75. Bécsre 170.80. Kedvező.

Frankfurt, okt. 4. (Zárlat.) Papirjár. 61.25, osztr. aranyjár. 75.25, osztr. hitelrészvény 242.75, osztr. államvasut 237.75, lombard 70.50, magy. galicziai vas. 119.50, váltóárfolyam Bécsre 171.60, ezüst járadék 62.31, magy. aranyjár. 92.68 osztr. bankrészvény 702.—, galicziai 236.25, Erzsébet nyugati vasut 163.12, tiszai vas. elsőbbs. 84.⅝, magy. kincstári utalv. —.—. Szilárd.

Frankfurt, okt. 4. (Esti tőzsde) Osztr. aranyjáradék 75.51, osztrák hitel 244.25, osztrák államvasut 241.62, lombardok ezüst járadék 72.25, magy. aranyjáradék 93.—, galicziai 237.50. Nagyon szilárd.

Páris, okt. 4. (Zárlat) 3%-os évjár. 85.45, törlesztés évjáradék 87.42, lombard 190.—, magy. aranyjáradék 94.31, 5%-os évjáradék 120.47, osztr. államvasut 606.—, török sorsjegy —.—, földhitel 761, osztr. aranyjár. 77.31. Szilárd.

Külföldi gabnatőzsdék.

Páris, okt. 4. Buza folyó hóra 27,60 frank (= 12 frt 33 kr), novemberre 27— frank (= 12 frt 65 kr), november első 4 hónapra 27.— frank (= 12 frt 65 kr), az első négy hónapra 26.90 frank (= 12 frt 62 kr). Liszt folyó hóra 58— frank (= 27 frt 18 kr), novemberre 57— frank (= 26 frt 71 kr), novembertől 4 hónapra 56¾ frank (= 26 frt 59 kr), az első négy hónapra 56¼ frank (= 25 frt 36 kr). Olaj folyó hóra 74¾ frank (= 35 frt 02 kr), novemberre 75¾ frank (= 35 frt 51 kr), novembertől négy hónapra 76¼ frank (= 35 frt 72 kr), az első négy hónapra 77¼ frank (= 36 frt 20 kr). Szesz folyó hóra 63— frank (= 29 frt 52 kr), novemberre 62— frank (= 29 frt 05 kr), deczemberre 62— frank (= 29 frt 05 kr), az első négy hónapra 59½ frank (= 28 frt 18 kr).

Átszámitási árfolyam: 100 frank = 46 frt 85 kr.

Szállitási dij Budapest-Páris 8.27 frank = 4.68 frt. Bécs-Páris 7.07 frank = 3.32 frt.

Buza f. hóra emelkedett 33 krral, novemberre 15 krral, novembertől 4 hóra 22 krral, első négy hóra 32 krral. Liszt f. hóra emelkedett 57 krral, novemberre 51 krral, novembertől 4 hóra 46 krral, első 4 hóra 23 krral.

Berlin, október 4. Buza októberre 212 márka (= 12 frt 27 kr), április—májusra 208 márka (= 12 frt 10 kr). Rozs loco 205 mrk. (= 11 frt 93 kr), október—novemberre 201— mrk. (= 11 frt 69 kr), november—deczemberre 198— mrk. (= 11 frt 52 kr), április—május 188½ mrk. (= 10 frt 97 kr). Zab okt.-re 144— mrk. (= 8 frt 38 kr), április—májusra 141½ mrk. (= 8 frt 23 kr). Olaj loco 53.80 márka (= 31 frt 29 kr), okt.—novemberre 53.80 márka. (= 31 frt 29 kr), ápril—májusra 58.10 mrk. (= 33 frt 79 kr). Szesz októberre 57.70 márka (= 33 frt 56 kr), október—novemberre 57.70 mrk. (= 33 frt 56 kr), november—deczemberre 56.70 márka (= 32 frt 98 kr), április—májusra 57.40 mrk. (= 32 frt 38 kr.)

Átszámitási dij: 100 márka = 58 frt 15 kr.

Szállitási dij Budapest-Berlin 3.93 márka = 2.27 frt Bécs-Berlin 3.24 márka = 1.89 frt.

Buza f. hó 12 krral olcsóbb, april—májusra változatlan. Rozs kész áru 6 krral drágább, határidőre pár krral olcsóbb. Zab oktre 11 krral drágább, april—májusra kevéssel olcsóbb.

Stettin, okt. 4. Buza októberre 205 márka (=11 frt 92 kr), április-májusra 203 márka (=11 frt 81 kr). Rozs októberre 200 márka (=11 frt 63 kr), nov.—deczemberre 187 márka (=10 frt 87 kr), Olaj októberre 55.25 márka (=32 frt 13 kr), ápr.—májusra 58 márka (=33 frt 73 kr). Szesz októberre 56.20 márka (=32 frt 68 kr), (okt.—novemberre 56.— márka (=32 frt 56 kr), novemb.—deczemberre 54.80 márka (=31 frt 87 kr), ápril.—májusra 56.— márka (= 32 frt 56 kr). Repcze okt. 243 márka (=14 frt 13 kr.)

Átszámitási dij: 100 márka = 58 frt 15 kr.

Szállitási árfolyam: Budapest-Stettin 4.31 márka = 2 frt 51 kr., Bécs-Stettin 3.62 márka = 2.10 frt.

Buza októberre 5 krral emelkedett, april—májusra 26 krral; rozs októberre emelkedett 8 krral nov.—deczemberre 11 krral.

Köln, okt. 4. Buza októberre 21.35 márka (= 12 frt 42 kr), márcziusra 21.50 márka (= 12 forint 51 kr.) Rozs októberre 20.25 m. (= 11 frt 78 kr), márcziusra 19.60 márka (=11 frt 39 kr.) Olaj októberre 29.50 m… (=17 frt 16 kr), apr.—májusra 29.20 márka (= …

Átszámitási dij: 100 márka = 58 f…

Szállitási dij Budapest-Köln …

KÉPES CSALÁDI LAPOK.

Legolcsóbb, legdiszesebb és legterjedelmesebb szépirodalmi képes lap.

Megjelen minden vasárnap.

A „Képes Családi Lapok“ hetenkint három ívnyi tartalommal a legdiszesebb kiállitásban. csinos szines boritékban jelen meg, minden száma sok müvészi kivitelü képet hoz. — Közöl elbeszéléseket, novellákat, költeményeket, rajzokat, humoreszkeket, fővárosi és vidéki életképeket, uti- és vadászkalandokat, vonzó könnyed modorban irt ismeretterjesztő czikkeket, adomákat, érdekes apróságokat stb

Minden héten egy ivnyi külön regény-melléklet, könyvalakban! — Havonkint a „Nővilág“ czimü ingyenes divatlap! — Értékes jutalmak és rendkivüli kedvezmények az előfizetők részére!

Bővebb programmal és mutatványszámmal szivesen szolgál a kiadóhivatal (Budapest, kalap-uteza 6. szám.)

Előfizetési ára:

Egész évre csak . 6 frt.
Fél évre . . 3 frt.
Negyedévre . . 1 frt 50 kr.

Októberben kezdődik a harmadik évfolyam !!

Az előfizetések legczélszerübben postautalványnyal alulirt kiadóhivatalhoz intézendők. 745

Mehner Vilmos kiadóhivatala Budapest, kalap uteza 6. sz.

Theatre pittoresque.

kisértet és szellemek megjelenésével sugár-uton a nagy mező-uteza közelében. — Bergheer Lajos Hanoverből tisztelettel értesiti a t. ez. közönséget, hogy előadásait, mely bűvös mutatványok, chromaticai cataracta peroile, csodás szökőkut, mechanikus világképek, theatre pittoresque mozgó alakokkal eddig felül nem mult kisértet és szellem időzésekből áll **f. október 7-én** csütörtökön fogja megnyitni. Bővebb a falragaszok. 785

Elegans

Őszi öltözet teljes	frt 18
Őszi felöltő	frt 10
Őszi gyászi öltözet	frt 30
Őszi gyászi felöltő	frt 25
Őszi vadász kabátok	frt 9
Őszi papi felöltő	frt 25
Téli papi kabát	frt 35
Őszi üzleti kabát	frt 15
Őszi nadrág	frt 6
Háló köntös	frt 15
Eső köpeny vizmentes	frt 24
Téli kabát	frt 20
Utazó köpeny angol facon	frt 35
Havelok (double kelme)	frt 30
Mencsikoff	frt 20
Utazó bunda (Erdély barán)	frt 35
Utazó bunda (mosó medve)	frt 75
Városi bundák	frt 35
Ujjas mellények	frt 9
Csizma nadrág	frt 9
Liberiák	frt 25
Gyerm. öltözékek és felöltők	frt 12
Gyermek téli kabát	frt 15

és feljebb.

Mindez a legujabb façon szerint tiszta gyapju kelméből, kitünő tartósan dolgozva a legolcsóbb szabott árakon (a körülményeket figyelembe véve) kapható egyedül

ROTHBERGER JAKAB

császár és kir. udvari szállitónál

Legnagyobb

uri- és fiuruha-raktárának,

Budapesten,

Kristóf-tér 2. sz. I. emelet
a „Nagy Kristóf“-hoz.

Az ár minden darabon kitéve van.

Vidéki megrendelések pontosan eszközöltetnek. 17

Oszi idényre.

Van szerencsém a nagyérdemü közönséget figyelmeztetni, miszerint minden létező **szövött** és **téli duxi ingek** és **nadrágok** urak és hölgyek számára a legnagyobb választékban nálam kaphatók, drbja 65 kr, 75 kr, 90 kr 1 frt 10 kr és feljebb, ugyanazok gyermekek számára is.

Nagy választék **női gyapju harisnyákban** géren kötöttek 45 kr, 60 kr, 80 krig. Uraknak 80 kr, 1 frt, 1 frt 50 krig ugyanazok gyermekek részére s minden nagyságban és szinben.

Férfi kapczák pamutból 12 pár 2.50 3 frt, 3.50, és feljebb 6 frtig. Ugyanazok **gyapjuból** 4.50, 5 frt, 6 frt és feljebb.

Harisnya szárak megkötésre valók, minden nagyságban és a legujabb divat szinekben.

Dus választék **berlini pamutból kötött gyermek ruhácskákból, jobkák, kalpagok, fejkötők** és **czipőcskékből**.

Azonkivül bátorkodom figyelmeztetni, azon igen alkalmas **gyermek öltözetekre** nadrág és jobka egybe szőve, melyek igen kedveltek és olcsóságuk miatt megérdemlik az előnyösséget, drbja 65 kr, 75 és 85 kr külömböző nagyságban.

Nemez (filz) **czipők**. Az első üzletházakkal lévén összeköttetésben és igy azon kellemes helyzetben vagyok, hogy t. vevőimnek olcsó gyári árakon szolgálhatok. Női czipőket 75 krtól 1 frt 10 krig. Uraknak 90 krtól 1 frt 10 krig. Ugyanazok gyermekek részére is.

Legujabb mintáju **kötött berlini kendők** nagy választékban 40 krtól 3 frt 50 krig.

Férfi és női fehérneműekben szinte a legjobb minőséget tartom, s igen nagy gondot forditok arra, hogy csupa I. rendü chiffon, creton és oxford kelmék használtassanak fel.

Az áru jóságáról bizonyságot tesz az 50 éve álló czég.

Unger F. W. és fia

Deák-Ferencz-uteza 7. szám 761

Árkönyvecskék bérmentve küldetnek bárhová.

Sirkoszoruk!

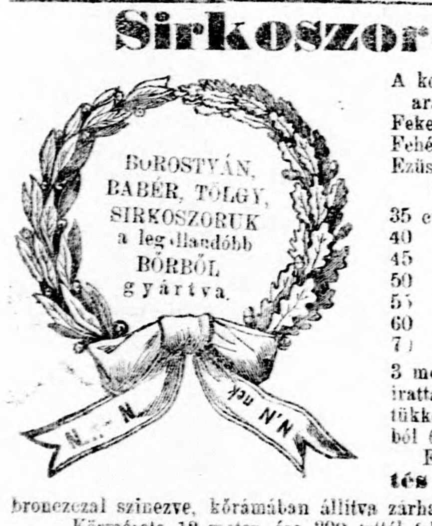

A koszoruk szine zöld levél arany mak.
Fekete levél ezüst borssal.
Fehér levél ezüst makkal.
Ezüst szinü levél ar. borssal egy db gyári ára:

átmérete	
35 cmeter	frt 1.50
40	frt 2.—
45	frt 2.50
50	frt 3.20
55	frt 3.80
60	frt 4.50
70	frt 6.50

3 méter hosszu szalag felirattal arany vagy ezüst betükkel, bőrből 4 frt, atlaszból 6 frt.

Egy diszes **sirkerités** öntött vasból ezüst bronczczal szinezve, kőrámában állitva zárható ajtóval Körmérete 12 meter, ára 300 frttól feljebb.

Kivánatra rajz és árjegyzéket küldünk, szives megrendeléseket kérjük. 783

Gyurkoczy testvérek,

temetkezési szerelvények és siremlékek-gyára **Jászberényben**

Ugyanott kapható az egész Európában elterjedt hires magyar, német és franczia nyelvben megjelent könyv.

Az elgyengült férfierő Ára 2 frt 50 kr

Titkos betegségeket

és a tehetetlenséget

(elgyengült férfierőt)

továbbá ***bőrbajokat, vizelési nehézségeket, hugycső*** szüküléseket, friss és idült ***nyákfolyást***, nőknél az ugynevezett ***fehérfolyást***, a bujakórok fekélyeit és másodrendü bujakórt minden alakjaiban és elcsufitásaiban, ***katonai-és polgári*** főkórházakban, mint a magángyakorlatban a legujabb tapasztalatok s buvárlatak nyomán ...rtós siker biztositása mellett bámulatos gyorsan vógyit (ujon keletkezetteket 48 óra alatt)

...lista WEISS...

Korona kávéház.

Van szerencsém a mélyen tisztelt közönséget tisztelettel értesiteni, miszerint helyben váczi-uteza a koronához czimzett kávéházamban 2 uj szerkezetü forogható márvány táblával ellátott Seifert Henrik és fia Bécsben cs. k. udvari tekeasztal gyárában készült kettős tekeasztalt felállitottam. A midőn bábu (kégli) és karambol játszmákra egyaránt kitünő mantinellekre különösen figyelmeztetem, van szerencsém a t. cz. tekejátszó urakat tisztelettel meghivni.

A többi 3 tekeasztalaim is a nevezett tekeasztalgyár által kitünő angol gummi mantinellel lettek ellátva, ugy hogy azok minden követelménynek megfelelnek.

Egyszersmind értesitem, hogy nálam 2 db használt, de még jó karban lévő tekeasztal olcsó áron eladó.

782 Tisztelettel **Harkai M. kávés.**

Zártajánlati tárgyalás.

A magyar királyi közmunka és közlekedési ministerium folyó évi ad 15,683/I. szám alatt kelt intézkedésével az uj szegedi töltés bekeklezésére és az előtér leásására vonatkozó tervet helyben hagyván, ezen földmunkákra ezennel zárt-ajánlati tárgyalás tüzetik ki.

Az egész munka két részből áll: földfeltöltésből és földleásásból.

Ezen két munkára csak együttesen tehető ajánlat, külön-külön ki nem adatnak, az egység árak azonban különbözők lehetnek.

A földfeltöltés köbtömege	208.655	köbméter
A földleásásé	273,216	„
tehát a mozgósitandó föld összes köbtömege	481,871	„

Ezen munkákból a folyó 1880-ik évben csak az uj töltés E-F-G vonalainak kiépitése (a mi 91,494 kbmtr földet igényel) lesz foganatositandó, a töltés többi szakaszainak kiépitése 117,161 kbmtr földmozgósitással, valamint a 273,216 köbméternyi földleásás is a jövő 1881. évben eszközlendő.

A kellően bélyegzett ajánlatok pecsét alatt s a boritékon ezen felirattal **ajánlat az uj-szegedi töltés bellebezés és előtér leásás kivitelére**, a szegedi királyi biztosság titkári hivatalához (Széchényi-tér, uj Zsótér ház) czimezve **folyó 1880. évi október hó 14-én reggeli 9 óráig** nyujtandó be, később érkező ajánlatok tekintetbe nem vétetnek.

Az ezen határidőn belől beérkezett ajánlatok ugyanaz nap reggeli 10 órakor fognak fölbontatni. A felbontásnál az ajánlattevők is jelen lehetnek.

Az ajánlat, az ajánlat tevő által sajátkezüleg (vezeték és keresztnevével) aláirandó, s abba, rendes lakhelye és állása is feljegyzendő; továbbá: világosan kimondandó az ajánlatban, hogy az ajánlattevő a terveket és köbkiszámitásokat megtekintette, s hogy a részletes épitési feltételeket és a feltét füzetet ismeri, s azokat kifogás nélkül elfogadja.

Az ajánlati összeg — minden hordtávolsági különbözetek nélkül a feltöltési és leásási munkákra együttesen, vagy külön-külön köbmeter után egység árban jelöltessék meg, s betükkel és számokkal tisztán olvashatóan irassék ki; az ajánlat pedig 32,000 forint biztositékkal, vagy pedig a biztositási összeg letételét igazoló a m. kir. központi állampénztár vagy a szegedi m. kir. adóhivatalnak nyugtájával legyen ellátva.

A biztositék elfogadtatik készpénzben vagy pedig az alább elősorolt értékpapirokban, tőzsdei árfolyam szerint, de legfelebb névértékben, ha a tőzsdei árfolyam a névértéket felülhaladja, és pedig elfogadtatnak:

a) magyar és osztrák állampirok kivétel nélkül, ideértve a földtehermentesitési, szöllődézsma váltsági, jelzálogos urbéri váltsági kötvényeket, sóbánya utalványokat és kamatozó (állami) pénztári jegyeket és államsorsolási kölcsönök sorsjegyeit is;

b) az állam kamat biztositásban részesülő teljesen kiépült s a forgalomnak tényleg átadott magyar és osztrák vasutak elsőbbségi kötvényei;

c) a magyar földhitelintézet záloglevelei és az osztrák-magyar bank, illetőleg a volt osztrák nemzeti bank záloglevelei, valamint a többi hazai pénzintézetek által kibocsátott záloglevelek, a mennyiben ezen intézetek igazolják, hogy üzletvezetésük a záloglevelek biztositásáról szóló 1876. évi XXXVI. t. cz. határozmányainak megfelel.

A tervek, előméretek, köbkiszámitások, részletes feltételek és a feltétfüzet, a szegedi m. kir. folyammérnöki hivatalnál naponkint a hivatalos órákban megtekinthetők, a hol a kivánt felvilágositások is megadatnak.

Végül megjegyeztetik, hogy jelen vállalat átengedésénél, az ajánlattevőnek, ajánlatán felül, még anyagi viszonyai és személyes megbizhatósága is tekintetbe fognak vétetni.

Szegeden, 1880. évi szeptember hó 30-án.

774 **A szegedi királyi biztosság.**

Butor eladás.

Sugárut 1 sz. a váczi-körut sarkán I. emelet ajtó 2. még 5 szoba elegáns butor, mely egy teljes háló, ebédlőszoba berendezésből, selyem és más ülőgarnitura sok más butordarabból áll, melyek kiházasitási kelengyéknek alkalmasak, s igen árértékük eladók. 646

PRIMA POROSZ

szalon szén

nagyban és kicsinyben ajánl

A. Mittler és társa

szénügynöksége.

Iroda Wurm-uteza 15. szám

(a Dorottya-uteza sarkán.)

Rakhely osztrák államvasut 7. és 8. számu raktárak közt. 792

Van szerencsém tisztelettel értesiteni, miszerint a **Fischer és Negler-czég** feloszlása folytán az eddig birt helyiségben

sütő-uteza 8-ik b...

lévő

szerszám ...

Első cs. kir. szab. duna-gőzhajózási társaság.

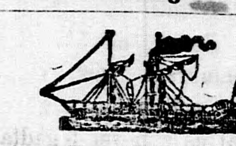

Szállitási árlejtés.

Alólirott igazgatóság az alább következő anyagokat a kikötők részére árlejtés utján szándékozik beszerezni, és pedig:

285	méter mázsa		horgéleget
65	„	„	ólom fehéret
427	„	„	ólom miniumot
350	„	„	belföldi lenolajat
24	„	„	terpentin olajat
300	„	„	hajó szurkot
600	„	„	fakátrányt
1500	„	„	nyers kendert.

A szállitási feltételek betekinthetők a forgalmi igazgatóságnál Bécsben, a forgalmi igazgatóságnál Budapesten, s a műszaki főigazgatóságnál O-Budán.

Az ajánlatok „Anyagszállitási ajánlat az első cs. kir. szab. Dunagőzhajózási társulat kikötői számára“ czimmel s az ajánlat szövegével átirt 50 kros okmánybélyeggel látandók el, s még legkésőbb folyó évi okt. 15-én déli 12 óráig lepecsételve az alólirott igazgatóságnál benyujtandók.

Bécs, 1880. szeptember 30.

A forgalmi igazgatóság.

Fontos, távol-, rövid- és gyengelátóknak.

A legjobb szemüveget szolgáltat jótállás mellett

Solomonson H. N. látszerész

Budapest, vaczi-uteza 12. szám.

Legnagyobb választéka a párisi világkiállitáson kitüntetett szinházi és tábori látcsöveknek (Operngucker-feldperspectiv.)

Levélbeli megrendelések a lát távolsag jelzésével pontosan eszközöltetnek.

Egyedül valódi Wilhelmsdorfi malatakivonati **chokolade**

igen táplálós és könnyen emészthető.

ÁRAK: 46 kr, 61 kr, 81 kr, 1 frt 1 kr, 1 frt 51 kr, 1/4 kilója.

12-szer kitüntetve.

Küfferle Józs. és társa *Bécs.*

Fiókok Budapesten: váczi-uteza 13. és hatvani-uteza 15. szám. 20

KÜLÖNÖS FIGYELEMRE MÉLTÓ!

A hirneves dr. **FORTI-féle** sebtapasz mely rendkivüli gyógyereje, elválasztó, érlelő s fájdalmat csillapitó hatása által leggyorsabb, legbiztosb s egyszersmind gyökeres gyógyulást eszközöl különnemü bajokban. Egy csomag ára **50** kr, nagyobb csomagé **1** frt, használati utasitással együtt postán küldve **20** krral több.

Központi küldeményező raktár Pesten:

TÖRÖK JÓZSEF gyógyszerész urnál király-utcza 7. sz. a

Bécsben Pleban F. X. gyógyszertárában, István-tér 1. sz. Dr. Girtler F. gyógyszertárában, Freiung 7. sz. **Prágában:** Fürst József gyógysz. Poric 1071. II. — **Gráczban:** Nedved A. gyógysz. a Mur-téren. **Jassyban:** Engel J. gyógysz.

Továbbá kapható **Budapesten: Pillich F.** ezelőtt Jezovits udv. gyógyszertárában a nagy (3) korona-uteza. — **Pataky K.** gysz. három korona-uteza 26. — Ifjabb **Wagner D.** városháztéren. — **Schernhofer K.** özv. a „**nagy Kristófhoz**“ czimzett gyógytárában, Kristóf-tér sarkán, és idősb Dr. **Wagner D.** gyógytárában, váczi-boulevard 59. — **Egressy R.** gyógy. nádor-uteza 2, — **Sztupa Gy.** gyógysz. Kálvintér. — **Urbánn J.** király-uteza 98. — **Thalmayer** és **Seitz** nádor-uteza. — **Kochmeister Frigy. utódainál** nagykorona-uteza 22. **Telkesy J.** udv. gyógyszertárában a várban. — **Wlaschek E.** gyógyszertárában a Krisztinavárosban. — **Frum J.** Schwartzmayer K. gysz. vizivá-ros fő-uteza. — **Eiszdorfer G.** gysz. Tabánban (Rácz-város) fő-uteza. — **Alsó-Lendván** Kis B.-nál. — **Aradon:** Rozsnyai M. gyógyszer. és Schäffer A. urnál. **Berettyó-Ujfalun:** Sarréthy L. — **Büd-Szent-Mihályon:** Lukács F. — **Debreczenben:** dr. Röthschnek V. E., Tamássy K. Göltl N. és Orvényi O. — **Dévaványa:** Paczek G. — **Duna-Földváron:** Nádhera P. — **Egerben:** Köllner Lör. és Buzáth L. gyógysz. — **Eperjesen:** Isépy Gy. — **Érsekujvárott:** Conlegner J. — **Gyöngyösön:** Mersits N. — **Győrött:** Lehner F. — **Husztou:** Keresztes S. és Schmidt K. — **Jászberényben:** Teschler E. és Merkl J. — **Kaposvárit:** Kecskéssy T. és Babocsay K. — **Kassán:** Koregtkő A. Wandraschek K., Megay G. és Hegedüs L. **Karczagon:** Báthory B. — **Késmárkon:** Genersisch C. A.— **Komáromban:** Grötschel Zs. és Schmidthauer A. és Kirschner M. — **Kun-Madaráson:** Jung K. **Losonczon:** Kirchner és Plichta L. **Léván:** Boleman E. **Mező-Berényben** Baranyi N. — **Mező-Kászony:** Ráez Gy. — **M.-Tur:** Borbás J. **Miskolczon:** Dr. Csáthi, Szabó és Ujházy K. gyógysz. **M.-Szigeten:** Héder L. — **N.-Kanizsán:** Prager Béla és Belus J. — **N.-Károlyban:** Füleky P. — **N.-Körösön:** Medveczky Gy. **N.-Szombaton:** Pántotsek R. — **N.-Váradon:** Huzella M. és Molnár J. gyógy. **Nyiregyházán:** Korányi J. gysz. Szopkó Alfréd gyógyszerész, Bydeskuthy B. és Kovács S. **Pakson:** Malatinszky S. — **Pécsett:** Sipőcz J. **Pozsonyban:** Pisztóry B. — **Putnokon:** Fekete N. **Rimaszombaton:** Hamallár K. — **Rozsnyón:** dr. Pósch J. gysz. és Hirsch J. N. — **S.-A.-Ujhelyen:** Medveczky A. és Pintér F. — **Sümegen:** Stumborszky L. **Szathmáron:** Bossin J., Dr. Lengyel M. és Böszörményi J. gyógysz. — **Szegeden:** Kovács Albert. — **Sz.-Fehérvárott:** Braun J., — **Székelyhidon:** Szabó J. **Szombathelyen:** Pillich F. **Tarpán:** Monó T. — **Temesvárott:** Tárczay István, Jauner C. M. gyógysz. és Pap J. **Tisza-Lökön:** Pintér P. — **T.-Ujlakon:** Roykó G. — **Técsőn:** Agoston Gy. — **Tokajban:** Dr. Juhász P. **Ungvárott:** Lám S., Fränkl M gyógyszer. ...eek J., Feltsárszky A. és Krausz A. — **Veszprém...** ...erenczy K. — **Zirczen:** Tejfel J. — **Erdély-...** ...eésen: Roth P. — **Kolozsvárit:** Va... J. és Biró J. **Brassón:** Schuster K. és Verzár. — **M.-Vásárhelytt:** **Szt.-Györgyön:** Beteg B. és ...affins J. — **Tövisen:**

...álható gyógytapasz készitője

...I, ker. Nándor-uteza 145. sz.

Első budapesti butor-bazár.

I. CSOPORT.	
Háló-szoba.	
1 pár 1 ajt. siffon	88 frt
1 pár nyoszolya	22 frt
1 ajtó mosdószekrény	12 frt
2 éjjeli szekrény	12 frt
Ebédlő-szoba.	
1 12 szem. ebédlő-asztal	16 frt
1 kredencz, pohárszék	25 frt
6 nádszék	15 frt
1 divány	30 frt
1 fakeretü tükör	15 frt
Fogadó-szoba.	
1 ripsz garnitura	110 frt
1 diszasztal	20 frt
1 aranykeretü tükör	20 frt
II. CSOPORT.	
1 pár 2 ajtaju siffon	45 frt
1 pár nyoszolya	30 frt
1 drb 2 ajtaju mosdó	16 frt
2 drb éjjeli szekrény	14 frt
Ebédlő-szoba.	
1 18 szem. ebédlő-asztal	20 frt
1 kredencz álványnyal	85 frt
6 finom nádszék	18 frt
1 divány gobelinből	40 frt
1 fakeretü tükör	20 frt
Fogadó-szoba.	
1 gobelin garnitura	180 frt
1 diszasztal	25 frt
1 aranykeretü tükör	25 frt
1 ezüstállvány	12 frt

III. CSOPORT.	
1 pár faragott 2 ajtaju siffon	50 frt
1 pár faragott nyoszolya	40 frt
1 pár márványalapu éjjeli	18 frt
1 drb 1 ajtaju mosdószekrény	20 frt
Ebédlő-szoba.	
1 24 szem. ebédlő-asztal	35 frt
6 gót nádszék	36 frt
1 finom kredencz márványból	60 frt
1 fakeretü tükör	30 frt
1 tükör, alá asztal márványnyal	18 frt
1 gobelin ottomán	60 frt
Fogadó-szoba.	
1 finom selyemgarnitura	140 frt
1 faragott disz-asztal	30 frt
1 aranykeretü tükör	30 frt
1 conzol-asztal márványnyal	18 frt
1 ezüst-szekrény	50 frt
IV. CSOPORT.	
1 pár finom siffon	60 frt
1 pár finom nyoszolya	60 frt
1 pár márványalapu éjjeli	25 frt
1 pár márványalapu mosdó	35 frt
Fogadó-szoba.	
1 finom franczia garnitura	200 frt
1 finom disz-asztal	40 frt
1 aranykeretü tükör	40 frt
1 arany-conzol márványnyal	30 frt
1 ezüst szekrény	60 frt
1 öltöző tükör faragott	40 frt
1 női író-asztal	35 frt

Ebédlő-szoba.	
1 finom kredencz	75 frt
1 ebédlő-asztal	50 frt
6 faragott gótszék	42 frt
1 faragott keretü tükör	40 frt
1 faragott conzol márvány	25 frt
1 finom ottomán	70 frt
V. CSOPORT.	
1 pár igen finom siffon	80 frt
1 pár igen finom nyoszolya	75 frt
1 pár igen finom éjjeli	30 frt
1 drb mosdó márványnyal	40 frt
1 jutte diván	40 frt
4 taborette	40 frt
1 pipere-asztal tükörrel	30 frt
Ebédlő-szoba.	
1 finom márványalap kred.	100 frt
1 finom ebédlő-asztal	80 frt
6 finom faragott gótszék	80 frt
1 fin. faragott fakeretü tükör	50 frt
1 fin. márványalapu conzol	85 frt
1 ottomán francz. Bourette	80 frt
2 karszék hozzá	45 frt
4 taborette	50 frt
1 szervéttaprés	15 frt
Fogadó-szoba.	
1 finom egész bohusott garnitura	250 frt
1 disz-asztal	50 frt
1 arany keretü tükör	100 frt
1 arany conzol márványlap.	40 frt
2 drapperia felszerelve	50 frt
1 finom ezüst-szervante	75 frt

Vidéki megrendelések 20%-nyi előleg beküldése mellett utánvéttel is szállittatnak. Meg nem felelő áru 14 nap alatt az átvételtől, visszavétetik és az összeg visszaadatik.

Csomagolás 4% Képes árjegyzékek ingyen.

Első budapesti butor-bazár

OPPODI és ELLENBERGER

Deák-uteza 7-ik szám I. emelet.

Fiókűzlet: N.-Kanizsán Ellenberger és Társa czég alatt.

Legnagyobb szőnyeg gyári raktár.

Ágy-, asztal-, flanell- és utazó-takarókat, **csipke és jute-függönyöket a legnagyobb választékban** butorszöveteket, angora-szörméket lábgyékényeket, stb.

a legjutányosabb árak mellett

ajánl

TOTTIS és KREN,

762 IV. bécsi-uteza 2. sz. a Kristóftér sarkán.

SCHMID H.

gépgyáros

Marshall Sons & Co. Lmtd.

vezérügynöke, Budapest, váczi-ut 72. szám,

ajánlja

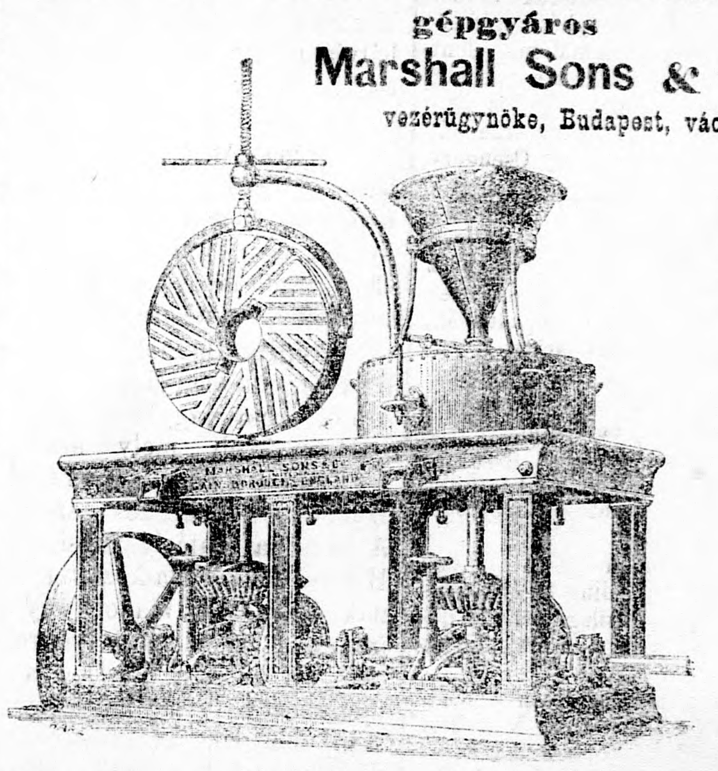

őrlőmalmait

fogaskerék- és szijhajtásra minden tetszés szerinti nagyságban;

vetőgépeit,

trieurjeit,

eredeti hármas

ekéit.

Árjegyzék kivánatra ingyen és bérmentve.

791

Egy 26 éves

s. jegyző, ki már a szigorlatot letette, mint ilyen alkalmazást nyerni óhajt. — Bővebben a lap kiadóhivatalában.

790

A legszebb és legolcsóbb

kész uriruhák

csak nálam kaphatók.

Különösen elegáns őszi öltönyek	18 frttól felfelé
divatos őszi felöltők	12 frttól „
téli kabátok vattával bélelve	15 frttól „
Doubl hálóköntösök	12 frttól „

továbbá a legnagyobb választék mindennemü kész uriruhákban.

Vidéki megrendelések pontosan eszközöltetnek.

Grossmann S.

Budapest Deákferencz- és bécsi-uteza sarkán.

A szabott ár minden egyes darabon irva található.

A hurut,

köhögés, rekedtség, mell-, gyomor- és gégefőbajok ellen.

Parád, Kis-Terennén át. Megjegyzem, miszerint a küldött malátakivonat egészségi sör betegemnek igen jót tesz, szivesen iszsza a csillapitó hatását érzi; ennek következtében felkérem számomra postafordultával tekintetes Rattner Antal urnak a Mátra-bánya igazgatójának czimezve, 28 palaczkkal az ön malátakivonat-egészségi söréből s egy font Hoff-féle malátacsokolédét küldeni, **Stoll Károly,** orsz. képviselő.

HOFF JÁNOS urnak, a legtöbb európai uralkodók udvari szállitójának Bécs, Stadt, Bräunerstrasse 8.

Fiókraktár: **Budapest, zsibárus-utcza 7.**

Raktárak: Török J. király-utcza, Weninger M. Buda, főutcza 146.

Szőnyegeket

a következő leszállitott árakon árusitjuk:

Futó-szőnyeg 25, 28, 32, 37, 45, 55, 60 kr méterje.
Finomabbak széllel 60, 70, 80, 90 kr méterje.
Hollandi 80, 90 kr, 1 frt, 1 frt 10 kr méterje.
Ugyanaz $^{5}/_{4}$ széles 1 frt, 1 frt 15 kr, 1 frt 20 kr, 1 frt 30 kr méterje.
Angol (tapestry) 1 frt 50 kr, 1 frt 70 kr, 1 frt 90 kr méterje.
Brüsszeli 2 frt 25 kr, 2 frt 40 kr, 2 frt 70 kr, 3 frt 3... kr méterje.

Mindenféle butor- és függö...

Weiss és Ros...

ORSZÁGGYÜLÉS.

I.

A képviselőház mai ülésében Szapáry Gyula pénzügyminiszter egy óráig tartó beszéd keretében beterjesztette a közel 25 milliónyi deficzitet feltüntető jövő évi költségvetést. A pénzügyminiszter beszédét némán, komoran hallgatta végig a ház. Egyetlenegy alkalommal változott át a ház komoly hangulata derültséggé, a kormány pénzügyi politikája azon nagy vivmányának hallatára, hogy a tiszai sorsjegyek huzásánál sikerült az államnak a [...].000 frtos főnyereményt megnyerni. Figyelemmel hallgatott, de a rendkivül sebes előadás miatt nagyobbára érthetetlen beszédét a p. ü. miniszter nagyon tapintatlanul fejezte be. A pénzügyi kalamitások közé keverte a függetlenségipárt terjeszkedését s ezellen szövetkezésre hivta fel a 67-es alapon álló pártokat. A miniszter e beszédére, mely harczra való kihivása a függetlenségi pártnak, Helfy azonnal talpraesetten válaszolt, szövetkezésre hivva fel Magyarország fiait, az országot tönkre tevő párt és rendszer ellen.

II.

A képviselőház ülése október 4.

Elnök: Péchy Tamás; jegyző: Baross Gábor.

A kormány részéről jelen vannak: Tisza Kálmán, Szapáry Gyula gr., Kemény Gábor b., Ordódy Pál, Pauler Tivadar, Trefort Ágost, Szende Béla, Bedekovics Kálmán miniszterek.

Elnök: bemutatja Maros-Tordamegye közönségének feliratát, mely szerint az [...]vi önkényességi intézményt a kereskedői és iparossegéd[...] is kiterjesztetni kéri. Székesfehérvár szab. kir. [vá]ros közönségének feliratát, melyben oly törvényalkotást [sürge]téri, hogy a magyar állam eszméjének vagy az azt kife[jező] jelvényeknek megsértői a felségsértéshez viszonyitott bün[te]ssel fenyittessenek.

Bemutatja a m. kir. [...]zes miniszteriumok hivatal-szolgaszemélyzetnek kérvényét fizetésük s lakbérük felemelése iránt.

Jelenti a háznak, hogy osztályok megalakultak. Az I-ső osztály elnökévé Andaházy Pált, jegyzőjévé Teleky Géza grófot; a II-ik osztály elnökévé Forgách Antal grófot, jegyzőjévé Zsilinszky Mihályt; a III. osztály elnökévé Falk Miksát, jegyzőjévé Lázár Györgyöt, a IV. osztály elnökévé [...] Istvánt, jegyzőjévé [...]r Vinczét, az V. osztály elnökévé Tisza Lajost, jegyzőjévé [...]agy Gábort, a VI. osztály elnökévé Plachy [...]amást, jegyzőjévé Rakovszky Istvánt, a VII. [...]évé Csáky László grófot, jegyzőjévé Dániel Gábort, a VIII. és IX. osztály mindeddig nem alakulhatván meg, ezeket alakulásra ezennel ujabban felhivom.

Trefort Agoston vallás és közoktatásügyi miniszter: A mult ülésszak alatt a műemlékek fentartásáról szóló törvényjavaslatot terjesztette a ház elé, e törvényjavaslat két részből áll. Az egyik szó szoros értelmében a műemlékek fentartásáról, a másik a kisajátitásról szól. A törvényjavaslatnak első része a közoktatási második része pedig, mert jogi természettel bir az igazságügyi bizottsághoz lett tárgyalás végett utasitva.

Miután azonban a törvényjavaslat mindeddig tárgyalva nem lett: kéri a házat, hogy ezen törvényjavaslatot jelzett két bizottsághoz előzetes tárgyalás végett utasitsa.

Két évvel ezelőtt beterjesztette az egyetemi [ép]itkezésekre vonatkozó jelentését, mely a pénzügyi bizottsághoz lett utasitva. Ezen ügy nem lé[vén] letárgyalva, felkéri a házat, hogy e törvényjavaslatot hasonló czélból a pénzügyi bizottsághoz [...]

[...]tatik.

[...] Pál közmunka és közlekedési miniszter: [...] ülésszak végén voltam bátor a kisajátitásról szóló törvényjavaslatot beterjeszteni. Ezt akkor a t. ház előzetes tárgyalás végett a jogügyi bizottsághoz méltóztatott utasitani.

Minthogy az ülésszak végén a jogügyi bizottságnak nem volt elég ideje a törvényjavaslatot tárgyalni, most kérem a t. házat, méltóztassék ezen törvényjavaslatot ujolag előzetes tárgyalás végett a jogügyi bizottsághoz utasitani.

Kérelmére az általa benyujtott kisajátitási törvényjavaslat ujabb tárgyalás végett a jogügyi bizottsághoz utasittatik.

Szende Béla honvédelmi miniszter kérelmére a véderőről szóló törvény néhány szakaszainak módositására vonatkozó tvjavaslat a véderőbizottsághoz utasittatik.

Tisza Kálmán miniszterelnök: benyujtja a magyar kir. államszámvevőszék jelentését a Magyar és Horvát-Szlavonország közt eszközölt 1878-ik évi végleszámolás megvizsgálásáról. (A zárszámadási bizottsághoz utasittatik.)

Továbbá törvényjavaslatot nyujtván be Krassó és Szörénymegye egy[...] közigazgatási bizottsághoz utasittatik.

Végül törvényj[avaslatot] nyujt be a törvénytár, törvénygyüjtemény és rendeletek tárának kiadásáról és elárusitásáról. (A pénzügyi bizottsághoz utasittatik).

Beöthy Algernon jegyző felolvassa a delegatusokra történt szavazás eredményét. Beadatott összesen 153 szavazat, ebből üres volt 3, legtöbb szavazatot nyertek:

Rendes tagok: Andaházy Pál 150, Baross Gábor 150, Bánffy Béla gr. 150, Bochus Zsigmond 150, Boros Bálint 150, Csernátony Lajos 150, Hegedüs Sándor 150, Jókai Mór 150, Kazy János 150, Láng Lajos 150, Pór Antal 150, Ráday Gedeon gr. ifj 150, Rudich József b. 150, Szlávy Olivér 150, Vizsolyi Gusztáv 150, Andrássy Mihály 149, Apáthy István 149, BausznernGuido 149, Bánhidy Béla b. 149, Éber Nándor 149, Harkányi Frigyes 149, Ivánka Imre 149, Kármán Lajos 149, Kemény Kálmán b. 149, Prileszky Tádé 149, Tisza Lajos 149, Wodianer Albert b. 149, Apponyi Albert gr. 148, Fröhlich Gusztáv 148, Karácsonyi Guido gróf 148, Sváb Károly 148, Dániel Ernő 147, Szilágyi Dezső 146, Wahrmann Mór 129, Falk Miksa 122, Mihalovics Károly 149, Bartalovics János 148, Kusevich Szvetozár 148, Voncina Iván 147.

Póttagok: Lázár György 148, Matuska Péter 148, Szeberényi Andor 148, Teleky Domokos gr. 148, Hoffgräff János 147, Latinovics János 147, Rakovszky Géza 147, Rohonczy Gedeon 147, Dániel Gábor 146, Ozsegovits Lajos b. 148 szavazatot, több szavazat egyesek közt megoszlott.

Elnök: E szerint a megválasztott képviselőket a jelen ülésszakra a közügyek tárgyalására kiküldött bizottság tagjainak jelentem ki s e végből a jegyzőkönyv ezen pontja az illető képviselőknek megbizó levél gyanánt kézbesittetni fog.

Szapáry Gyula gr. pénzügyminiszter: Van szerencsém az 1891, évi **államköltségvetést** a t. háznak azon megjngyzéssel benyujtani, hogy azrészletezéseivel és indokolásaival együtt kivan nyomva és a ház t. tagjai közt ki fog osztatni. Egyelőre bátor vagyok a t. házhoz ennek kapcsában azon kérdést intézni, hogy a mennyiben ezek közül egy pótfüzet, t. i. az, melyben a közlekedési miniszterium előterjesztést tesz a vasuti és hajózási felügyelőség szervezetéről, még kinyomatva nincs, méltóztassék a határozat kimondásával egyidejüleg ezen pótfüzet kiosztásáról is intézkedni. (Helyeslés.)

Midőn t. ház, ezen államköltségvetést szerencsém van benyujtani, véleményem szerint nem volna helyén lévő, hogy most tegyek hoszszabb és tüzetesebb előterjesztést az állam összes pénzügyi helyzetéről; nem volna helyén levő azért, mivel most még nagy időköz választván el bennünket azon időponttól, a mikor ezen költségvetés itt a házban tárgyalható lesz, azon távolabb eső időpontig sok körülmény fordulhat elő, a mely magára a költségvetés végeredményére lényeges befolyással lehet.

Igy pl. t. ház, hogy egyebet ne emlitsek, akkor lesznek ismeretesek a kezelési harmadik évnegyedről szóló kimutatások, melyek még ma nem állnak rendelkezésünkre; igy azon időpontig remélhetőleg meg lesznek a közösügyek tárgyalására kiküldött országos bizottság határozatai és ezek alapján tudva lesz a költségvetésbe e czimen végleg fölveendő összeg, igy végre, mert most még nagyon közel vagyunk azon időponthoz, midőn az adóbefizetés az országban nagyobb mérvben megkezdődött, most még bajosan itélhető meg hogy az idei termés eredménye minő befolyással lesz az adók befizetésére és e szerint minő pénztári készlettel rendelkezik majd az államkincstár az év vége felé?

Mindezen tényezők, t. ház. nagy befolyással levén a mérleg megállapitására, felfogásom szerint helyesebb lesz akkor mondani végleges véleményt bizonyos kérdésekről, midőn a ház t. tagjai azon helyzetben lesznek, hogy ezen kérdésekhez azonnal hozzá is szólhassanak. (Helyeslés jobbfelől.)

Most szoritkozni fogok különösen arra, hogy az államháztartásnak összes menetéről általános tájékozást nyujtsak; hogy összehasonlitást terjeszszek a t. ház elé az 1881. évi most benyujtott előirányzat és a mult évben benyujtott között, hogy végre, még pedig különösen az utóbbira nézve, tájékozzam a t. házat s első sorban a pénzügyi bizottság t. tagjait, mint a kik ezen kérdéssel legközelebb fognak foglalkozni, az idei év eredményeiről, a menynyire ezek mostanig megállapithatók.

Magára az első kérdésre, államháztartásunk általános képére nézve, azon kedvező helyzetben vagyunk, hogy ma már tizenkét év zárszámadása áll előttünk, s mennyiben, mint mellesleg bátor vagyok megjegyezni, az 1879. évről szóló zárszámadás is már be lévén fejezve, legközelebb a t. háznak be fog nyujtatni és intézkedés tétetett arra nézve, hogy az a pénzügyi bizottság tagjainak azonnal rendelkezésére bocsáttassék. De azonfölül a t. háznak a mult évben tett intézkedése következtében a zárszámadási bizottság elkészitette jelentését háztartásunk tiz évi eredményéről s ebben az évek bevételeit és kiadásait bizonyos csoportokra osztotta. A t. ház pedig a zárszámadási bizottság jelentésében foglalt elveket helyeselvén, most már ezen számok csoportositására nézve biztos alapunk van s ezen a zárszámadási bizottság által az 1877. év végéig teljesitett csoportositásokat ugyanazon alapelvek szerint lehet az 1879. évi és esetleg az 1880. évi eredményeket ille[...]ytatólag t[ová]bb vezetni. Ezen kimutatásokn[a]k leglényegesebb része az hogy mennyi a magy[ar] államnak rendes bevételi forrása; mert az egyensuly helyreállitására irányuló törekvéseink sikerére nézve szükséges, hogy rendes bevételeink rendes kiadásainkkal összhangzásba hozassanak s igy ezen első faktor biztos ismerete fölötte lényeges.

1875-ben — ezen évet azért vettem, mert ezen időtől fogva történt államháztartásunkban lényeges változás, — az állam rendes bevételei 190 millió frtot tettek.

1875. óta az utolsó zárszámadásig, a zárszámadások eredménye alapján és hasonló elvek nyomán számitva, az állam bevételei 220 millió frtig növekedtek. Ezen 30 millió növekedésben foglaltatik kerek összegben 12 millió frt, mely részint uj adók behozatalából, részint a meglevő adók emeléséből ered, 3.800,000 frt, mint a fogyasztási adók visszatéritéséből Magyarországra eső rész (Ellenmondás a baloldalon. Felkiáltás. Nem ugy van!) végre 14 millió kétszázezer frt, mely a jövedelmek fokozásából támadt. Az 1880. évet vevén alapul, és a közbeszóló képviselő ur talán erre hivatkozott, három miljióval több az adók emelése, mert hozzájön a hadmentességi dij, melyet hozzáadván az adók növekedéséhez, az 1880-iki évhez hasonlitva, 15 milliót tesz az adóemelések eredménye.

Ha még korábbi évekre tekintünk vissza, azaz az 1869-ki év eredményeire, akkor ugyanezen alapon, számitva. az állam rendes bevételei 160.000.000 frtot tesz. Igy tehát ezen 11 évi időközben az államnak rendesbevételei 160.000.000 frtról 220.000.000 ftra növekedtek. És ezek között nevezetesen az egyenes adók a következő összeggel szerepelnek: Mig 1868-ban a zárszámadások eredményei alapján 43.000.000 frtot tettek és 1869-ben 56.000.000-ra mentek! addig 1879-ben 81 millióra emelkedtek. Az illeték 1869-ben 13 milliót tett, 1879-ben pedig 20 milliót. A jövedékek — dohány, só és lottó — tettek 1869-ben 22 és fél milliót, 1879-ben pedig 31 milliót, mindig a zárszámadások eredménye alapján számitva.

Ezzel összehasonlitva kell kitüntetni, hogy a kiadások mily arányban emeltettek vagy apasztattak ezen időközökben.

Méltóztatnak tudni, hogy 1873-tól kezdve, midőn a t. ház megbizásából müködött a 21-es és a 9-es bizottság, minden törekvés oda volt irányozva, hogy az államháztartás kiadásai minél lejebb szorittassanak és az ebbeli törekvéseknek igen is nagy eredményük volt, még pedig különösen az 1874. évtől az 1876. évig terjedő időben, a mennyiben ezen két évben az állami kiadások leszorittattak 1.700,000 frttal, még pedig a közigazgatásra forditott költségek 1.300,000 forinttal, három tárczánál a kereskedelmi, közoktatási és honvédelmi tárczánál 350,000 frtal, összesen tehát ezen két év alatt 1.700,000 frttal apasztattak a kiadások.

Azóta azonban a kiadásoknak apasztása nemcsak hogy fentartható és folytatható nem volt, de sőt azóta állami költségvetésünkbe mindig nagyobb és nagyobb kiadások vétettek föl, ugy hogy ha a zárszámadások eredményei alapján összehasonlitjuk az 1881-ki év előirányzatát az 1874-ki év állapotával, azt fogjuk látni,hogy az administratióra forditott kiadások már csak 900.000 frttal csekélyebb mint 1874-ben.

A földmivelési és közoktatási tárczánál pedig, tehát kulturális czélokra, ma már tetemesen nagyobb összegek fordulnak elő, mint 1874-ben. Szintugy vagyunk t. ház a beruházásokkal. 1873-tól kezdve szintén fokozatosan megszorittattak a beruházások, ugy, hogy mig 1873-ban harmincz milliót tettek, és 1874-ben 22 milliót és 1878-ban csak 5.800,000 frtot tettek, utóbb ezen beruházások költségei ismét növekedtek. A költségek 1879. és 1880-ban ezen beruházásokra 9 millió frt körül mentek. Az 1881-iki előirányzatban, mint bátor leszek később előterjeszteni, leginkább a mult évben megalkotott törvények alapján az ezen beruházásokra forditandó összeg 14.000,000 frtot tesz. Mindezeket t. képviselőház készakarva adtam elő, azért, hogy az ezekből levonható következtetést a t. háznak előterjeszthessem, és ez az: hogy ha egyrészt jövedelmeinket már ily nagy mérvben fokoztuk, különösen nagy mérvben az egyenesadóknál is; másrészt ha kiadásaink apasztásában bizonyos határokon tulmennünk nem lehet, s a mint a következések mutatják, nem is ment a törvényhozás; ha továbbá

3-or a külügyi helyzetre is tekintettel akarunk lenni, a mint kell is lennünk, a mennyiben erre való tekintettel bizonyos kiadásokat meg nem tagadhatunk, és ha végül nem akarjuk, hogy a nagy beruházások egy része gyümölcsözö ne legyen s azért ezeket is egy bizonyos határon tul megszoritani nem lehet: ha mindezen négy faktort méltóztatik a t. háznak összehasonlitani, a végeredmény nem lehet más, mint hogy a jelen pénzügyi előterjesztés kedvező nem lehet. Azonban biztositom a t. házat, hogy legelső feladatom és kötelességemnek fogom tartani a helyzetet ugy a mint van, tisztán és a számok minden mesterséges csoportositása nélkül előadni, (Helyeslés jobbfelől) mert felfogásom szerint ez a legbiztosabb ut arra, hogy saját helyzetünket megismerhessük és erre alapitva tehessük meg intézkedéseinket.

Áttérve az 1881-ki költségvetésre, melyet ezuttal benyujtani szerencsém van, ez több eltérést foglal magában az eddigi költségvetésektől. Nevezetesen többször hangsulgoztatott már ezen t. ház kebelében, valamint különösen a legutóbbi időben a közgazdasági bizottság üléseiben, hogy egyes administrationalis szakok más ministeriumokhoz osztassanak be! igy nevezetesen a pósta és a távirda-ügy, valamint az államerdők és jószágok. A jelen költségvetésben ezen a miniszterium által is helyesnek talált felfogásnak eleget kivánunk tenni az által, hogy a pósta és a távirda kezelése a földmivelés — ipar — és kereskedelemügyi miniszterium tárczájából elvonatván, a közlekedési miniszter tárczájába tétetett át, és nézetem szerint is sokkal helyesebb ezen felosztás, mert a póstát és távirdát a vasutaktól elkülöniteni csakugyan nem lehet, mert ezek egymással szoros összefüggésben vannak.

A másik kivánság, melynek a t. ház és a közgazdasági bizottság szintén kifejezést adott, az, hogy állami jószágok és erdők kezelése bocsáttassék át a földmivelési miniszteriumhoz. Egy tekintetben e kivánságnak is elég van téve, t. i. az államerdőkre nézve; az állami jószágok tekintetében azonban e kivánságot nem vehette tekintetbe a miniszterium azért, mert — miként már voltam bátor több költségvetés előterjesztése alkalmával előadni — én az állami jószágok egy részét főleg azon czélra forditandóknak tartom, — hogy ezen jószágok eladhatók is legyenek — baruházási szükségleteink részbeni fedezésére, s mivel ezen mezőgazdasági birtokok ez által inkább pénzügyi, mint gazdasági objektumokat képeznek, azért helyesebbnek tartom ezeket továbbra is a pénzügyminiszterium kezelésében meghagyni; az állami erdőket azonban és a többi ily birtokokat minden nehézség nélkül a földmivelés-, ipar- és kereskedelmi miniszterium hatáskörébe átteendőknek véli a kormány és annak a költségvetésben kifejezést is adott, egyrészt, mert ezek nem esnek az eladandó jószágrészek közé, és másrészt a megalkotott erdőtörvény folytán a földmivelési miniszteriumban erdészeti osztály levén felállitandó, ez kezelheti egyuttal az államerdőket is.

De különben is, t. ház, azon tapasztalatok után, melyeket tettem, szükségesnek láttam némely a pénzügyminiszterium kezelése alatt álló igazgatási ágakban más beosztást eszközölni. Igy nevezetesen a bányászatnál az államjavaknál s az erdészetnél. Ezek több helyen a külső igazgatóságoknál együtt kezeltetnek, egy igazgatóság alatt, és épen a szakértőknek többször hangsulyozott véleményével megegyezőleg kivántatott, hogy ezeknek szakszerü elkülönitett kezelése állapittassék meg. Ez eltérés szintén kifejezést nyer a költségvetésben és mindamellett, hogy ezen ágazatok felfogásom szerint jobban fognak kezeltetni, az uj szervezet végeredménye az, hogy az igazgatás pénzügyileg is kedvezőbb eredményü lesz, a mennyiban a mult kiadásokhoz képest nyolczvan ezer forintnyi javulás mutatkozik.

Áttérve magára a költségvetés kiadásainak tételeire, a költségvetés rendes kiadásai az 1881. évre 268 és fél millió forinttal vannak előirányozva szemben a mult évi 258,900.000 forinttal, tehát 9 millió 6 százezer frttal több volna a kiadás. Itt azonban minden félreértés kikerülése végett azonnal kötelességem megjegyezni, hogy ezen összegben több áttútó kiadás is foglaltatik, melyek mindössze $6\frac{1}{2}$ millióra mennek és melyek ugyanazon összeggel szerepelnek a bevételeknél is. Ilyenek az állam kezelése alá átment vasutak költségei több mint 4 millió forinttal; ilyen a szegedi kölcsönjárulék 1,400.000 frttal; ilyen a bányászatnál 2 millió forint, a mely a háznak határozata szerint más elszámolással jelenik meg a költségvetésben.

A valóságos kiadási többlet a rendes kiadásoknál kerek összegben 3 millió forintot tesz, ide nem értve a közösügyi kiadásokat. Ezen 3 millió többkiadásból maga az államadósság rovata szaporodik másfél millió frttal azért, mert egy millió van felvéve a most kötendő ujabb tartozások kamatai fejében; 600,000 frtra pedig megy azon összeg, mely az aranyégiónak a mult évben 116, az 1881-iki előirányzatban pedig 118%-al való felvételéből ered. A többi nagyobb kiadás ered részint a horvátországi pénzügyi egyezményből, melynek alapján 342,000 forinttal több van felvéve, mint a mult esztendőben. — Továbbá a földmivelés és kereskedelmi miniszteriumnál a bruttokiadás több 280,000 frttal, a vallásügyi miniszteriumnál 140,000 frttal, melyből 50 ezer frt maga a népnevelési törvény alapján a nyugdijalaphoz való nagyobb járulásból ered, s végre a honvédelmi miniszteriumnál 86 ezer frt. Ezekből jött létre azon költségszaporulat, mely a rendes kiadásoknál mutatkozik.

A közösügyi kiadások előterjesztésénél azon nehézség előtt állottam, hogy azokat miként helyesebb a t. ház elé terjeszteni? Vajjon t. i. a kormány által a közösügyi bizottságoknak teendő előterjesztések alapján-e, vagy pedig a mult évben felvett összegek szerint? En helyesebbnek tartnám azt, hogy azon összeg vétessék fel, melyet a kormány az előterjesztésekben a közösügyi bizottságoknak ajánl.

Most azonban, midőn küszöbén állunk annak, hogy a közösügyi bizottságok összegyülnek, másrészt mivel a t. ház a mult évben elhatározta, hogy a közösügyi kiadások a költségvetésben részletesebb alakban vétessenek föl, elötüntetve a közös költségvetés tételeiken a külügyi költségeket, elkülönitve a hadügyektől és a többitől: az e módu előterjesztés által praeindikálva lett volna a közösügyi bizottságokhoz intézendő előterjesztéseknek, mert a monarchia egyik fele törvényhozásban tétetnék meg az előterjesztés, mely a monarchia másik felét is illeti: igy tehát ezen szempontot is figyelembe véve, nem láttam helyesnek most ezen eljárást követni és szoritkoztam a mult évi előterjesztés alapján fölvett összeg beállitására. — Eltérés történt e tekintetben a vámjövedelem előirányzatánál és az aranyagió előirányzatánál, melyek a fogyasztási adók restitucziója kérdésénél is ez által saját költségvetésünkkel szoros összeköttetésben lévén, ezeket más alapon előterjeszteni nem lehetséges, mint a mely saját költségvetésünkben is kifejezést nyer. Hogy azonban a t. ház mégis tájékozva legyen és a mérlegre nézve is biztos alapot nyerjen arra nézve, hogy a közösügyi költségek fejében a kormány nézete szerint mily összeggel fog több előirányoztatni, mint a mult évben, ezen összegnek kifejezést adtam a mérlegben egy végösszegben, mely a költségvetésben mint a Magyarországra eső rész két millió frt többlettel szerepel.

Itt azonban kénytelen vagyok megjegyezni, hogy e két millió forint nem tisztán kiadási szaporulatból ered, hanem abban benne foglaltatik egyszorsmind a vámjövedelmek kevesülése, minthogy e czimen jövő évi költségvetésben egy millió 200 ezer forinttal netto kevesebb van előirányozva, mint a mult évben. Ezen kivül bennfoglaltatik azon összeg, mely a törvényhozás által elfogadott nyugdij törvényből is beszállásolási törvényből ered és mely két tétel maga 600,000 frtot tesz.

Külömben, hogy helyesen járt-e el a kormány vagy nem az összeg előterjesztésénél, és hogy a kormány szoritkozott az előterjesztésnél arra, hogy csak a legszükségesebbek vétessenek fel, az iránt lesz alkalmuk maguknak meggyőződést szerezni a t. ház azon tagjainak, a kik egyszersmint a közösügyi bizottság tagjai.

Az átmeneti kiadásoknál a kevesebblet 645,000 frt; a beruházásoknál, mint már volt szerencsém emliteni 14 millió frt van előirányozva szemben a mult évben előirányzott 9 millió frttal, tehát 5 millióval több. Ezen többlet ered leginkább a földadó szabályozásra felvett nagyobb összegből, hogy e müveletet gyorsabban lehessen keresztül vinni; továbbá ered ezen többlet a tiszavidéki vasut részvényeinek beváltására szükséges 1.375,000 frtból, továbbá a törvény értelmében kiépitendő sziszeksunjai határszéli vasut 2.800,000 frtnyi kiépitési költségéből; az épitendő ujszász-péczeli vasut kiépitéséből, melyre különben külön fedezetet rendelt a törvényhozás. A dunaszabályozásra 350,000 frttal több vétetett fel, mint mult évben, a Szegeden teljesitendő hid és rakpart munkálatokra szükséges a mult évinél 300.000 frttal nagyobb összegből s végre a tiszai munkálatokra szükséges, a mult évinél 125,000 frttal magasabb összegből.

Méltóztatnak látni, hogy mindezen felvett nagyobb tételek részint a törvényhozás által hozott határozatokon s törvényeken alapulnak, részint a szükség s a körülmények által vannak indokolva.

Az átmeneti bevételek 6.000,000 frttal vannak magasabban felvéve mint a mult évben, mely többlet ered részint az államjószágok eladásából eredő nagyobb összegből, melyre visszatérek, részint a tiszavidéki vasut elsőbbségi kötvényeinek eladásából 2 millió frttal, részint a telepitvényesek földje megváltási összegéből, mely a t. ház határozata szerint vétetett át a rendes kezelésből az átmeneti kezelésbe.

Mindezen tételek végeredménye az, hogy az összes fedezendő hiány az 1881. évre 24.700,000 frttal van előirányozva. Megjegyzem itt egyuttal, hogy az 1880-iki előirányzatban, hozzáadva a mult évben megszavazott póthiteleket, ezen összeg 24.300 ezer frtra ment.

A fedezetre nézve, bár mint már előbb megjegyeztem, erre nézve véglegesen nyilatkozni helyesebbnek látom akkor, midőn ez általam felemlitett faktorok is ismerve lesznek, — mégis előzetesen már most bátor vagyok bejelenteni, hogy saját nézetem szerint a fedezet ezen hiányra nézve következőleg eszközölhető.

Először is a magyar törvényhozás által már elfogadtatott az ásványolaj-vám és adó emeléséről szólo törvényjavaslat, miből Magyarországra esik

---

A nők, a kik ölnek

és

A NŐK, A KIK SZAVAZNAK. 5

Irta

Dumas Sándor

(Folytatás.)

— Akkor tehát az olyan férfiak, akik nem nősülnek, s akik az ilyen nőkkel a szerelem gyönyöreit élvezik, a nélkül, hogy annak terheit elvállalnák, még inkább megvettetnek, mint azok, s még gyalázatosabban kiüzetnek a tisztességes emberek társaságából?

— Nem.

— Miért.

— Mert ezeket az erkölcsi törvényeket a férfiak alkották, s természetesen a maguk előnyére alkották.

— Tehát én ki fájdalommal és jajveszékléssel, marczangolt testtel, a halállal vivódva szülök, én, még ha tudatlanságból buktam is el, nem is sejtve, hogy mit teszek, én bünösebb és megvetettebb vagyok, mint a férfi, ki a nemzésnek csak gyönyörét ismeri?

— Ugy van.

— Ez égbe kiáltó igaztalanság.

— Már ez rég óta van igy, most már szentesitve van.

— Jól van; de abban a tisztességes emberek társaságában, melyből mi ki leszünk zárva, a nyilvánosan szabad frigyre lépünk sok ilyen szabad egyesülést látunk daczára a már megkötött törvényes házasságoknak. Látunk nős férfiakat, kik a magukén kivül más nőket is tartanak, férjes nőket, kik a maguk férjén kivül, más férfiakat is tartanak; tudja az egész világ, s senki sem szól nekik semmit, hogyan van ez?

— Ezeknek az embereknek volt annyi szerencséjök és eszök, hogy kiegyezzenek a társadalommal házasságuk által.

— De hát a morál?

— Annak ehhez semmi köze; ez a szokások és erkölcsök dolga.

— Mi tehát olyan törvényeket követelünk, melyek megváltoztassák e szokásokat.

— Lehetetlen. A szokások megváltoztatják néha a törvényeket, a törvények nem változtatják meg a szokásokat.

— Jó; kiteszem magamat a gyalázatnak, hogy gyermekem legyen, mert gyermekemet legalább megtarthatom?

— Meglehet!

— Hogyan, meglehet? ki venné azt el tőlem?

— Az atyja.

— De mikor nem a férjem.

— Törvényesitheti, s ha te övének ismered el, s az esetleg fiu, vagyis a te gyámolod és védelmeződ a jövőben, atyja elveheti tőled hét éves korában, ha bebizonyitja, hogy neki, az apának, jobb megélhetési módja van, mint neked — a mi csaknem mindig ugy is van, de ne félj semmit; az apa ritkán köti magát ahhoz, hogy gyermekét fölnevelje, hacsak bosszut nem akar állani az anyán.

— Bosszut, miért?

— Azt nem tudjuk; ez a lelkiismeret dolga.

— De én, mint nekem mondták, tagadhatom, hogy az az ember gyermekemnek az atyja.

— Természetesen.

— Akkor tehát nálam hagyják fiamat.

— Nálad.

— S neki adhatom nevemet?

— Ha akarod.

— És ha — dolgozván érette — vagyont szerzek, reá hagyhatom vagyonomat, hogy legalább független legyen?

— Nem; ha nevedet adod neki, és van esetleg atyád, anyád, férfi vagy nő testvéred, akkor vagyonodnak csak egy részét adhatod neki.

— Még ha atyám, anyám, férfi és nőtestvéreim elkergettek is azért, hogy őt a világra hoztam.

— Igen; de hát ne add neki nevedet, ne szólitsd fiadnak, s bánj vele mint idegennel s akkor reá hagyhatod mindenedet.

— Ki rendelte ezt igy?

— A törvény.

— Ki csinálta e törvényeket?

— A férfiak.

— Azok, kik a morált és a szokásokat is csinálták?

— Azok.

— Köszönöm.

Világos, hogy ebben nem pedig pályák és nyilvános funkcziók elfoglalásában rejlik örökös oka, örökös joga a bosszunak. Ime miért gyilkol és csonkit meg a nő, végletekig hajtva a férfiu gyávasága s a törvény vadsága által, maga is ép ily gyáván és vaddá levén; ime miért kénytelen őt felmenteni az igazságszolgáltatás és megtapsolni a közvélemény.

De valamennyi nő, a kit kedvese elhagy vagy férje megcsal, és kik áldozatai a férfiu hálátlanságának vagy önzésének, nem nyulhat a revolver vagy vitriol után, noha nem kevésbé szenvednek, ha fájdalmuk mindjárt nem jelentkezik is gyilkolóan. Ekkor aztán bizonyos nők, a kiknek ily eszközök visszatetszenek, tulzott, ügyetlen és nevetséges manifesztumokban valósithatlan követeléseket állitanak föl. Hadat akarnak izenni a férfiunak a törvényekben, melyet a férfi viv ellenük az erkölcsökben. Be akarják neki bizonyitani, hogy erkölcsileg és értelmileg vele egy szinvonalon állhatnak, sőt felül is mulhatják. — Megunva, hogy a férfiu büntetlenül ragadhatja el tőlük becsületüket, szabadságukat, szerelmüket: ők munkáit és pályáit akarják elragadni tőle, és csodálkoznak, hogy követeléseikre hallgatás vagy kaczagás a válasz. Mert hát mindenki tudja és ők maguk is jól tudják, hogy a nőknek nem szándékuk férfiui foglalkozásokat üzni, miután női hivatásukkal teljesen beérik. Hanem ennek teljesen megfelelni akarnak, s ebben igazuk van. És ekkor igy szólnak a férfiakhoz: „Vagy adjátok meg nekünk azt, a mit nekünk megadni a természet rendel nektek: a szerelmet, a becsülést, a támogatást, a családot; vagy adjátok azt, a mit magatoknak tartottatok fön: a szabadságot.“ E dilemmában van jó. Lássuk, hogyan fog a nő, ezen általa követelt szabadságban részesülni, az általa igényelt törvényeken kivül.

A dolgok rendje szerint a férfiu bizonyára mindinkább kevesebb szerelmet, tiszteletet, támogatást és szabályos családi életet fog juttatni a nőnek. Vonzva a szabadság által, melyet mind nagyobb mértékben igényel magának, iparkodni fog mindinkább elejteni a gyeplőket és lerázni magáról a békókat, hogy mindinkább önnön urává lehessen. Nem kárhoztatom azért. Azt hinni és remélni, hogy a mult intézményeinek megingása és fölbomlása közepette a férfiu vissza fog térni a nőhöz és hozzá fog látni a család ujjászervezéséhez az ideál, a szerelem és egység alapján, annyi volna, mint uj tévedést csatolni a már ismert tévedésekhez. A nőnek tehát egyre több joga lesz panaszkodni és követelni. A személyes megtorlások gyakrabbak és nyugtalanitóbbak lesznek. A már többször lefegyverezett törvényes igazságszolgáltatás mellett a személyes és önkényes igazságszolgáltatás egyre több tért fog foglalni; a közvélemény folyvást tanuul lesz hiva; az izgatottságot ügyes, hirnévre és vagyonra vágyó ügyvédek egyre szitandják, s a tények által nyujtott és mindig a vádlottak előnyére megoldott kérdés majd imponalni fog kezdeni a törvényeknek. A botrányok oly nagyok, oly ragadósak és oly tetszősekké lesznek, hogy szükség lesz elhatároznunk magunkat állásfoglalásra. Ha majd a nők, házasságon kivül, több férfiut ölnek meg és több gyermeknek tekerik ki a nyakát; ha a férfiak és nők, a kik elég bátorok lesznek föloldhatlan viszonyba lépni, majd meggazdagitják a fegyverárusokat és kereskedőket, a miért egymásra fognak lödözni [...]ból vagy revolverből, vagy vitriolt fogn[...] arczába; akkor majd csak észr[...] kalatos épitési hiba van a p[...] szép monumentumában s hog[...] tást tenni, nehány követ kim[...] szükség. Időről időre a hiv[...] tatás meg fogja kisérleni, h[...] tekintélyét és hozni fog né[...] hogy üdvös rettegést k[...] a mozgalomnak. Majd meg[...] nek következménye: a bi[...] tyülni. kigunyolni, sőt ta[...] Biróságunk, melyért a kü[...] kompromittálva lesz; jur[...] — akár maradjon meg[...] akár kiséreljen meg elle[...] teszk intézménynek [...] akar majd többé eski[...] azon manifesztum sze[...] foglalkoztat. És a régó[...] tesen megtagadt reforn[...] — fájdalom — nálunk [...] erőszak és kihágások ált[...]

A házasságban az elválás mulhatlanul be fog hozatni.

Ennek behozatala után, a nőnek, minthogy következésszerüleg kevésbbé lesz elnyomva, nem lesz többé mentsége a házasságtörés elkövetésére és kevésbbé fogja szükségét érezni annak, hogy vigasztalója legyen. A szerető el levén távolitva, a pap illető tervére lesz visszautalva, s a nő, ki több jogot hóditott, ekkép többet nyerend érték tekintetében.

Ime ez fog történni a házasságot illetőleg, mely egyensulyban tartva kölcsönös jogok és kötelességek által — mint Montaigne mondotta volna — a szerződő felekre nézve vonzóbbá, erkölcsösebbé és biztosabbá fog válni.

A mi a szabad szerelmet illeti, az csak terjedni és virulni fog számos ok miatt, melyeket más helyen *) fejtettem ki, s melyek ismétlésére itt nincsen hely. A nő prostitócziója lassanként el fogja veszteni az előtti jellegét. Meneküljön végre is mindenki, a ki tud, olyan társadalomból, hol mindenki csupán azért foglalkozik szomszédjával, hogy elnyomja, megvesse vagy megrontsa. A mi ezelőtt némelyekre nézve szégyen, másokra nézve veszély volt: [...]eményn[...] külön világgá fog válni, me[...] [...]lni[...] [...]jd a polgárisodásnak és [...] hatással lesznek az er[...] törvényekre. Ezen a [...] lemmel hi[...]

[..]00.000 forintyi többlet. Ezen törvényjavaslatra [n]ézve birom az osztrák kormány nyilatkozatát, hogy [...]ent el fog követni, hogy ezen törvényjavaslat [...]sszak kezdetén azonnal tárgyalás alá vétessék s [...]élelőbb törvény erejére emeltessék, hogy annak pénzügyi eredménye mennél előbb érvényesithető legyen.

Továbbá fedezetül fel van véve, és általam kilátásba helyezve uj bevételi források által 5 millió forint. És pedig: fentartva az általam a mult évben beadott szállitási adó iránti törvényjavaslatot; fentartva a pénzügyi bizottság által tett némely módositással a másodosztályu kereseti adóra vonatkozó törvényjavaslatot, melyet módositva, és az adófizető közönségre nézve kedvezőbb tételekben megállapitva lesz szerencsém ismételve benyujtani; továbbá a t. ház, és a pénzügyi bizottság óhajtása szerint egyes fogyasztási czikkek megadóztatása által fogyasztási czimén nyerendő 2 millió.

Megvallom, hogy a mai körülmények közt terhesek ezen uj adók, melyek közül azonban csak egy rész egyenes adó, a másik pedig fogyasztási adó, mégis a nagy szükséglettel szemben szerintem nem volna helyes, ha azt mondanók, hogy ennyi a szükségletünk, ennyi a jövedelmünk, a többit fedezzük adóságokkal. Az ilyen eljárás nem szolgálna hitelünk emelésére.

A törvényhozás a mult esztendei 8. és 9. törvényczikkekben fölhatalmazást adott arra, hogy azon összeg erejéig, melyben az államadóságok törlesztettek, uj kötvények, értékpapirok bocsáttassanak ki, melyek összege a mult évi költségvetésben 7.800.000 frttal volt előirányozva. Ezen fölhatalmazással, melyet a törvény adott, nem éltem, s mint bátor leszek előterjeszteni, a f. évre sem lesz szükség azon összegre, a mely ebből rendelkezésre áll, ez összeg fedezetül szolgál ugy, hogy a nyert felhatalmazás alapján ez évben értékesittessék akár ugy, hogy a jövő évi hiány fedezésére fentartassék, de mindenesetre a mult évben megalkotott törvény alapján az ezen értékpapirokból várható összeg rendelkezésre áll; továbbá a még szükséges összeg a 10½ millió aranyjáradék kibocsátása által lesz fedezendő. Ezen négy összeg együtt véve teszi azon összeget, mely a hiány fedezésére szükséges.

Itt bátor vagyok, t. ház megjegyezni, hogy ennél nagyobb összeget aranyjáradék kibocsátása által fedezni nem tartottam volna helyesnek. Mert el kell ismerni azt, hogy az aranyjáradék árfolyama nehány év óta rendkivül növekedett, tekintve azonban a magyar aranyjáradék mai árfolyamát, az ma is még rendkivül alacsonynak mondható, s ezen értékpapir biztositja ma a legnagyobb kamatozást. Ezen alacsony árfolyamot részemről tulajdonitanom kell annak, hogy a legutóbbi időben nagy összegben bocsáttatott ki magyar aranyjáradék, mely még állandóan elhelyezve nincsen. Épen azért mert ezen körülmeny ma is fennall, nem tartanám helyesnek,uj adósság kötése által nagyobb összeget fedezni. Hogy ezen állitásom alapos, hogy az aranyjáradék kurzusa nem felel meg más értékpapirok árfolyamának, arra nézve bátor leszek összehasonlitást tenni a magyar és az osztrák 4%-os rente közt. Ha a meglevő árfolyamot veszszük és egyenlő kamatszázalékra redukáljuk mindkettőt, 20%-ot tesz a különbség a magyar rente hátrányára.

De nemcsak az osztrák értékpapirokhoz, hanem a magunk régibb értékpapirjainkhoz hasonlitva is kedvezőtlenül áll a magyar 6 százalékos aranyjáradék. Ha összehasonlitjuk a vasuti kölcsönnel, leszámitva a törlesztésre eső részt, egyenlő alapra redukálva, 6 százalékkal áll rosszabbul, az aranyjáradék, mint a vasuti kölcsön. Ha pedig összehasonlitjuk a földtehermentesitési kötvényekkel és egyforma kamatlábra redukáljuk, 15 százalék a különbség, melylyel az aranyjáradék rosszabbul áll.

Eddig t. ház, köztudomásu dolog, hogy 400 millió aranyjáradék van kibocsátva. A mai viszonyok közt, midőn egyrészt a keleti ügyek is nyugtalanitják a pénzpiaczot, másrészt Németországban a bank kamatlába oly magas, alig lehet biztos kilátásba helyezni, hogy milyen lesz egy néhány hónap mulva létesitendő pénzügyi müvelet eredménye. Bátor vagyok azonban a t. háznak jelezni azt, hogy azon összegre nézve, mely részint a mult évi törlesztés fejében, részint a jövő évi hiány fedezésére uj járadékok kibocsátása szükséges, nem kivánom magamat feltétlenül ehhez kötni és esetleg előterjesztést teendek arra nézve, hogy ne feltétlenül 6%-os aranyjáradék bocsáttassék ki, és ha olyanok lesznek a viszonyok, előterjesztést teendek a törvényhozásnak, hogy kibocsájtandó aranyjáradék kötvények 6%-nál csekélyebb % mellett bocsáttassanak ki.

De a mint bátor voltam jelezni, oly időpontban, midőn annyira változó a pénzpiacz helyzete, ez iránt annyival előre véglegesen nyilatkozni nem lehet, s fentartom magamnak a nyilatkozatot ez iránt akkorra, midőn a költségvetés véglegesen megállapittatván, a fedezet módja e házban tárgyaltatni fog.

Midőn t. ház, nem akartam az összes hiányt és az össes szükségletet aranyjáradék kötvények kibocsátása által fedeztetni, gondoskodnom kellett módról, mely a hiány többi részének fedezését biztositsa. Méltóztattak hallani több alkalommal történt felszólalásomból, hogy én előnyösebbnek tartanám, hogy miután beruházásokra annyit költöttünk és beruházásainkat 12 éven át folyton adósságokkal tettük, helyesebbnek tartanám, folytonos uj adósságok kötése helyett az államvagyont oly arányban értékesiteni, a melyben uj beruházásokat eszközlünk. Ez iránt akarok én t. ház — mint már más alkalommal jeleztem — legközelebb tüzetes előterjesztést tenni.

Ezen előterjesztésnek főbb vonásai abból állanak, hogy megkülönböztetem az államjószágokat és pedig 1. az államerdőket, 2. az italmérési jogot, 3. a telepitvényesek által fizetendő váltság és végre 4. az állam mezőgazdasági birtokait.

Az államerdőkre nézve már előbb volt szerencsém nyilatkozni, hogy ezeket nem sorolom azok közé, melyek eladhatók volnának; mert közgazdasági szempontból kivánatos, hogy azok az állam kezében maradjanak. Ezekhez csatolandók azon államjószágok is, melyeket elválasztani az erdők kezelésétől nem lehet, és igy sem eladni, sem külön bérbe adni, sem eladni nem lehet, mert részben az erdők között feküsznek, részben azok kiegészitő részeit képezik.

Az italmérési jogra nézve megjegyzem, hogy a mai jövedelem alapján az összes italmérési jognak megfelelő érték 10½ millió frtot tesz. Ebből azon engedélyek folytán, melyeket a t. ház a kormánynak már adott, eladásra kerek számban öt millió frt értéket tesznek; hátra van még mintegy 5½ millió, mely jelenleg fel van véve az eladandó birtokok közé, nem egyszerre, hanem fokozatosan.

Különös sulyt fektetek ez italmérési jog eladására azért, mert a községek szivesen megveszik, jobban értékesithetvén azt, mint az állam, az állam pedig a váltságtőke után mégis a megfelelő jövedelmet kapja. Ezek nagyobb mérvben való elárusitására kiváló gondot forditottam s eddig is sikerült az italmérési jogot az addig nyert felhatalmazások alapján több községnek az államra nézve is előnyösen elárusitani.

Megjegyzem még a t. ház tájékoztatásául, hogy ezen államot illető italmérési jog az összes italmérési jogok értékének mintegy kilenczed részét képezi.

A telepitvényeseket illető kérdések, a melyek az 1873. XXII. t. cz. alapján intéztettek el legnagyobb részt, meg vannak oldva és meg van állapitva, hogy ezeknek területe 75.000 hold, s az annak megfelelő érték nyolcz millió frt, a melynek az illető évek alatt történendő befizetése iránt a törvény értelmében különben is megtörtént az intézkedés.

A mezőgazdasági birtokok öszes területe 634.000 holdat tesz, melynek megközelitő értéke 68 millió frtban van felvéve. Ebből már is a törvényhozás által engedélyezve van 18 millió frt értékü birtok eladása. Azon előterjesztésben, melyet pótlólag lesz szerencsém a t. háznak bemutatni, 20 millió frt értékü birtokrészről lesz szó, marad tehát oly birtokrész, mely nem képezi az eladás tárgyát 30 millió frt értékben.

Azon előterjesztésben, melyet előbb jeleztem, meglesznek jelölve azon birtokrészek is, melyekre nézve az illető lakosok viszonyainál fogva kivánatos, hogy telepitvényekben részesittesenek; meglesznek jelölve azon birtokrészek is, melyek nagy községek szomszédságában feküdvén, ezek által megvásárolhatók. Azon 30 millió értékü birtok, a mely eladásra nem jelöltetik ki olyan, a hol vagy a birtokviszonyok rendezése, vagy a vizszabályozás keresztül vive nincs, vagy oly helyeken feküsznek, a hol, mint Arad, Temes, Torontál és Bács megyében, nagy kiterjedésü államjószágok vannak, a melyeket csakis fokozatosan lehet elárusitani.

A törvényhozáshoz benyujtandó előterjesztésben 56 millió frtnyi érték helyeztetik eladásra kilátásba a mi részint telepitvények váltság összege, részint italmérési jog, részint állami jószágok eladásából befolyna, a mely összegből az 1881. évre 5 millió frt van felvéve. Kétséget nem szenved az, hogy mielőtt a törvényhozás az eladásra határozná magát, szükséges, hogy tájékozva legyen az iránt, hogy az eddigi beruházások hogyan állanak és hogy az ezen állami jószágokból befolyó összegek hová fognak fordittatni?

Arra nézve, hogy mennyi adósságot kötöttünk és ennek megfelelőleg mennyi értékü beruházásunk van, bátor vagyak főbb vonásokban a következő előterjesztést tenni. Az 1879-iki zárszámadások szerint az ezen évig kötött összes adósságokból bevettünk 750 millió frtot. Ezzel szemben az 1879. év végeig ugyan azon az alapon, a mint az a zárszámadásokba a t. háznak bejelentetett, 694½ millió forint fekszik beruházásokban; azonkivül csak főbb vonásokban emlitem meg; — fedeztettek ezen felvett pénzekből, az okkupáczió és mozgósitás költségeiből három éven át 37½ millió [...] kincstári utalványok beváltása által adósság[...]nk szaporodott 27 millió frttal.

Azon általam előbb jelzett beruházási összegből 367 millió frt fordittatott vasutakra, még pedig 270 millió forint államvasutak épitésére, és 1880. év végeig 97 millió frt vasuti szubvencziókra, összesen tehát 367 millió frt.

Kétséget nem szenved, hogy ezen összegben foglaltatik sok olyan beruházás, a mely vagy kevés, vagy épen semmi kamatot nem jövedelmez. Az nem szenved kétséget, hogy kiadásaink összege nincs arányban anyagi helyzetünkkel; de az is bizonyos, hogy ha nem fektettünk volna vasuti beruházásokba 367 millió frtot, ma sokkal kedvezőtlenebbül állana az arány fizetési képességünk és állami igényeink közt, és ha nem létesitettünk volna ezen vasuti hálózatot, a melyre a fönnebbi 367 millió frtot forditottuk, az állam rendes jövedelme nem emelkedtek volna 160 millió frtról 220 millió frtra.

Mindezek folytán t. ház, bár eddig azt az eljárást követtük, hogy a beruházásokat kölcsön vett pénzből létesitettük, azt hiszem, nem lehet a kormányt rosz gazdálkodással vádolni, midőn azt akarja, hogy ezentul a beruházások, a melyeket a törvényhozás szükségeseknek fog látni, ne tisztán kölcsön vett pénzből, hanem az államjószágok fokozatos értékesitése által nyert összegből eszközöltessenek, és hogy a beruházásoknak arányban kell lenni az államjavak eladásából befolyó értékekkel, a mi jelenleg is kifejezést nyert annyiban, hogy 1881-re 5 millió frt ily bevétellel szemben 14 millionyi beruházás áll.

Minthogy vasutakról szóltam, ide fűzöm mindjárt abbeli kérelmem kifejezését, hogy ne méltóztassanak továbbra is folytatni az országban azon vágy ébresztését, hogy az összes vasutak vagy legalább azok nagyrésze államosittassék. (Halljuk!) Vannak bizonyos vonalak, a melyeknek államivá tétele szükséges volt; vannak még ezenkivül is egyes vonalak, a melyeknek az állam kezébe jutása szükséges és kivánatos, de hogy általában azon nézet kapjon lábra, hogy a vasutak legnagyobb része államivá tétessenek, ezt, méltóztassanak megengedni, sem közgazdasági szempontból szükségesnek nem tartom, pénzügyi szempontból pedig épen kivihetetlen s kénytelen vagyok egyszersmind határozottan kijelenteni, hogy ezen áramlattal szemben kénytelen volnék határozottan állást foglalni. (Helyeslések.) Vannak egyes vonalak, melyek szükséges, hogy az állam birtokába jussanak, ilyen esetleg a budapest-zimonyi vonalrész; ilyen a Fiuméval való közvetlen összeköttetés, mely ha nem is rögtön, de rövid idő alatt valamely uton létesitendő; ilyen a keleti vasut-hálózatunk kiegészitő részét képező első erdélyi vasut, melyet nem megvenni, üzletbe venni kellene az ily irányban benyujtandó törvényjavaslat alapján. De ennél tovább terjeszkedni semmi esetre sem látom kivánatosnak.

Áttérve most előterjesztésem harmadik részére, bátor leszek az 1880-ki év eredményeit, a mint azok most megitélhetők, felmutatni. (Halljuk!)

Méltóztatnak tudni, miként azt annak idején bejelentettem, hogy 40 megyében szünetelt az adóvégrehajtás és pedig mult évi október végétől f. évi augusztus végeig. Azt hiszem, senki sem teheti a pénzügyi kormányzatnak azon szemrehányást, hogy ezen időszak alatt tulszigorral járt volna el az adózókkal szemben. Hogy most, midőn az ország némely részében a termési viszonyok kedvezőbbek, ezt még tovább folytatni nem volt lehetséges, az nem szorul bővebb fejtegetésre, és az államháztartás vitelével nem is volna összeegyeztethető: de tulságos elnézéssel lenni az adó behajtásánál magára az adózó közönségre sem volna kivánatos, mert nagyon felgyülnének az adóhátralékok ugy, hogy azoknak befizetése később még nehezebben esnék.

Az imént jelzett eljárás következése az, hogy a végrehajtások felfüggesztése következtében f. é. januártól szeptember elejéig 5 millióval maradtak vissza az egyenes adók a mult évi lefizetési eredményekkel szemben, pedig azok sem nevezhetők jóknak, A mult évi szeptember—deczemberi időszakban befolyt 48½ millió. Feltéve, hogy ezen összegnek megfelelő mennyiség be fog folyni az idén, a mi a jelen viszonyokból itélve, előre láthatólag befolyand, s hozzámitva ehhez a hadmentességi dijból eredő szaporulatot, nincs kizárva annak a lehetősége, hogy azon 5 millió, mely az év elején visszamaradt, az év végeig pótoltatni fog és a f. évre egyenes adók czimén előirányzott összeg be fog folyni.

A fogyasztási adók azon arányban folytak be, mint a mult évben. Kedvezőbbek voltak a bélyeg és illetékek, a dohány, a bányászat, az állam jószágok és a pósta a mult évi eredményekhez képest. Kedvezőtlenebb volt a lotto és a sójáradék az államadók és a távirda. Az államvasutak jövedelme az év első felében kedvezőtlen volt, most azonban julius óta emelkedőben van.

Előbb is voltam bátor már emliteni, hogy a törvényhozástól felhatalmazást nyertem arra, hogy azon összeg erej[éig ...] az államadósságok törlesztésére szüksége[s ...] kötvényeket bocsássak ki. E felhatalmazással nem éltem, és a f. évben erre nem is lesz szükség. A pénzügyminiszterium kebelében gondosan készittetnek az előleges számitások a havi szükségletekről, és a mióta én vagyok szerencsés e helyet elfoglalni, e számitások mindig alaposak voltak.

Ezek alapján az év hátralevő részére még 20 millió szükséglete van az állampénztárnak. E három hónapban a mult évben 34 millió folyt be; ha tehát csak azon arányban jő is be a jövedelem, mint a mult évben, ezen szükséglet fedezve lesz; azonban vérmes számitás nélkül tekintve a mult évj rosz esztendőt, az idén a mult évinél nagyobb jövedelemre is lehet számitani. Minden esetre azonban a fentemlitett hitelmüvelet igénybe vétele nélkül is tekintélyes pénzkészlet maradand az év végével a jövő év első hónapjai szükségletei fedezésére.

Mióta az utóbbi költségvetést benyujtottam, több hitelmüvelet keresztülvitelével voltam megbizva a törvényhozás által és ezek állásáról jelentest tenni szintén kötelességemnek tartom. (Halljuk!)

Az egyik a pénztári jegyek állása. Nem szenved kétséget, hogy e lebegő adósság létezése nem épen kedvező helyzet; de viszonyaink közt ezeknek fenntartását még is indokoltnak tartom, egy részt azért, mert a fővárosi közönség szereti pénzeit ily módon elhelyezni, és a pénztári jegyek nagy mértékben kerestetnek; másrészt, mert ez az államra kétségkivül a legjutányosabb pénz. Néhány hónappal ezelőtt a pénztári jegyek kamatját öt százalékról 4½-re leszállitottam, mely leszállitás egy egész évre érvényesittetvén, maga 100.000 frtmegtakaritást eredményez. A pénztári jegyek összege szeptember végén 21 milió volt, tehát kevesebb, mint a mult év végén.

Ez évben volt végrehajtandó a f. évi szükséglet fedezésére a vasuti beruházási kötvények értékesitése. Kötelességemnek tartom e helyen bejelenteni, hogy ezek 106.11 árfolyam mellett értékesittettek. E müveletet összehasonlitván azon árral, melyben az állam e beruházási kölcsönt átvette, 3 millió 300.000 frt nyereség származik az államra nézve.

Szintén ez időben volt lebonyolitandó a tiszai és szegedi kölcsön. Az eddig eszközölt utalványok e kölcsön alapból a következők: Szegednek régi tartozások törlesztésére adatott egy millió, a város által teljesitendő épitkezésekre 600 ezer; tehát Szegednek összesen 1 millió 600.000. A szegedi lakosoknak adott kölcsön kerekszámban 600,000. A tiszai társulatoknak adott összegek — leszámitván a régibb előlegek visszatéritéseit — 4 millió 600 ezerre mennek; mindössze tehát kiutalványoztatott 7 millió, fenmaradt 13 millió. Hogy ezen összeg ne maradjon kamatozás nélkül, intézkedtem, 8 milliónak kamat melletti elhelyezéséről, öt millió még rendelkezésre áll külön és alapszerüleg kezelve azon szükségletek fedezése czéljából, melyek az idén elő fognak fordulni. Ha pedig ezen fentartott összeg a f. évben igénybe nem vétetnék, felmaradt összegnek kamatozás melletti elhelyezése iránt intézkedendek. Bátor vagyok egyszersmind azt is bejelenteni a t. háznak, hogy a tiszai sorsjegyek szeptemberben huzása alkalmával az első nyereményt a százezer frtot a kölcsön alap nyerte meg és annak javára esik. (Tetszés.)

Mult évben a törvényhozás által egy uj adó szavaztatott meg: a hadmentességi dij, melynek végrehajtása reám bizatott. Ámbár a kivetés még befejezve nincs, mind azáltal annyira haladt, hogy abból a várható eredményre már következtetni lehet, s azért erről is jelentést kivánok a t. háznak tenni.

Be van fejezve ez adó kivetése 5612 községben, hátra van 7240 községben és hátra van Horvátországban. Ezen 5612 községben 523 ezer egyén iratott össze, ezeknek adója 1.588,000 forint.

Minthogy Budapest is benfoglaltatik, a hol ugyan még az adókivetése befejezve nincs, Budapestet leszámitva, az 5611 községben az eredmény egy millió 520 ezer forint, s igy teljes joggal remélhető, hogy a hátralevő 7240 községből és Horvátországból a három millióig hiányzó összeg be fog jönni, sőt ha a számitás egyenlő maradna, akkor a három millió megis haladtatnék. Méltóztatnak arra emlékezni, hogy ezen adó a javaslat előterjesztésekor 800,000 fővel 4 frt átlaggal összesen 3.200.000 frtra volt számitva, a miből a leirások tekintetbe vételével 3.000.000 frt vétetett előirányzatba. Az eddig elért eredmény átlag 4 frt 90 krra megy, a mi azt bizonyitja, hogy az akkor tett előirányzat megközelitőleg megfelel a valóságnak.

A hadmentességi dijra vonatkozólag van szerencsém bejelenteni a hadmentességi dijról szóló törvény egyes határozmányainak módositására vonatkozó törvényjavaslatot.

Ugyanis méltóztatnak tudni, hogy az osztrák törvényhozás ezen törvényt egy esztendővel később [...] a közös alap [...] ezer frt, ebben az év[...] E törvényjavaslat, melyet benyujtok és a a pénzügyi bizottsághoz kérek utasitani, a[...]tartalmazza, hogy ez a 847,000 frt az állam által felhasználtassék és igy a folyó évben befolyó öszszeg egészen az állam kincstár rendelkezésére bocsáttassék.

Továbbá van szerencsém [b]enyujtani a II-od osztályu kereseti adó tételein[ek] megállapitásáról szóló törvényjavaslatot, a me[ly] eltér az eredeti javaslattól és kedvezőbb téte[le]ket állapit meg azoknál, melyeket a már benyujtott előbbi javaslat folytán a pénzügyi bizottság megállapitott. (Helyeslés.) Midőn az előbbi törvényjavaslatot ezennel vissza vonnám, kérem a t. házat: méltóztassék a törvényjavaslatot a pénzügyi bizottsághoz utasitani.

Van szerencsém a közforgalom tárgyát képező értékpapirok birói megsemmisitéséről és elévüléséről szóló törvényjavaslatot bemutatni, melyet az [...]ságügyi bizottsághoz kérek utasitani. Miután p[...] a zárszámadási bizottságnál az állami számvevős[ég] szervezéséről szóló törvényjavaslat tárgyalása függőben van, kérem a t. házat, méltóztassék a zárszámadási bizottságot ezen törvényjavaslat tárgyalására utasitani.

Minthogy a mult évben több oldalról felszólalás történt az iránt, hogy az adó- és illeték kezelésének reformálására intézkedések történjenek és erre vonatkozólag törvényjavaslat terjesztessék elő, hogy a képviselőház tájékozva legyen az iránt, hogy mit szándékozik a kormány e tekintetben tenni, bátor vagyok azon javaslatokat, melyeket oly időben kivánok előterjeszteni, hogy azok még a jelen ülésszak alatt tárgyalhatók legyenek, most már megjelölni.

Ezek közé tartozik: az önsegélyző egyleteknek adandó kedvezményekről szóló tvjavaslat, mely több interpelláczió s kérvény által sürgetve lőn; a kataszteri törvény módositására vonatkozó két törvényjavaslat, melynek egyike az eljárás gyorsitására vonatkozik és mely [m]egállapitja azt, hogy [...] most kivetett földadó öss[...] e vétessék a megálla[...]pitandó tiszta jövedelem[...] hogy ezáltal eleje vé[...]tessék azon aggodalomna[k ...]mintha a kataszter[...] tiszta jövedelem megálla[...] [...]al az adóösszeg szaporittatni fogna (Helye[slés]); másodika pedig a mentesitett árterületekkel [...]mben követendő eljárást tárgyazza. Mindkét t[...] [...]slat a mult évben összeült kataszteri értekez[let] együtt állapittatott meg; az utóbbi javaslat [...]an még a tiszavölgyi központi bizottságnál véleményadás végett.

Ezeken kivül lesz [sz]erencsém beny[uj]tani a közadók kezeléséről szól[ó] [t]örvény módositásár[ól], az illetékek kezeléséről; [...] készpénzben fizeten[dő] illetékekről és a bélyeg [...]leték törvények és [...]bályok némely határoz[...] módositásairól; [to]vábbá részben a ház [...] a bélyegről, a vadászati adóról szóló tö[...]sitásáról, — végre a fogyasztási adókról és ezek felül esetleg általam be fognak nyujtatni, mir[e] nézve ma még véglegesen nem nyilatkozhatom, pénzügyi biráskodásról (Helyeslés) és az iparvál[la]latoknak adandó kedvezményekről szóló törvé[ny]javaslatok.

Ezek azon törvényjavaslatok, a melyek pénzügyministerium kebelében elkészültek, és melyek közül a benyujtottakat az illető bizottsághoz kérem utasitani.

Ezekkel a pénzügyi helyzetre vonatkozó előterjesztést befejeztem. És itt kénytelen vagyok ki jelenteni, hogy igyekeztem a helyzetet tárgyilagosan, minden szépités és a számoknak minden mesterséges csoportositása nélkül előterjeszteni.

Azt hiszem, a t. ház minden tagja, velem együtt érzi, hogy a helyzet komoly, de azért ugy mint ezelőtt egy évvel, nem tartom most sem o[ly] aggasztónak, hogy erős akarattal abból kibontakozni ne lehessen.

A magyar állam eddig is sokk[al ...] körülmények közt megfelelt minden köt[...] s beváltotta azon nagy adósságait, mely[...] és amint sikerült eddig ezen müveletet [...] vinni ép ugy, megvagyok győződve ezen[...] kerülni fog eleget téve minden elvállalt kötelezettségeinknek; pénzügyi helyzetünk javitását előmozditani. De kénytelen vagyok ezzel összeköttetésben kifejezést adni azon nézetemnek, hogy tisztán pénzügyi intézkedések és rendszabályok által a helyzeten segiteni nem fogunk.

Ha, t. ház, körültekintünk hazánk határán kivül is, azt látjuk, hogy mindenütt nagymérvü felfegyverkezett seregek állanak, melyek minket is kényszeritenek külügyi költségeinknek felemelésére (Halljuk!) másrészről legközelebb szomszédságunkban oly rendezetlen viszonyok vannak, melyek alkalmasak arra, hogy azokból akár rossz akarat, akár véletlen folytán bonyodalmak álljanak be, látjuk továbbá saját hazánkban, hogy van [...]gy nagyszabásu és nagy költségekkel jár[...] [...]erendezett szervezetünk, melyet anyagi helyzetünk[...] arányban hozni, erős akarat és kitartásra van sz[ü]kség. És

---

mint sok más, a számüzöttek, bünösök és páriák által alapitva, mely koloniák bizonyos idő mulva az elért fölvirágzás közepette elfeledik származásukat, követelve és megkapva a jogot, hogy államnak vagy nemzetnek nevezhessék magukat. Sőt jön idő, midőn a nagyhatalmakkal lépnek viszonyba. Igy fog ez történni a női prostituczioval is, melynek negyed század óta jelentékenyen kifejlődött fényüzése és megizmosulása előre látni engedik azt, mit ma jelzek.

Az előkeló világhoz tartozó férfiak, milliomosok, herczegek már nőül vettek néhányat ezen „indigénák“ közül. És sokan ezen utóbbiak leányai közül — a kik nem pirulnak anyáik egykori mestersége miatt és kiknek nincs szükségük ezt gyakorolni — kezdetben kötött házasság által megtermékenyitik hozományaikkal az ipart, a kereskedelmet, sőt megaranyozzák és megtisztitják olykor a történeti czimereket is. Ez nem minden. Az emberi természet rejtélyes lánczolatokkal bir, — melyeket nagyon érdekes tanulmányozni. — E nőknek nincsenek lelkiismereti furdalásaik, — sőt még bánatjuk sem nagyon számosak, nagyon gazdagok, nagyon ünnepeltek most. Az a világ, mely őket kizárja és mely gyakran irigyli őket, nem hiányzik nekik. Nemcsak repressz áliákat gyakorolnak e világban [a] férfiakon [...] kor jó ujonczokat tobo[...] [...]den pompásan menn[...] Szerencsétlenségre e[...] [...]agöregedé[...]

a jón, telve gyakran vonzalommal a későn fölébredt lelkiismeret iránt.

Hogy hasznosak lehetnek, az mulattatja őket és e mulatság ujdonsága pótolja a tradicziót és a szokást. Adakoznak falvaik templomai számára, megkoszoruzzák a születési helyükön vagy birtokaikkal szomszédos falvakban erényük jutalma gyanánt rózsát nyert leányokat, és azzal végzik, hogy övéik és övéik gyermekei számára — a kik kevesebb szerencsével vagy kevesebb előrelátással birtak, mint ők — segélymenhely, — és nevelőintézeteket alapitanak.

Ime tehát már összeköttetésben állanak a hatósággal, nem hogy, mint azelőtt, alávessék magukat külön rendelkezéseinek, hanem hogy tudassák vele azt, a mit tesznek. Ime e védnöki szerepet vivő, alamizsnagyüjtő, hasznos nők, a polgárisodás a vallás vagy legalább az egyház, s a közerkölcsiség szolgálatában, a nélkül, hogy megváltoztatták volna életmódjukat. Pártfogásuk alá vett aggastyánaikra vagy utczáról fölszedett gyermekeikre nem róttak semmiféle külön vallási formulát. Legyenek e gyermekek és aggastyánok katholikusok, protestánsok, zsidók, muzulmánok, felvilágosultan gondolkozók vagy atheisták: egyenlő készséggel fogadtatnak, fö[...] tudni, hogy honnak jöttek. Ők me[...] [...]k számára saját hitüket, s nem [...]ezettjeiktől. A ki válogatás és [...]akorolja a könyörületet, annak [...]gyház és valamennyi bölcsé[...]em élünk-e az elnézés és a [...]?

[...]na egyre szaporodik. S ők [...]esek többé vagy nem akar[...] a jótékonyság mü szükség[...]hagyatott gyermekek kö[...]ilágában foglalkoznak, sok [...] szinész népség, nyomor[...]lt apró müvészek házas[...] Ez jogot ad nehány [...]itünőség támogatásának [...]e. Hangversenyek, elő[...]k rendeztetnek. Folya[...] és megkapják. Ne[...] a könyeket. A közön[...]s könyörület nevében [...] bocsánat! ne beszél[...]y tárgyról irva, ez rosz [...] e hölgyek „barátjai“,

örülve azon, hogy uj alkalmuk akad beszélni róluk és magasztalni őket — miután részt vettek volna első szervezésükben, támogatták őket tárczáikkal és sokat nevettek velük együtt az általuk vállalt uj szerep miatt, átadják az előkelő világhoz tartozó barátnőik, rokonaik, nővéreik, anyáik és nejeik adományait, bátoritásait, tanácsait, azon reményben, hogy eme szintén könyörületes és kiváncsi hölgyek megengedjenek, sőt provokáljanak találkozásokat, melyekről visszajöve elmondhassák: „Csakugyan, e teremtések között igen értelmes, jószivü és distinguált nők vannak.

Látják már most önök a kontaktust, a beszivárgást, az engedményeket, az elnézést, a rokonszenvet, az érdekeket, az összeelegyedést, az egyenlőséget!

Szerencsére azonban ez a szokások és erkölcsök által elnyomott női nemre nézve nem az egyedüli ut az ösztönszerü és gondviselésszerü kibontakozásra. Jelenleg más utakat választ, melyek kezdetben nehezebbek, mint amaz, azonban czélhoz vezetők az erélyre és állhatatosságra nézve. A mely férfi ez utakon a nővel találkozik, az támogatója és nem ellensége lesz neki.

A szinházról nem is szólok. Itt a nő trónol és kelt oly szenvélyeket, hogy diplomatákat, a kik elhagyják az állam szekerét, hogy az övé elé fogják magukat, vissza kell hivni állásaikról. Itt a nő — s pedig egyedül müvészete által — oly gyorsan meggazdagodik, hogy egy milliót adhat házasság által lekötött szabadsága visszavásárlására: hogy királyi kastélyokat vehet, kórházakat és iskolákat alapithat azon országokban, melyekben megfordul. A többi müvészeti ágról sem akarok szólni, minők a festészet és a szobrászat, a mely müvészetek terén külön csoportot képez, melyet a nők iskolájának lehetne nevezni és melynek kitünő és tisztelt feje Bonheur Róza. A szinpadon és müteremben már ott a nő; látni fogjuk mint szigorlót, jogászt, orvosnövendéket, ügyvédsegédet. Tényleg ma a nő megkisérli az eddig a másik nemnek föntartott tudományok tanulmányozását. Sajnálom Moliére-t, de Chrysale-nak nincs igaza. A nő kétségtelenül azt hiszi, hogy elméjének egyéb föladata van, mint azon törni magát, hogyan készül egy női zubbony és nadrág. Nem szoritkozik többé arra, hogy háztartást vigyen, szemmel tartsa cselédségét, jó, erkölcsökre tanitsa gyermekeit és férje javára gazdálkodjék. Nem szoritkozik erre és pedig azon egyszerü okból, mivel elvesztegette fiatalságát a háztartásra való hiábavaló várakozásban, és mivel nem ügyelhetett föl sem a cselédségre, melyre szert tenni nem állt lehetőségében, sem mivel nem tanithatott jó erkölcsökre gyermekeket, nem akadván férj, a ki őtet ilyenekhez juttassa. Chrysale-lal szemben, a kinek nem kellett és don Juannal szemben, aki neki nem kellett: a nő megkisérlette önállónak lenni és egészen egyedül emelkedni föl a tudományok és a bölcsészet magas regiójába. Tapasztalva, hogy szellemét roszul értik meg és testét nem igénylik: a nő föláldozta nemét és hivatkozott szellemére. Beiratkozik hát a főtanodába és aláveti magát a bölcsészeti, jogi és orvosi szigorlatoknak. Fölcseréli a fölkapott szabásznő által készitett ruhát Pankráczius és Marphorius fekete togájával.

A Moliére által kinevetett nyárspolgár sokat kaczagott mindennek láttára. Igy szokott tenni rendszerint, ha valami ujat lát. Azonban ha nem Moliére az, a ki mulatságossá tesz valamit, ugy nincs baj a dologban. Ha ő napjainkban élne, ugy nem kaczagna ezen. Moliére szerencsés volt oly korban élni, melyben kaczagni lehetett az emberi bárgyuságok fölött, anélkül, hogy kényszeritve lettek volna gyógyszert keresni ellenük. A költő nevetett, a király nevetett, az udvar nevetett. A mi fölött nevettek, az nevetségesnek tartatott. Ma azonban ez egyáltalán nem járja többé. A király nemcsak hogy nem nevet többé, hanem — eltünt. Eltünt az udvar is és, fájdalom, velük együtt Moliére is, pedig e mélyreható és éles elme bizonyára a legjobban észre venné azt, amit akkor még csak előre sem láthatott.

Ime hát a nő, vagy jobban mondva a női nemhez tartozó lény, mely kivonja magát a férfi uralma alól oly munka által, mely eddig a férfiué volt és melynek teljesitésére csupán a férfiu tartatott képesnek. E nő nem izen harczot a férfiunak, hanem követeli helyét és elfoglalja azt oly téren, melyet mindvégig egyedül vélt okkupálhatni a férfi. Valjon e czélból folyamodott-e a nő a törvények intervencziójához, avagy kért-e uj törvényt? Nem. Egyszerüen élt jogával és értelmi tehetségeivel, melyek ambicziója magaslatán állottak, anélkül, hogy ezt azelőtt sejtette volna, áldozata levén a politikai és vallási uralom által tett önkényes osztályzatoknak. Ezen uj nő törzset fog alapitani és szakadárságának következményei lesznek ne[m ...] a társadalmi, hanem a psychologiai rendben [...]

A társadalom valamennyi osztályában a [...] leányt — akár gazdag, akár szegény, akár sz[...] akár rut volt — ugy nevelték vagy idomitották, hogy férjet kapjon. E várvavárt, álmodott, itt is ott is keresett férj nélkül semmire sem mehetett. Ha a várt férj nem jelentkezett, nevetséges buskomorság, testi és szellemi meddőség volt sorsa a szegény teremtésnek.

Látta egykoru társnőit mosolyogva indulni a házasság és szabadság állitólagosan bájoló régiói felé, és csak ő maradt egyedül a puszta parton, a hova Theseus nemcsak, hogy vissza nem jött érte, hanem el sem hagyta. A kétségbeesésen kivül nem volt más Ariadneje. Nem voltak emlékei.

Ha azonban a nő hozzálátott — és ha valaki, ugy én helyeslem ezt — nem a házasságban keresni egyedüli czélját és nem a szerelemben egyedüli ideálját. Nincs szüksége a férfiura, hogy meghóditsa magának a szabadságot. Kezdi azt belátni, anélkül hogy cserben hagyná szemérmetességét és méltóságát. Ellenkezőleg; fejleszti értelmét és szélesbiti müködési körét. A szabadság, melyre a munka által teend szert, sokkal reálisabb és teljesebb leend, mint azon tisztán névleges szabadság, melyet a házasság juttatott neki. A mi a szerelmet illeti, az sokat veszt ekkép előtte első csábjaiból, melyeknek jelentőségét rendkivül tulozták a társadalmi szükségletek, melyeknek korlátai közé zárva volt. Tisztán mint érzelem, a szerelem — meg kell vallanunk — gyakran meglehetősen silány képet mutat. Csapodár, uralomsovár, ephemer, hálátlan és vak. Csábitó csalétek, egyéb semmi. A természet nagyon ügyesen használja föl az általános és nélkülözhetlen teremtés érdekében a szerelmet. A társadalom vallási és politikai tekintetben von belőle hasznot a házasságot, azaz a lányok csoportosulását származtatva belőle, kik a család állandósága és solidaritása folytán engedelmesebbekké és produktivabbakká válnak. Közelebbről vizsgálva a szerelmet, rájövünk, hogy egészben több izgalmat, csalódást és fájdalmat hoz magával, mint örömet És nagyon szilárdnak kell lennie, hogy kissé tartós legyen és ellenállhasson az emberi lélek változékonyságának.

(Folytatása következik.)

vegre még egyet. Látjuk, hogy azon párt, mely azon közjogi alapot, melyen állunk, nem ismeri el, folytonosan terjeszkedni igyekszik s ez által azt kivánja elérni, hogy azon alap, melyen állunk, megingattassék.

Mindezek, felfogásom szerint, eléggé indokolják azt, hogy azon eszmével foglalkozzunk: nem volna-e mód arra, hogy az egy alapon álló, egy czél felé törekvő elemek e bajok könnyitésére és elháritására szövetkezzenek.

Én, t. ház, nehogy félreértessem, világosan kivánom magamat kifejezni. (Halljuk!) Nincs e tekintetben semmi megbizásom, a magam egyéni nézetemet, véleményemet mondom el. Ezen egy alapon álló, egy czél felé való törekvést, egyesülést és közremüködést én nem ugy gondolom, hogy erre uj pártalakulás volna szükséges. Azon többség, mely jelenleg az országgyülésben a többséget képezi, öntudatos többséget képez, (Nyugtalanság a szélső baloldalon.) mely semmikép nem volna hajlandó abdikálni és én azt hiszem, t. ház, igen csalatkoznának mindazok, kik ezen többség apránkénti szétforgácsolására törekednének. (Mozgás a szélső baloldalon.)

Nehéz körülmények közt, nehéz időkben ezen többség nagy dolgokat vitt keresztül és épen ezen multjának tudatában és tiszta hazafiságának érzetében fen kiván állani továbbra is, és ép ugy mint ezt hiszem ezen többségről, ugy másrészről meg vagyok győződve, hogy teljes készséggel jobbját fogja nyujtani mindazoknak kik vele közös czélra müködni kivánnak, és tág müködési tért kell engedni azoknak, kik e czélra vele közremüködni kivánnak, hogy egyrészről megakadályozzuk a szélsőségek terjedését, másrészről pedig hogy ezen utolsó ülésszakban is sikerrel megfelelhessünk törvényhozói feladatunknak.

Ezekkel t. ház befejezvén előterjesztésemet, bátor vagyok az állam költségvetésről szóló törvényjavaslatot benyujtani, és kérem méltóztassék azt a pénzügyi bizottsághoz utasitani. (Éljenzés a középen.

Helfy Ignácz. Azt mondotta a pénzügyminiszter ur előadása folyamán, hogy az adó, 10—11 év alatt Magyarországon öszszesen körülbelől 12 millióval emelkedett? — Ha csakugyan igy mondotta a miniszter ur, akkor bátor vagyok kérni, méltóztassék nekem megmagyarázni, hogy van az, hogy tudomásomra, — e perczben a számok nincsenek előttem, de alig fogja valaki kétségbe vonhatni, 1873-ban, a mely évre hivatkozott, az összes egyenes adó alig rugott fel 60 millióra, most már 84 milliót tesz, tehát maga az egyenes adó nem is tiz év alatt, hanem 8 év alatt 30 millióval fokozódott: hol van azon többi másnemü adó, a mit most elősorolni képes nem vagyok. Erre vagyok bátor egyszerüen felvilágositást kérni.

Meglepetéssel és sajnálatomra hallottam továbbá a pénzügyminiszter ur előadásából, hogy a jövőben mutatkozó hiányt ő akként szándékozik fedezni, hogy egyrészről az italmérési jogot, másrészről pedig az állami jószágok mezőgazdasági részét fogja eladni.

A mi az elsőt illeti, meg vagyok győződve, hogy azt megdöbbenéssel fogja hallani az ország. 10 év óta — hivatkozom az országgyülés naplóira — nem telt egy ülésszak, hogy hol az egyik, hol a másik oldalon ne történt volna felszólalás az iránt, hogy a regale megváltása iránt intézkedés történjék. A kormány ezt ismételve megigérte, törvényjavaslatot is készitett e tárgyban s most ime bejelenti, hogy a regale jogot meg akarja [illegible]iteni az által, hogy a regale jogot a köz[illegible]ek akarja eladni. (Igaz! Ugy van a szélsőbal.)

Elnök kéri a képviselő urat előadásának befejezésére.

Helfy miután megjegyzé, hogy az államjószágok eladására ez a legszerencsétlenebb pillanat, mert a földnek értéke nincs, következőleg végzi beszédét:

A pénzügyminiszter egészen eltérve az eddigi szokástól, be nem érve azzal, hogy felfogása szerint — elismerem magam is — elég tárgyilagossággal a pénzügyi helyzetet előadja, egy kérést intézett a pártokhoz és — a mi mindenesetre ritka a parlamentarizmus történetében, — a parlament kebelében felszólitást intézett a többi pártokhoz egyenesen azon párt ellen, melyhez tartozni szerencsés vagyok. Reménylem, hogy a t. ház természetesnek fogja találni, hogy én e fölszólitást megjegyzés nélkül nem hagyhatom. (Halljuk! Halljuk! a szélsőbaloldalon.)

Én hasonló felszólitást intézek a ház kebelében levő összes pártokhoz: felhivom önöket Magyarország fiait, egyesüljenek velünk a függetlenségi párttal azért, hogy végre valahára megfékezzük azon pártot, mely ezen országot tönkre teszi a szélsőségekkel, melyekre magát ragadtatja. (Élénk helyeslés a szélső bal felől. Mozgás, zaj jobb felől) Mi a szélsőség? Lehet-e szélsőségi pártnak nevezni azt, a mely meg akarja védeni Magyarországot, a nemzetnek elévülhetetlen jogait? vagy pedig nem azt illeti-e a szélsőségi párt czim, a mely meg nem állapodva a jogok feladásában, elmegy a legszélső határig?

Nekünk sem czélunk a jobbról-balról toborzás, mint a pénzügyminiszter kifejezte magát, hogy a hatalmat biztositsuk magunknak; nem hatalomról van szó, nem arra vágyunk mi, hanem vágyunk a nemzet hatalmára, arra, hogy a nemzet legyen hatalmas (Élénk helyeslés a szélső baloldalon) és belső meggyőződésünk, hogy önök azt tönkre teszik. (Igaz! Ugy van! a szélső baloldalon. Mozgás; zaj jobbról.)

Ám itt van a két felszólitás, egyik a pénzügyminisztertől egy párt ellen, a másik egy párt részéről pénzügyminiszter, illetőleg az egész kormány ellen. Az idő nincs messze, a midőn a nemzet hivatva lesz dönteni kettőnk között.

Hogy milyen a helyzet, konstatálta maga a pénzügyminiszter, midőn kénytelen volt bevallani, hogy a helyzet telette komoly; mi reméljük, hogy ha a mi pártunkból fog ott ülni a pénzügyminiszter, ez azon kijelentést fogja tehetni, hogy a helyzet derült. (Élénk éljenzés a szélső balfelől.)

Elnök. A pénzügyminiszter ur által benyujtott 1881-iki költségvetés a pénzügyi bizottsághoz utasittatik előleges tárgyalás végett, hasonlóképen oda utasittatik a vasuti és gőzhajózási felügyelőségek szervezéséről szóló pótfüzet is, 1880 évi 27. t. cz. némely szakaszainak modósitásáról és a második osztályu kereseti adó tételeinek ujabb megállapitásáról szóló tjavaslatok ki fognak nyomatni, a ház tagjai között szétosztani és szintén pénzügyi bizottsághoz utasittatnak. A közforgalom tárgyát képező értékpapirok megsemmisitése és elévülése iránt beadott törvényjavaslat hasonlókép ki fog nyomatni, szét fog osztatni és előzetes tárgyalás végett az igazságügyi bizottsághoz utasittatik. Az állami számvevőszék belszervezetére, ügykezelésére és az államadósságok ellenőrzésére vonatkozó törvényjavaslat a zárszámadási bizottság által lesz ujabb tárgyalás alá veendő.

Holnap déli 12 órakor még egy ülést kell tartanunk, a melynek érdemleges tárgya ugyan nem lesz, csupán a főrendiház üzenetét fogja átal venni, november 6-án lévén csak az érdemleges tárgyalásokkal foglalkozó első ülés.

(Ülés vége 1 óra 45 percz.)

Az 1881. költségvetési előirányzat.

A) Rendes kiadások.

	1881.	1880.
Királyi udvartartás	4,650,000	4,650.000
Kabineti iroda	70.592	69.492
Országgyülés	1.300.301	1,274.741
Közösügyi kiadások	31,702.136	31,538.107
Közp. nyugdijak	130.093	137,870
Nyugdijak	4,028.751	3,939.446
Állami adósságok	103,907.077	97,668.793
Vasuti kamatbiztositási előlegek	10,718.000	10,942.000
Horvát-Szlavonországok igazgatási szükséglete	5,696.453	5,353.718
Fiume	85.140	84.655
Állami számvevőszék	130.000	130.000
Miniszterelnökség	308,600	308,600
Ő felsége személye körüli miniszterium	50,563	50.563
Harvát-szlavon-dalmát miniszter és személyzete	35,880	35,880
Belügyminiszterium	7.617,764	6.514,983
Pénzügyminiszterium	42.991,600	44.748,428
Közmunka- és közlekedési miniszterium:		
a) miniszterium	12.334,493	12.346,071
b) állami vasutak	13.548,220	9.430,423
Földmivelés-, ipar- és kereskedelmi miniszterium	8. 243,838	7.945,809
Vallás- és közoktatásügyi miniszterium	4.525,930	3.385,437
Igazságügyi miniszterium	9.973,767	9.949,178
Honvédelmi miniszterium	6.484,000	6,398,000
Összesen	268.533,198	258.902,194

B) Átmeneti kiadások és beruházások.

I. Átmeneti kiadások.

Ő felsége személye körüli miniszterium	1.000	5.000
Belügyminiszterium	4.588	23.243
Pénzügyminiszterium	906.465	1,840.098
Közmunka- és közlekedési miniszterium	30.000	—
Földmivelés-, ipar- és kereskedelmi miniszterium	287.328	214.000
Vallás- és közoktatásügyi miniszterium	21.040	26.368
Honvédelmi miniszterium	265.892	55.242
Összesen	1,516.313	2.163.951

II. Beruházások.

Pénzügyminiszterium	7,061.285	3,847.945
Közmunka- és közlekedési miniszterium:		
a) miniszterium	5,831.155	4,219.960
b) állami vasutak	1,206.750	846.000
Földmivelés-, ipar- és kereskedelmi miniszterium	313.465	292.046
Vallás- és közoktatásügyi miniszterium	91.800	46.400
Igazságügyi miniszterium	100.000	80.000
Összesen:	14,604.455	9,332.351

C) Rendkivüli közösügyi kiadás

(egyelőre az 1880. évi előirányzat alapján)	2.526,120	2.526,130

A) Rendes bevételek.

Állami adósságok	14.030,069	12.086,827
Fiume	100	570
Állami számvevőszék	1,800	1,800
Ő cs. és apost. kir. felsége személye körüli miniszterium	300	300
Belügyminiszterium	914,619	852,254
Pénzügyminiszterium	208.292,057	205.699,362
Közmunka- és közlekedési miniszterium:		
a) miniszterium	8.160,723	8.175,310
b) állami vasutak	13.548,220	9.430,423
Földmivelés-, ipar- és kereskedelmi miniszterium	8.455,999	8.416,644
Vallás- és közoktatásügyi miniszterium	433,665	430,857
Igazságügyi miniszterium	276,133	285,640
Honvédelmi miniszterium	124,542	115,732
Összesen	254.538,227	245.495,719

B) Átmeneti bevételek.

Belügyminiszterium	4,988	4.988
Pénzügyminiszterium	9.871,500	3.122,158
Összesen	9.876,488	3.127,146

Mérleg.

Rendes kiadások	268.533,198	258.902,194
Átmeneti kiadások	1.516,313	2.163,694
Beruházások	14.604,455	9.332,251
Rendkivüli közösügyi kiadás	5.526,130	2.526,130
Összesen:	287,180,096	272.924,626
Rendes bevételek	254.538,227	245.495,719
Átmeneti bevételek	9,876,488	3.127,146
Összesen:	264.414,715	248.622,865
Összes kiadás:	287.180,096	272.924,626
Összes bevétel:	264.414,715	248.622,865
Hiány:	22.765,381	24.301,761

A fent kimutatott hiány tesz 22.765,381 forintot, figyelembe véve a rendes és rendkivüli közösügyi költségek czimén az országos bizottságoknak teendő előterjesztések szerint a mult évre előirányzott összegnél kilátásba vett nagyobb szükségletet, melyből a Magyarországra eső rész tesz kerekösszegben 2.000,000 frtot.

E szerint az összes fedezendő hiány tesz 24.765,381 frtot.

Ehiány fedezésére szolgál:

1. A kőolaj-vám fölemelésére és az ásványolaj-adóra vonatkozó, a magyar országgyülés által letárgyalt és elfogadott törvényjavaslat alapján 1.500,000 frt.

2. A beterjesztett és még ezentul beterjesztendő törvényjavaslatok által az egyenes- és fogyasztási adóknál várt szaporulat 5.000.000 frt.

3. Az 1880. évi VIII. és IX. t.-czikkek által a pénzügyminiszternek adott és eddig igénybe nem vett felhatalmazás folytán az állami adósságok törlesztése fejében 1880. évben kibocsátandó értékpapirok után 7.800,000 frt.

4. A fentebb kimutatott hiány fedezésére még szükséges és aranyjáradék-kötvények kibocsátása által fedezendő kerekösszegben 10.500,000 forint.

Együtt 24.800,000 frt,

Kelt Budapesten, 1880. évi október havában.

Gr. Szapáry Gyula,
m. kir pénzügyminiszter.

18

KÖZGAZDASÁG.

Vegyes közlemények.

⁂ **A kereskedelmi miniszteriumban** ma este értekezlet volt, a melybe több helybeli malomigazgató is bevonatott a végből, hogy azok a malom-munkások ipari szakoktatásának kérdésére nézve nyilatkozzanak, miután a kormány azon szándékban van, hogy esetleg gondoskodni fog a malom-munkások szakoktatásáról.

⁂ **Orosz gabnakereskedők bukása.** Oroszországban az aratásban oly nagy volt a csalatkozás, hogy több jelentékeny gabnaczég bukását vonta maga után. Többször emlitettük már az orosz bukásokat és most csak ujabb adatokkal illusztráljuk az óriási veszteségeket. Egy pétervári czég kivitelre eladatott egy 500,000 pudból álló tétel rozslisztet 5¹/₂—9 rubelenként. Az eladó megbukott és miután ma a lisztet nem szállithatta, a tételt a vevőnek másutt kellett beszerezni 13¹/₂ rubelenként ugy, hogy a differenczia 50%, azaz 200,000 rubel.

A bécsi községi sorsjegyek huzása alkalmával a következő 12 sorozat huzatott ki: 179, 345, 802, 815, 906, 1760, 1782, 1802, 2198, 2629, 2731, 2744. A **200.000** frtos főnyereményt a 906-ik sorozatból az 1 szám nyerte; **30.000** frtot nyert 1802 s. 15 sz.; **10.000** frtot 2198 s. 41 sz. **1000** frtot nyertek: 179 s. 82 sz., 345 s. 38 sz. 802 s. 27 sz., 815 s. 11 sz. és 2198 s. 94 sz. Végül **350** frtot nyertek; 179 s. 6, 20 és 32 sz. 345 s. 71 sz., 802 s. 25 és 90 sz., 815 s. 19 és 97 sz., 1782 s. 32 sz., 2731 s. 15 és 68 sz. 2744 s. 38 sz. A kisorsolt sorozatokban foglalt többi számok **130** frtot nyertek.

⁂ **Pénzügyi hirek.** A németországi vasut eladásokról a Berliner Börsenzeitung német-porosz vasuti körökből a következő sorokat közli: Némely lap az [illegible]bbi időben ismét az ezüst eladások mellett agitált. A kettő érték barátai ez ügyben értekezletet tartottak és azon örvendetes eredményre jutottak, hogy az ezüst eladásokra vonatkozó inditvány a parlamentben 100 szótöbbséggel elvettetnék. Bismarck kijelentette, hogy többé egy font ezüst sem adatik, de ha a kormány a költségvetésbe mégis felvenné az ezüst eladását, az bizonyosan töröltetni fog. Az ezüst eladásokra vonatkozó hirek, tehát mind tendenciozusok, sőt inkább kilátás van a bimetallisták nyilt akeziójára a legközelebbi ülésszak alatt. — A huszfrankos arany ára Párisban kilonként 3112 frankra emelkedett, mi megfelel 4% agionak pro mille. Ez áron nehány millió eladatott Berlinbe. — 700 millió frank uj részvény és kötvény fog kibocsáttatni Párisban ektóber hóban, feltéve, hogy a haute finance intencziót magasabb hatalom meg nem hiusitja. A kibocsátások következők: Credit Foncier et Agricole de l'Algerie 60 millió frank részvény, Societe Fonciere Lyonnaise részvénytőkéjének felemelése 50 millió frankkal, Société des Guanes et Nitrates du Pacifique 50 millió frank részvény, Compagnie des Chemins de fer des Asturies, Galice et Leon 90.744,000 frank 500 darab 3%-os kötvény, Banque Parisienne 10 millió frank, Banque Populaire 25 millió, Panama 300, Credit Lyonnais 50 millió frank részvény.

Budapesti áru- és értéktőzsde.

Gabonatőzsde.

— okt. 4.

Buzában ma igen élénk volt a forgalom. Tulajdonosok az esős idő és szilárdabb amerikai tudósitások következtében gyér ajánlatokat tettek és lényegesen magasabb árakat követeltek. Malmaink, valamint magán gabnaüzéreink ellenben igen élénk vetélkedvet mutattak, miáltal az irány igen megszilárdult s az eladók által követelt magasabb ár minden további ellenvetén nélkül megadatott. Eladatott igen élénk hangulat mellett kb. 25000 mmázsa, jobb minőségü 25. alábbrendelt minőségü pedig 15 krnyi emelkedett árakon.

Hivatalosan slábbi kötések jegyeztettek:

Buza. Tiszavidéki: 100 mm. 79.5 k. 12.50, 100 mm. 78.1 k. 12.30, 100 mm. 78.5 k. 12.25, 700 mm. 78.5 k. 12.40, 100 mm. 78.3 k. 12.25, 200 mm. 78.2 k. 12.30, 100 mm. 78.7 k. 12.40, 100 mm. 78.3 k. 12.10, 100 mm. 75.7 k. 12.10, 700 mm. 76.6 k. 11.92¹/₂, 300 mm. 76 k. 11.95, 100 mm. 76 k. 11.95, 100 mm, 75.8 k. 11.90.

Becsei 2600 mm. 76 k. 12.—

Pestvidéki: 500 mm. 80 k. 12.30, 100 mm. 81 k. 12.50, 1000 mm. 77.8 k. 12, 100 mm. 77.3 k. 12, 200 m. 77 k. 11.80, 100 mm. 77·2 k. 11.85, 700 mm. 76·6 k. 11.92¹/₂, 100 mm. 75·5 k. 11.30, 200 mm. 75 k. 11.80, 200 mm. 75 k. 11.50, 300 mm. 76 k. 11.60, 400 mm. 75·7 k, 12.—.

Fehérmegyei: 500 mm. 75·3 k. 11.82¹/₂, 450 mm. 74 k. 11.57¹/₂, 1500 mm. 73·4 k. 11.50.

Bánáti: 100 mm. 76 k. 11.95.

Bácskai: 2600 mm. 76 k. 12.—.

Felsőmagyarországi: 500 mm. 78·5 k. 12.20, 100 mm. 77·7 k. 12.10.

Somogyi 300 m. m. 74·1 k. 11, 400 m. m. 75 k. 11.35, 150 m. m. 74·6 k. 11.50, 100 m. m. 74 k. 11.50, 100 m. m. 75·2 k. 11.50.

Magyarészakvidéki: 300 m. m. 78 k. 11.75, 300 m. m. 74·5 k. 11.50, 300 m. m. 77·5 k. 11.75, 100 m. m. 77·2 k. 11,50, 100 m. m. 75·2 k. 11.60.

Mind három havi időre adatott el.

Ezenkivül eladatott 600 m. m. 80·5 k. 11.60, Pásztói vasuton átadva kész fizetés mellett.

Magán uton még a következő kötésekről értesülünk:

Buza. Felsőtiszavidéki 300 mm. 78 k. 12.15, 100 mm. 76 k. 11.90, 800 mm. 79 k. 12.20, 300 mm. 75 k. 11.75.

Marosi 1000 mm. 79·6 k. 12.30, 200 mm. 78·7 k. 12.10.

Magyar éjszakvidéki 100 mm. 77·6 k. 11.65, 400 mm. 79 k. 11.95, 200 mm. 78·3 k. 11.85, 600 mm. 77 k. 11.70.

Bánáti 1100 mm. 77·5 k. 12.20, 500 mm. 79 k. 12.35.

Tiszai 100 mm. 78 k. 12.05, 300 mm. 77·6 k. 12, 500 mm. 79 k. 12.15.

Mind három havi időre adatott el.

Hivatalos árak kész áruban:

Buza uj					—.— frtól		—.— frtig
„ Tiszavidéki	75	„	80	„	11.55	„	12.35 „
„ Pestvidéki	75	„	80	„	11.45	„	12.20 „
„ Fehérmegyei	75	„	80	„	11.55	„	12.25 „
„ M. é. vidéki	75	„	80	„	11.30	„	12.10 „

Rozs ma ismét igen kinált volt, vevők azonban tartózkodók és olcsóbb árt követelnek, mibe eladók nem egyeztek. Az irány szilárd, az ár változatlan. Hivatalosan jegyeztetett: 400 mm. 10.20 200 mm. 10.20 készfizetéssel helyben átadva. Magán uton még a következő kötésekről értesülünk: 500 mm. 10.30, 300 mm. 10.25, 100 mm. 10.20, 200 mm. 10.25 készfizetéssel.

Árpa. Behozatalok hiányában kevés jött forgalomba, eladók gyér ajánlatokat tesznek, fogyasztás által azonban keresettebb volt. Az ár és irány szilárd. Hivatalosan kötés nem jegyeztetett. Magán uton a következőkről értesülünk: Takarmányáru 400 mmázsa 6.37, 300 mm. 6.42, 800 mm. maláta 8.50 és 200 mm. égetni való 7.85 kész fizetésre.

Zab behozatalok hiányában szintén kevés jött forgalomba. Az irány és ár változatlan szilárd. Hivatalosan jegyeztetktt 200 mm. 5.95; 470 mm. 5.15, kész fizetéssel. Magán uton a következő kötésekről értesülünk: 500 mm. 5.80, Györött átadva és 300 mm. alább rendelt minőségü 6.— helyben átadva kész fizetések.

Tengeri folyton keresett marad, eladó hiányában azonban igen kevés jött forgalomba változatlan árakban. Hivatalosan jegyeztetett: bánáti 500 mm. 8.— és 300 mm. 8.— kész fizetéssel. Magánuton még a következő kötésekről értesülünk: uj, 1000 mm. 5.35, 3 havi időre.

Hivatalos árak kész áruban:

Rozs 70 kltól 72 klig	10.00—10.25 frtig
Árpa uj 60—62 klig	6.30—6.50 frtig
„ „ 62—64 klós	7.10—7.75 frtig
„ „ 64—66 klós	8.20—9.20 frtig
Zab uj 37 kltól 40 klig	6.00—6.20 frtig
Tengeri bánsági	7.95—8.00 frtig
„ másvidéki	7.90—7.95 frtig
Káposztarepcze	12.50—12.75 frtig
Bánsági repcze	—.— —.— frtig
Köles nyers	6.00—6.25 frtig

Határidőüzletben ma nagy forgalom fejlődött ki. Az árak külföldi szilárdabb tudósitások, és a kész áru emelkedő irányzata következtében, a mult heti zárlathoz képest lényegesen emelkedtek, tavaszi és őszi buza 35—40, tengeri 25—27, zab őszi és tavaszi 5 krral javult.

Hivatalosan jegyeztetett:

Szokvány buza tavaszra	12.00—12.05
„ „ őszre	11.85—11.95
Zab tavaszra	6.40— 6.45
„ őszre	6.30— 6.30
B.-Tengeri 1881. máj.—jun.	6.45— 6.50
Káposztarepcze szept.—okt.	—.— —.—

Eladatott délelőtt.

Szokványbuza tavaszra 2500 m. m. 11.94, 2500 m. m. 11.95—5000 m. m. 11.96 és 2500 m. m. 11.98.

Szokványbuza őszre 2500 mm. 11.80, 2500 mm. 11.81, 2500 mm. 11.83 és 2500 mm. 11.85.

B.-Tengeri tavaszra 2500 mm. 6.37, 2500 mm. 6.39, 5000 mm. 6.40, 2500 mm. 6.41.

A déli tőzsdén

tovább is szilárd maradt az irányzat. Eladatott:

Szokványbuza tavaszra 2500 mm. 12.—, 2500 mm. 12.02, 2500 mm. 12.05.

Szokványbuza őszre 2500 mm. 11.86, 2500 mm. 11.87, 5000 mm. 11.87¹/₂.

B. **Tengeri** 1881. máj.—jun. 2500 mm. 6.42 2500 mm. 6.44 5000 mm. 6.45 és 7500 mm. 6 frt 46.

A délutáni forgalom

valamivel csekélyebb volt ugyan, de az árak berlini magasabb jegyzésekre szilárdabban zárultak.

Eladatott:

Szokványbuza tavaszra 2500 mm. 12.07 — 2500 mm. 12.08, 5000 12.09, és 2500 mm. 12.10.

Szokványbuza őszre 2500 mm. 11.88, 2500 mm. 11.87, 2500 mm. 11.89, 5000 mm. 11.90 és 2500 mm. 11.91.

B. **tengeri** 1881 máj.—jun. 2500 mm. 6.47, 2500 mm. 6.48, 5000 mm. 6.49, 2500 mm. 6.50 és 2500 mm. 6.51.

Zab tavaszra 1400 mm. 6.45.

Esti zárlat:

Szokvány buza tavaszra	12.05—12.07¹/₂
„ „ őszre	11.87¹/₂—11.92¹/₂
Zab tavaszra	6.40— 6.45
„ őszre	6.30— 6.35
B. tengeri 1881. máj.—juniusra	6.45— 6.50

Terménytőzsde.

A forgalom gyenge. Zsir rendes. Szilva meglehetősen élénk, bosznai hordó áru 10.50—11.25, bosznai zsákáru 10.75—10.50 frt, azonnali szállitásra 56 kgként.

Értéktőzsde.

Az üzlet ma teljesen elvesztette önállóságát és egészen a külföldi, különösen a bécsi irányzat befolyása alatt állott. A hangulat általában elég szilárd volt, mi főleg a békésebb politikai hireknek tulajdonitható. A pénzügyminiszter expozéja teljesen érintetlenül hagyta a tőzsdét, az üzérkedés előre tudta, hogy semmit se fog tartalmazni, mi az államértékek javulását engedné reményleni.

Előtőzsde.

Az irány határozottan szilárd volt, a forgalom nagyon élénk, különösen bankrészvényekben, melyek élénken köttetnek. Osztrák hitel 282.60-on indult és köttetett 284.30-ig, magyar aranyjáradék 107.85-től 108.35—108.33-ig jött forgalomba. Magy. hitelbank 252.50, Drasche téglagyár keresett és 75—135-ön köttetett.

11 óra 30 perczkor zárultak: Osztrák hitel 284.20—284.30, magy. aranyj. 108.30.

Déli tőzsde.

A forgalom a déli tőzsdén nem nyert ugyan nagyobb kiterjedést, de az irány határozottan szilárd maradt. Helyi és bányaértékekben mérsékelt üzlet volt. Osztrák hitel 284.40-en indult, lement lanyhább bécsi árfolyamokra 283.80-ig, de a bécsi előtőzsdei zárlat után ismét emelkedett 284-re. Magyar hitel 118.75, Unió bank 109.25-ön vásároltatott. Magyar aranyjáradék 108.40—108.25-ön jött forgalomba. Tiszai sorsjegy 107.25 pénz.

Magy. földtehermentesitési kötvény sorsolási záradékkal 94.20, szőlődézsmaváltsági kötv. 93.25 köttetett. Magyar nyereménysorsjegy 108.50-en köttetett. Drasche téglagyár 135—136, salgótarjáni kőszénbánya 109, kőbányai téglagyár 171-en köttetett. Köttetett még budapesti lánczhid 102 és pesti kereskedelmi bank 6% záloglevelei 101⁷/₈.

1 óra 30 perczkor zárulnak: Osztrák hitel 284.10, magyar hitel 258.50, magyar aranyjáradék 108.50.

A délutáni tőzsdén

bécsi zárkurzusok elmaradása következtében igen csendes volt a forgalom, üzérek várakozó álláspontot foglaltak el. Osztrák hitelrészvény 264.10 és 284-en jött forgalomba. Magyar aranyjáradék 108.27-től 108.20-ig vásároltatott.

5 órakor zárult osztrák hitelrészvény 284.10 284.20, Magyar aranyjáradék 108.20—108.22¹/₂-n.

Esti tőzsde.

Az esti tőzsde békés politikai és külföldi kedvezőbb tudósitások következtében élénkebb forgalomnak örvendett, a spekuláczio jobban volt hangolva, s az irányzat lényegesen megszilárdult. Osztrák hitelrészvény 284.10-ről 284.70-ig emelkedett és vásároltatott. M. aranyj. 108.25-től 108.35-ig nagyobb mennyiségben köttetett.

Magyar hitelrészvény 252.50-ig kináltatott.

Osztrák államvaspálya 278.50-től 279-ig kerestetett.

6 órakor zárul osztrák hitelrészvény 284.75. Magyar aranyjáradék 108.32 ¹/₂-en.

Utótőzsde.

— Kávéházi forgalom. —

Az esti tőzsdei zárlat után berlini kedvező árfolyam vételével még több kötés tétetett. osztrák hitelrészvényben és magyar aranyjáradékban.

7 óra 30 perczkor zarult: osztrák hitelrészvény 284.90—285-ön, Magyar aranyjáradék 108.37¹/₂—108.40-en.

Leszámolási árfolyamok.

Magyar aranyjáradék	108.—
„ hitelbank	253.—
„ leszámitoló	—.—
„ földhitel	—.—
„ jelzálogbank	—.—
Osztr. hitel	284.—
Angol-osztrák	118.—
Unio-bank	109.—
Tiszai sorsjegy	107.—

Szelvényekre esedékes kamat okt. 5-én.

Magyar államadósság:

Magyar vasuti kölcs. 120 frtos darabonként 5%	1.56.^{67}
Magyar gömöri államvasuti záloglv. darabonként 5%	1.33.^{33}
Magy. 1869. kelet. v. áll. kötv. elsőbbs. adom. 5%	3.91.^{67}
Magy. 1873. kelet. v. áll. kötv. elsőbbs. ar. v. czb. 5%	1.30.^{56}
Magyar 1876. kelet. v. áll. kötv. aranyb. 5%	1.30.^{56}
Tiszai és szegedi kölcsön drbonként 4%	0.04.^{44}
Magyar aranyjáradék 100 frt után 6%	1.56.^{67}
Magyar földtehermentesitési kötv. 100 frt után 5%	2.08.^{35}
Erdélyi földtehermentesitési kötv. 100 frt után 5%	1.27.^{48}
Szőlődézsmaválts. kötv. 100 frt után 5%	1.21.^{41}

Osztrák államadósság:

Osztrák államadósság papirért 5% 100 frt után	1.79.^{67}
Osztr. államadós. ezüstben jan.—jul. 5% 100 frt után	1.09.^{67}
Osztr. államadósság ezüstben apr.—okt. 5% 100 frt u.	0.04.^{67}
Osztrák államadósság kisorsolás 1860. egész 5%	8.55.^{56}
Osztrák államadósság kisorsolás 1860. ötödrész 5%	1.71.^{11}
Osztr. államadósság kisorsolás 1854. egész 5%	4.29.^{38}
Osztrák aranyjáradék 4% 100 frt után	0.04.^{44}
Pest város kölcsöne 1870. vagy 1871-diki 5%	1.56.^{67}

Vasuti papirok:

Alföld-f umei 5%	drbként	2.61.^{10}
Báttaszék-dombovár-zákányi 5%	„	2.61.^{10}
Déli vaspálya 5%	„	4.27.^{77}
Északkeleti vaspálya 5%	„	2.61.^{10}
Erdélyi vaspálya 5%	„	2.61.^{10}
Kassa-oderbergi 4%	„	2.09.
Osztrák állami 5%	„	2.61.^{10}
Pécs-barcsi 5%	„	2.61.^{10}
Tiszai 5%	„	2.61.^{10}

Záloglevelek:

Magyar földhitelintézet papirértéke 5¹/₂% 100 frt után	2.35.^{28}
Magyar földhitelintézet papirértéke 5% 100 frt után	2.13.^{87}
Magyar földhitelintézet papirértéke 4¹/₂% 100 frt után	0.05.
Magyar földhitelintézet ar. v. ezüst 120 frt után 5%	0.56.^{67}
Magyar jelzálogbank 5¹/₂% 100 frt után	1.43.^{60}
Magyar által. földh. részvény-társaság 6% 100 frt után	2.06.^{67}
Magyar által. földh. részv.-társaság 5¹/₂% 100 frt után	1.89.^{45}
Osztrák-magyar bank 5% 100 frt után	1.30.^{56}
Pesti magyar kereskedelmi bank 6% 100 frt után	1.06.^{67}
Pesti magyar kereskedelmi bank 5¹/₂% 100 frt után	0.97.^{79}

Elsőbbségek:

Báttaszék-dombovár-zákányi vasut 5%	drbként	0.11.^{10}
Dunagőzhajózási társaság 5%	„	3.91.^{67}
Északkeleti vasut 5%	„	0.16.^{67}
Magyar-gácsországi vasut 5%	„	0.94.^{43}
Első erdélyi vasut 5%	„	0.11.^{10}
Kassa-oderbergi vasut 5%	„	2.61.^{10}

Sertés-kereskedelmi csarnok Budapest-Kőbányán.

Kőbánya, okt. 4. Üzlet és árak változatlanok. Magyar öreg tulsulyu 56—57, fiatal nehéz 58—58¹/₂, közép 58¹/₂—59, könnyü 58¹/₂—60, szedett 55—57. Oláh könnyü 59¹/₄. Szerb közép 58¹/₂—59 kr. Az árak kilogrammonként értendők.

A gabnaüzleti viszonyok Németországban.

Berlin, okt. 2.

A lapokban gyakran szellőztetett kérdés: A gabnavámok hatásáho z igen érdekes adatokat szolgáltat a csász. statisztikai hivatalból most kiadott juliusi füzet. Tartalmaz az számtalan adatokat a gabna és más termények beés kiviteléről jan. 1-től julius 31-ig és a kereskedelmi testületek által megállapitott árakat julius közepén. Ez adatok következőket tüntetnek elő:

Bevitel:

	Jan. 1-től jul. 31-ig kl.	Mult év e szakában kl.
Buza	25.492,800	87.491,200
Rozs	120.745,090	145.185,900
Zab	24,779,100	25,304,100
Hüvelyesek	1,826,600	4.715.800
Árpa	8.420,500	9.238,000
Tengeri	36,884,900	23,602,700
Más gabnanemek	5.400	982,300
Maláta	2.216,100	3.143,400
Repcze	6.029,900	14.836,800
Burgonya	2.812,200	2.399,600

Kivitel:

	Jan. 1-től jul. 31-ig kl.	Mult év e szakában kl.
Buza	5,424.100	51,657,500
Rozs	804,400	10,300,700
Zab	2,593,400	8.541,500
Más külön nem nevezett gabnanemek	150,200	1,307,800
Árpa	365.400	2.591.600
Tengeri	40.200	1,314.600
Maláta	485.300	1.000.500
Repcze	933,400	1.125.200
Burgonya	1.376,900	957,100

A statisztikai hivatal által megállapitott átlagos árak 1000 kigramonkent következők:

	Buza	Rozs	Árpa	Zab
Berlin	226,28	186,82	—	149,73
Boroszló	207,60	193,00	150,00	159,00
Köln	242,50	206,25	220,00	171,25
Danzing	204,41	182,41	163,50	154,50
Brema	—	178,60	—	—
Frankfurt M. m.	350,10	197,80	190,00	149,20
Halle a Saale m.	222,30	210,65	180,00	171,40
Königsberg	210,00	178,50	150,00	142,00
Hamburg	—	—	—	—
Lipcse	232,50	213,50	183,50	163,00
Lindau	150,00	220,00	205,00	155,00
Lübeck	—	185,00	—	—
Magdeburg	227,00	205,00	188,50	163,00
Mannheim	247,90	200,00	175,00	160,20
München	240,00	305,00	—	155,00
Posen	210,00	185,00	156,40	169,60
Stettin	216,69	189,97	160,00	150,00
Stuttgart	265,00	215,00	195,00	150,00

A be- és kivitel augusztusban következő volt: Buza (tettős mázsában) bevitel 332,512, kivitel 33.021, rozs b. 872,658, k. 11,067, zab b. 119,216, k. 18,040, hüvelyesek b. 12,207, k. 3663, árpa b. 114,220, k. 117,269, tengeri b. 444,444, k. 531, maláta b. 24,863 k. 7345.

Halasi gyümölcs- s szőlő kiállitás.

— Saját tudósitónktól. —

Halas, okt. 1.

Multkori tudósitásom kiegészitéséül irhatom, hogy a kiállitás a városban köztetszésben részesült. Közkivánatra egy nappal tovább maradt nyitva s különös, hogy a legutolsó napon legnagyobb volt a látogatók száma. Összesen látogatták a kiállitást 3890-en A jelenleg Halason időző Szász Károly, miniszteri tanácsos, családostul kétszer is meglátogatta a kiállitást s nagy érdeklődést tanusitott a kiállitott gyümölcsök iránt.

A tegnap tartott rendezőbizottsági gyülés jegyzőkönyvéből kitünik, hogy 71 helybeli lakos állitott ki gyümölcsöt. Volt a kiállitáson 89 almafaj, 64 körtefaj. Azonkivül ott volt, a halasi határon különösen nagy alakban termő, birskörte s birsalma. Dió 4 faj volt, szőlő 25 faj. — Kiállitott sokféle apróságok közül csak a Nagy Cz. Jánosné által beküldött epermézet akarom felemliteni.

A bizottság, melynek elnöke Vári Szabó István polgármester ur volt, elhatározta, hogy a termelőket különösen 37 almafaj s 35 körtefaj termesztésére fogja felszólitani. (A termesztendő fajok névsora hivatalosan fog a birtokosokkal tudatni). Ezenkivül szeretné, ha különös gond fordittatnék az ugynevezett halasi birsalmára s birskörtére. Továbbá Vári ur inditványára határoztatott, hogy minden kiállitott fajból 2 példány visszatartatik, melyek[illegible] 1 példány elküldetik az orsz. gazdaság-kertészeti egyesülethez azon kéréssel, hogy annak mikénti fejlődését ott meghatározzák, vajjon az itteni elnevezés helyes-e?

A begyült pénzbeli adomány, melyhez Vári Szabó István 25 frttal, Tóth János 1 drb ezüst tallérral, s Bibó György 1 drb aranynyal járult, a kevésbé vagyonos, szép gyümölcsöt kiállitott birtokos között osztatott szét. Megjutalmaztattak: Kollmann István, Gózon István, Bernat Károly, Murgács Kálmán, Hetessy Dániel, Mucsi Ferencz, Viczai K. Imre s Toth Pál asztalos méhlakházá[illegible]t.

A vagyonosabb kiállitók közül, 15 diszoklevelet kap.

A nemzetközi piaczról.

Rövid visszapillantást vetünk a mult havi üzleti viszonyokra a nemzetközi piaczon. Kezdjük az európai pénzpiacz helyzetén. Az alábbi táblázat mutatja a bankjegyforgalom, az escompte és lombard fluktuáczióit az osztrák-magyar, német, franczia és angol bankoknál:

Osztrák-magyar bank:

	Aug. 31.	Szept. 7.	Szept. 15.	Szept. 2[illegible]
	millió forintokban			
Érczalap	165.5	166	166.2	165.9
Jegyforgalom	318.2	318.7	314.7	314.2
Escompte	113.9	112.5	110.8	112.5
Lombard	20.1	19.6	19.1	19.5

Német birodalmi bank:

	Aug. 31.	Szept. 7.	Szept. 15.	Szept. 23
	millió márkákban			
Érczalap	535.8	520.8	527.8	535.9
Jegyforgalom	723.7	711.7	681.6	690.5
Escompte	332.4	321.9	324.	335.5
Lombard	60.2	49.4	49.7	49.2

Franczia bank:

	Szept. 2.	Szept. 9.	Szept. 16.	Szept. 23.
	millió	frankban		
Érczalap	2010	1998.4	1989	1983
Jegyforgalom	2038	3033.7	2312	2309
Escompte	708.8	689.5	682.6	6891
Előlegek	211.5	210.7	210.6	210.6

Angol bank:

	Szept. 2.	Szept. 9.	Szept. 16.	Szept. 23.
	millió font	sterlingben		
Érczalap	28.3	28.39	28.3	28 3
Jegyforgalom	27.2	26.96	26.6	26.6
Escompte	16	17.69	17.6	17.5

Szeptember hóban a valuta árfolyam jelentékenyen hanyatlott. Az arany-ágió s ezzel a devis-árfolyam emelkedett. F. szept. 1-én német bankhelyekre a legalacsonyabb árfolyam 57.05 volt, Londonra 117.70 és Párisra 46.45, a hónap zárult a legmagasabb árfolyamokkal és pedig Németországra 57.55, Londonra 118.30. Franczia devisek kedvezők maradtak.

A szállitási ügy terén az utóbbi hónapokban beköszöntött javulás tartós maradt. Az év első hónapjai tudvalevőleg igen roszak voltak és az összes osztrák és magyar vasutak jövedelme jan. 1-től aug. 30-ig csak 127.4 millióra rugott, mig a mult év első felében 129.3 millióra. Augusztus már kedvezőbb volt, a mennyiben a jövedelem 18.67 millióra rugott szemben a mult évi 17.92 millióval és valószinüleg szeptemberben is ily kedvező eredmény éretett el, de eddig a forgalmi eredmények még közzé nem tétettek.

Az áruüzletben leginkább a gabna és a vas birt fontossággal. Csekély eltérésektől eltekintve, állithatni, hogy e hó folyamán a vas ára (Glasgowban) oly mértékben sülyedt, mint emelkedett a gabnaára. A hónap elején őszi buza ára körülbelül 10.33—10.40 frt volt és a hó végén 11 30-ig is emelkedett. Glasgowban vas a hó elején 53.10-en jegyeztetett, lement lassanként 48.6-ra és zárlat felé 50.9-ig emelkedett ismét. Ez évben nem annyira az aratási viszonyok, mint a politikai bonyodalmak eredményeztek a buzaáremelkedését és ugyanez ok nyomta le a vas-árát.

A tőzsdék a hónap elején kedvezőleg voltak disponálva, a legtöbb papir szeptember első felében elérte a legmagasabb jegyzést, de aztán reakczió támadt, mely a hónap utolsó napján érte el. — Feltünő, hogy a tőzsde-derout francziaországi politikai eseményekből indult ki, vagy legalább is ezekkel és főleg Freycinet bukásával indokoltatik. Ugy látszik azonban, hogy ez indokolás téves és a visszamenő irány valódi oka a keleti bonyodalmakban keresendő. Különben az utolsó hónap kellemetlen tapasztalatai is azt bizonyitották, hogy az európai értéküzlet szilárd alapon nyugszik és csakis nagy politikai mozgalmak lesznek képesek a tőzsdéket tartósan deroutálni.

Magyarország szénbevitele és kivitele.

Budapest, okt. 1.

Magyarország nagy szénbányái évenkint nagy mennyiségü szenet szolgáltatnak, mely talán elegendő lenne az ipar és az ország más szükségleteinek fedezésére. De egyrészről a szénbányák vezetésé és másrészről magyar vasutak magasb széntarifái — egy tonnakilometer 2·3 kr, ellenben a waldenburgiinek 1.7 kr, — lehetővé teszik, hogy nemcsak az ostraui szén, hanem a porosz jelentékeny tért foglalt Magyarországon. Magyarország szénterületei csak a legközelebbi környéken találnak jó fogyasztó piaczra. A Duna jobb partrán az ájaki szénterület Székesfehérvár felé, a dorogi Esztergom és az üszögi Pécs felé terjed.

Az elsőnek piaczai alig terjednek Győrön tul, sőt már Győrött is élénk konkurrencziát csinál az osztraui szén. A dorogi szénterület jelentéktelen és alig fedezi az esztergomi szükségleteket. Vasuton nem szállittatik sehová, csak a környékre hajón. A leghiresebb szénterület az üszögi Pécs mellett. Ez a dunagőzhajózási társulat tulajdonát képezi és majdnem egészen fedezi a társulat szükségleteit. A Duna balpartján van a salgótarjáni, egyenlően jelentekeny a bánáti területtel. Utóbbiból naponként körülbelül 50.70 waggon, azaz évenkint majdnem 200000 tonna szállittatik el. A petrozseni szén leginkább Erdélyben fogyasztatik; e szén igen jó és versenyez a poroszszal. Az évi kivitel körülbelül 10—15000 tonnára rug, a bevitel ellenben 432,000 tonnára. Körülbelül 250,000 tonna via Marchegg lépi át a határt, osztraui és porosz szén körülbelül 180,000 tonna fogyasztatik Felső-Magyarországon.

Lipcsei vásár.

Lipcse, szept. 29.

II.

Posztó és fehérnemü. A vásári forgalom voigti fehérnemüekben, mely már néhány lipcsei vásár óta a gyárosoknak nem kedvezett, ez idei vásár alkalmával élénkebb volt, minthogy függönyök, sima tárgyak és divatáruczikkekből, mint pl. hölgygallérokból a vásár első hetében annyi lett eladva, hogy a forgalom meglehetős kielégitőnek mondható. A forgalom azonban most egyszerre megszünt és ugy látszik, hogy az többé nem fog élénkülni. — Szász pamut harisnya árukban a forgalom jó volt. — Rakhelyi áruczikkekben, m. pl. férfi és hölgy-mellény, valamint alsószoknyákban, az a kevés a mi a vásárra hozatott gyorsan elkelt, és utómegrendelések is tétettek. — A nevezett czikkekből azért hozatott oly kevés a vásárra, mert a gyárak a vásár alött is megrendelésekkel tulhalmozva voltak és ezért vásári árut nem voltak képesek szállitani. — Fantasie-árukban a forgalom kitünő volt. — Az itteni kiállitás a pamutharisnya-gyárosoknak, kik gyártmányaikat kiállitották, előnyére volt, minthogy ezer meg ezer ember a lefolyt vásári napokban a kiállitást látogatta és a csinos áruk által inditva bevásárlásokat tettek. — A posztó-vásárra nagyobb mennyiségü áru érkezett, és ebből meglehetős sok adatott el, de a forgalom sokkal nagyobb lett volna, ha a raktárak árukkal tulhalmozva nem lettek volna, minthogy az utóbbi meleg időjárás következtében a téli üzlet még jóformán nem kezdődött. Az árak husvét óta a nyersanyag áremelkedése következtében emelkedtek ugyan, de ezek a vásár folyamán ismét csökkentek. — Szépen sikerült és az angol izlésnek utánzott mintákból, mint a hogy ezeket Cotbus, Peitz és más helyiségek szállitották, sok lett eladva, és ezen áruk gyárosai a vásári üzlettel megelégedve lehetnek. Leisnig és Lukenwalde kitünő izléssel készitett árui gyorsan vevőkre akadt. — Crimmitschau és Werdau középszerü üzletet csináltak. Camenz és Finsterwalde sima posztóval, [illegible] lag Schwiebus és Sorau méltán panaszkodhatnak a rossz [illegible] felett. — A sprembergi árukra vevő nem akadt, és [illegible] is különböző sprembergi gyárosok által készitett divat[illegible]kek találtak vevőkre. Sok középszerü áru még eladatlan hever piaczon, és néhány oly tétel áru is lett eladva, mely a gyárosnak hasznot nem hozott, ez azonban minden [illegible]sár alkalmával fordul elő, mintán a gyáros, csakhogy to[illegible] dolgozhasson és kötelezettségeinek eleget tehessen, áruit [illegible] adja el, mert azt neki épenséggel eladnia kell.

Szüreti és borüzleti hirek.

Miskolcz, szept. 28. (Az „Egyetértés" tudósitása.) Rendkivüli időjárásnak rendkivüli következménye szokott lenni. Mi emberek emlékezete óta vidékünkön nem történt, most az megtörténik.

Szeptember hóban nálunk még sohasem szüreteltek. Most már javában szüretelnek.

Szőlőhegyeinken a középszerü termés bámulatosan szép és jó volt a több nap ótai eső előtt, hogy tavaly és harmadéve október vége felé szüretkor sem volt oly izletes a szőlő. Vártunk jó bort és aszut, de a kérlelhetlen időjárás számitásunkat keresztül huzta. Néhány nap óta folyvást esik, még pedig sürü beható eső. Az érett fürtök kihasadoztak, és kifolyt a jó nedv.

Ez oka a hirtelen beállott szüretnek. És a nép, csak egy vagy két nap ne essék eső, siet termését hordóba szürni, mielőtt elrothadna.

Valóban szomoru dolog, hogy már több év óta csak középszerü jó bort sem nyertünk, holott vidékünk termelésének egy oly fontos ágát képezi, melyből sokan a háztartás nagyobb részét fedezik.

Oly jó bort reméltek kereskedőink is, hogy 10 frtjával előlegeztek 140 liter mustért. Nálunk nagyban megyen az ily manipuláczió. A megszorult szegény ember télben és tavaszkor, mig a munka ideje be nem áll, pénzt vesz föl és szüretjéhez hordót kap borhoz. Sovány gazdálkodás biz ez. — de szükség törvényt ront. A bor árát aztán rendesen az ily előlegezők határozzák meg, többnyire a termelők hátrányára.

—

Marhavásár.

Berlin, okt. 1. Felhajtatott 196 szarvasmarha, 774 sertés, 583 borju, 362 birka. Az üzlet — a borjuüzlet kivételével — jelentéktelen volt. Az árak a mult hetiek. Borju fontja 55—58 fillér. — Bakonyi sertés 56—57 márka, 40—45 font tara mellett.

Bécs, okt. 4. Bejelentetett 3417 drb, eddig piaczon van 2801 és pedig: 1426 magyar, 1110 lengyel, 265 német fajú. A forgalom meglehetősen élénk, a mult heti árak tartották magukat és következők: Magyar hizott ökör 57—62 frt, lengyel 56—61 frt, német 55—60 frt. Mind 100 kiként.

—

Gyapju.

Berlin, okt. 1. Mult heti jelentésünkben emlitettük a hirt, hogy eladatott 1000 mázsa gyapju Francziaországban e hir valónak bizonyult és az eladási ár 60-nál több tallérra rugott. Belföldi gyárosok a lipcsei vásár miatt ismét csak igen keveset vettek és talán 1000 mázsa adatott el. Fokföldi gyapjuban rendes a forgalom. Az itteni árak szilárdak maradtak, anélkül, hogy emelkedtek volna, mivel vevők tartósan tartózkodók.

—

Vidéki piaczok.

B.-Csaba, okt. 2. (Az „Egyetértés" tudósitása.) A mai hetivásárunk a tengeri-törés miatt gyengén volt látogatva, és miután a vételkedv igen jó volt az árak mult hét óta 40—50 krral emelkedtek. Jegyzünk buzát 76 k. 10 frt 80, 77 k. 11 frt, 78 k. 11.20, 79 k. 11.40. Árpa eladatott 500 mm 6 frtjával 300 mm. 5.60 frtjával, 600 mm. 5.95 frtjával. Ujtengeri május—juniusi 1881 átvéve 5.60 frt. Csöves tengeri vékája 60 kr.

Korpona, okt. 2. (Az „Egyetértés" tudósitása.) A mai napon tartott hetivásáron jegyzett gabona-árak: Tiszta buza 6.50, rozs 5.70, árpa 3.70 frt, zab 1 frt 80 kr hektoliterenként.

x **Assicurazioni Generali.** Szeptember havában az életbiztositási osztálynál 245 ajánlat lett benyujtva 753.796 frt 89 kr biztositási összegben. — F. é. január 1-től az uj felvételek összege 5.993.708 frt 28 krra 2299 biztositó levéllel, a bejelentett károk összege 820.317 frt 25 krra rug.

Az életbiztositó osztály kimutatott biztositó állapota 1879. deczember 31-én 59.530.316 frt 56 kr. tőke és 227.710 frt 95 kr. járadék 37741 biztositási levéllel volt, melyért a készpénzi tartalék 14,988,178 frt 47 kr. volt. — Az 1879. évben az életbiztositási osztály által kifizetett károk összege 1,062,958 frt 5 krra, és az intézet alapitása óta (1831) az évenként közzétett kimutatások szerint az összes ágak által kifizetett károk összege 135,336,782 frt 3 krra rug.

Magyarországi kereskedelmi czégek.

— Kivonat a „Központi Értesitő" október 3-ki számából. —

I.

Czégbejegyzések.

a) **Egyéni czégek.** Büehler Sándor jun. kézmü- és rövidárukereskedő Budapesten, bej. a budapesti k. és v. tv.-széknél szept. 20. — Medek Elek rövidárukereskedő Budapesten, bej. u. o. szept. 20. — Liptay Alajos czipészmester Budapesten, bej. u. o. szept. 20. — A Krippel; a czég birtokosa Schenk szül. Gumprecht Paulina divatárukereskedő Bpesten, bej. u. o. aug. 20. — Goldschmiedt Lajos könyvkereskedő Budapesten, bej. u. o. szept. 24. — Elkan Károly füszer- és vaskereskedő Horgos, bej. a szegedi kir. tvszéknél szept. 2. — Gross Gusztáv főtelep Győrszigeth, fióktelep Győr, bej. a győri kir. tvszéknél aug. 30. — Stadler I. liszt- és gabonakereskedés Mosony. Stadler Izsák halála folytán a czég birtokosa ennek özvegye szül. Wellisch Mária; czégvezetők ennek fiai: Stadler Jakab és Salamon, bej. a győri kir. tvszéknél aug. 4. — Czéh Sándor özvegye (szül. Schöpf Paulin) könyvnyomda-tulajdonos Győr, bej. u. o. aug. 2. — Schneiderbauer József kádármester Szegszárd, bej. a szegszárdi kir. tvszéknél szept. 9. — Frank Fülöp vegyeskereskedő Bursák, bj. a kaposvári kir. tvszéknél szept. 3. — Münz Samu vegyeskereskedő és czipőraktár-tulajdonos Nagy-Atád, bej. a kaposvári kir. tvszéknél szept. 3. — Schwartz Ignácz vegyeskereskedő Nagy-Rábé, bej. a nagyváradi kir. tvszéknél szept. 2 — Kohn József szeszgyárüzlettel Vidombák, bej. a brassói kir. tvszéknél szept. 20.

b) **Társas czégek.** Takarék és hitelegylet Dettán. A módositott alapszabályok bej. a fehértemplomi kir. tvszéknél jul. 12. — S. Wezenkovits & Söhne rőföskereskedés Versecz, bej. a fehértemplomi kir. tvszéknél szept. 4. — Szubeczky és Szakács gabonakereskedők Bajmok, bej. a szabadkai kir. tvszéknél szept. 7. — Consumverein-Genossenschaft mit beschränkter Haftung Orsova, bej. a karánsebesi kir. tvszéknél szept. 11. — Moritz & D. Horn fakereskedők Esztergom. Horn Dávid neje szül. Löwy Roza 8000 frtnyi ingókbeli hozománya bej. a komáromi kir. tvszéknél jul. 21. — Vasuti alkalmazottak fogyasztási szövetkezete Zólyom. Polgár Péter helyett Sztankoczy Mihály elnök és ez utóbbi helyett dr. Lőwy Nándor pénztárnok, kiknek czégjegyzési jogosultságuk bej. a beszterczebányai kir. tvszéknél szept. 11.

II.

Czégtörlések.

a) **Egyéni czégek.** Weyrich Ágoston Budapesten, kit. a budapesti k. és v. tvszéknél szept. 20. — H. Gross Brassó, kit. a brassói kir. tvszéknél szept. 29.

b) **Társas czégek.** Herzog Leopold és Max Kaposvár, kit. a kaposvári kir. tvszéknél szept. 3. — Marton & Mitzky Boglár, kit. a kaposvári kir. tvszéknél szept. 3.

Napirend okt. 5-én.

Naptár. Kedd. Kath. Placzid vt. Protest.: Placzid Aurel. Görög-Orosz: 23. Sz.-Iván foganat.
Muzeumban nyitva van a régiség tára d. e. 9 órától d. u. 1 óráig.
Képviselőház ülést tart d. e. 12 órakor.

Fővárosi tanács ülést tart d. e. 10 órakor.
Keleti iparmükiállitás nyitva d. e. 9 órától d. u. 6 óráig (Ferencziek-bazár I. em.)
Közép tanodai tanáregylet I. szakosztályának ülése d. u. 5 órakor. (Erzsébettér felső leányiskola.)
Akademiai archeologiai bizottsági ülése délután 5 órakor.
Képzőművészeti társulat őszi kiállitása d. e. 9—5 óráig (sugárúti palota). Belépti dij 50 kr.
Iparmuzeum d. e. 9— d. u. 4 óráig.
Orsz. gazd. és tanszermuzeum d. e. 10—12 d. u. 2—4.
Muzeumi könyvtár nyitva d. e. 9 órától d. u. 6 óráig.
Egyetemi könyvtár nyitva d. u. 2—6.
Akadémiai könyvtár nyitva d. u. 2—6.
Margitszigeten reggel és este népzene.
Állatkert nyitva egész nap.

—

Hajóforgalom.

A Duna balpartján a következő vizi járművek kötöttek ki október 4-én: Mészáros Máté m. h. „Juliska" tüzi fa 375 km. Zebegényből. — Hartmann J. h. h. buza 60 mm., bab 40 mm, zab 10 mm., szőlő 4 mm. Ujfaluból. — Fazekas Ferencz m. h. épületkő 400 mm. Süttőről. — Buday András h. h. gyümölcs 150 mm., bor 15 hektoliter Tóthfaluból. — Zeiler J. mh. 4. sz. faltégla 30,000 db Sződrákosról. — Luczanbacher Pál ut. mh. 16. sz. tüzifa 326 kbm. Verőczéről. — Feuerlöscher J. mh. „Fortuna" czementmész 800 mm. Piszkéről. — Offenvald Antal mh. „Antal" árpa 205 mm., zab 60 mm., köles 15 mm., tengeri 60 mm., kenyér 10 mm. Sz.-Ujfaluból.

—

Kivonat a hivatalos lap okt. 3-ik számából.

Árverések a vidéken. Berta Mihályné 1716 frtra b. ingatl. okt. 29. Zentán. Thordosan Anna 767 frtra b. ingatl. okt. 19. Abrudbányán. Betsek Mihályné 496 frtra b. ingatl. okt. 28. Kovasznán. Heekenast Gusztáv 1500 frtra b. ingatl. okt. 26. Maróthon (Esztergom). Borák Mátyás 1200 frtra b. ingatl. decz. 2. Pozsonyban. Berek István 468 frtra b. ing. okt. 29. Madocsány (Pakson). Szabó Sára 1656 frtra b. ing. okt. 28. Tisza-Abádon (Karczag). Pádár Ferencz 456 frtra b. ingatl. okt. 29. Kenderesen (Karczag). Szebbeledi Ferencz 691 frtra b. ingatl. nov. 18. Ráczkevén (pestv. tvszék.) Holyba József 900 frtra b. ingatl. okt. 18. Czibakházán (Kun-Szt-Márton). Mitschin Fülöp 335 frtra b. ingatl. okt. 28. Fehértemplom. Báró Goffron Rezső 8300 frtra b. ingatl. nov. 8. Pozsonyban. Vlaszits István 800 frtra b. ingatlanai nov. 22. Pozsonyban. Gruin Józsa 2955 fortra b. ingatl. okt. 16. Meholán (Temesvár). Spitzer Náthán 560 frtra b. ingatl. nov. 10. Kaposváron. Várady Gáborné 35000 frtra b. ingatlanai 1881, ápril 1. Örkényen (pestvid. tvszk). Ternyey András 1809 frtra b. ingatl. okt. 21. Becskeházán (Torna). Streitmann Katalin 1400 frtra b. ingatl. okt. 23. Modoson. Koltai Bernát 912 frtra b. ingatl. okt. 13. Zalaegerszegen. Ivátskó Antal 870 frtra b. ingatl. október 18. Temesváron. Boros István 1000 frtra b. ingatl. okt. 16. Deésen. Krizsó János 453 frtra becs. ingatl. október 30. Buzitán (Szepsi). Ciocanea Juon 742 frtra b. ingatl. nov. 15. Páloson (Segesvár). Koller János 7400 frtra b. ingatl. nov. 25. Dévényen (Pozsony). Benesát Veron 950 frtra b. ingatl. okt. 14. A.-Maróthon. Nagy Pál 925 frtra b. ingatl. nov. 12. Endréden. (Kaposvár). Vidrési János 546 frtra b. ingatl. november 11. Csepelyen (Kaposvár). Kosties Drága 2051 frtra b. ingatlan. okt. 28. Csakováron. Csollits Zsiván 1550 frtra b. ingatl. okt. 27. Módoson. Koporzan Gavrilla 480 frtra b. ingatl. okt. 28. B-Hunyadon. Móricz Mihály 1302 frtra b. ingatl. okt. 28. H-Böszörmény. Oláh Gábor 482 frtra b. ingatl. okt. 27. H.-K.-Szt-Miklóson (Székelyhid) Bittner János 609 frtra b. ingatl. nov. 2. Pécsen. Hojszár Márton 1100 frtra b. ingatl. nov. 25. Dévényfalun. Fülöp Istvánné 600 frtra b. ingatl. nov. 17. Magyarbélyen (Pozsony.) Oszwald Mihály 896 frtra 8. ingatl. nov. 11. Pozsonyban. Toch Rudolf 3000 frtra b. ingatl. 18. Pápán. Doder Julianna 431 frtra b. ingatl. okt. 27. Szaporczán (Pels). Knauser Kázmér 694 frtra b. ingatl. okt. 21. Bánfaluban. (Neusideren). Brimzey Tódor 760 frtra b. ingatl. okt. 13. R-Szt-Mihályon (Temesvár).

Csődhirdetmény. Rosenberg Sámuel kaposvári lakos ellen bej. nov. 8., 9., 10. id. tömeggondnok és perü. dr. Hencz Ágoston ügyv.

CSÁVOLSZKY LAJOS
felelős szerkesztő és kiadó-tulajdonos.

IDEGENEK NÉVSORA.

István főhg szálloda.
König K. gyáros Bécs.
Faragó A. polgárm. Adony.
Freytag F. kdő Schwechat.
Felger K. állomásfőn. Szeged
Weltner E. gőzb. hiv. Győr.
Schwarzkopf A. ügyn. Bécs.
Koszties T. kdő Fehértemplom.
Pudnik G. kdő Bánát.
Hessmann K. mgzó Budapest
Oberhummer E. München.
Kralik A. gazd. Dunaföldvár
Jasky J. mgzó Somogy.

Erzsébet szálloda.
Szerelem G. fldb P.-Alatka.
Schläger F. mgzóné Bécs.
Göbel L. ügyv. Tata.
Barta J. könyvv. N.-Várad.
Popovich P. Székesfehérvár.
Davidovich L. mgzó Bécs.
Maffei G. gazd. Arad.
Schmidt G. akad. Selmecz.
Barthodeiszky K. jog. R.-Lak.
Maróthy L. jogh. Zsédeny.
Gulyás J. ügyv. Debreczen.
Szitás S. tanitó Hosszufalu.
Kovács G. erdész Selmecz.
Gubay J. gazd. K.-Szt.-Miklós.

Arany sas szálloda.
Gáal K. polgm. K.-Ujszállás.
Tészáry L. szolgab. Tere.
Egry K. trv. biró A.-Maróth
Gere Zs. jegyző Pahy.
Reiso A. ügyv. K.-Ujszállás.
Majthényi P. birt. Verseg.
Márjásy B. birtné Ercséd.
Buhzsy K. birt. Eger.
Dosé A. birt. Árokszállás.
Szontag B. birt Gömör.
Hermann K. igazg. Losoncz.
Polgár L. jószágig. Csurna.
Purjen M. gazdat. Körtvélyes
Bay G. főhadn. Debreczen.
Nagy P. kdő Esztergom.
Braun A. kdő Torna-Örs.
Kovács A. kdő Esztergom.
Schlesinger J. jog. Turkeve.

Pannonia szálloda.
Hoya T. birt. Muzsla.
Velitska L. birt Szászváros.
Kuhinka Gy. birt. Nógrád.
Csányi B. birt. Félegyháza.
Nyomárky K. S.-A.-Ujhely.
Hányi P. gazd. D.-Szerdahely
Biró J. ügyv. D.-Szerdahely.
Bellór P. rajztanár Zenta.

Egressy L. biró Komárom.
Mágos S. jegyző Esztergom.
Dr. Révay N. orvos Zenta.
Hoffer I. fldb Tápió-Szele.
Folkusházy L. Derékegyháza
Szalay F. ügyv. Czegléd.
Salamon B. tisztv. Vácz.

Orient nagy szálloda.
Vanga P. fldb Csetnek.
Hosszufalusy A. fldb Csat.
Igler L. fldb Tápió-Györgye.
Arenberger M. fldb Pápa.
Ujhelyi J. fldb Gyöngyös.
Halló M. fldb Harmócz.
Bader E. mérn. Mokre.
Konrád A. ig. Bécs
Brosz K. tanitó Miskolcz.
Ihász J. mérn. Bécs
Jeszenszky S. jegyző Csejte.
Bacher A. mgzó Szt-Márton
Turner M. épitész Páris.
Kovács E. szinész Pécs.
Molnár M. lakatosm. Szeged
Moróczy J. lakatm. Szeged,
Mayer J. hentesm. Losoncz.

Vadászkürt szálloda.
Gr. Batthyány J. főisp. Szolnok
Br. Szegedy hadn. Budapest.
Radó K. cs. kamar. Répczelak
Br. Dőry B. földb. Tolna.
Laszkáry Gy. földb. Romhány
Badini Hudoba A. flb. Gömör.
Novák S-né és leánya Paks
Német V. gazdatiszt Örs.
Jockel H. tanár Verbász.
Lours Fer.-né mgzó Bécs.
Lechair E. mgzó Bécs.
Novolle G. mérnök Vukovár.
Botzo F. és neje mérn. Szolnok
Filip S. ügyv. Abrud.
Fischer K. és neje fdb. Mohács
Győrffy S. hivataln. Zombor.
Mészáros N. igazg. Szeged.
Loosz G. diák Baja.
Bartok Z. orvos Ó-Radna.
Csemnitzk fldb-né Nógrád.
Fáy J. földb. Heves.
Williams A. kdő Bécs.
Wolf H. kdő Hannover.
Oppenheim A. kdő Hannover.
Reiche J. kdő Bécs.
Dubler R. kdő Woslon.
Liebmann A. kdő Mohács.

Angol királynő szálloda.
Gr. Esterházy I. Pozsony.
Gr. Esterházy K. Kolozsvár
Darvas I. főispán Kassa.

Gr. Bombelles S. fldb Girincs
Gr. Migazzy Mné A.-Maróth
B. Migazzy W. A.-Maróth
Jankovics J. fldb Öreglak.
Jankovics G. fldb Öreglak.
Bogdanovics L. fldbné Poyén
Vigyázó R. fldb Paks.
Stradimirovics G. Kulpin.
Horváth A. fldb Szt.-György
Matasovszky F. fldb Lőcse.
Almásy E. fldb Grácz.
Szabó J. fldb Kolozsvár.
Rigyiczky P. fldb Lugos.
Hilton J. mgzó London.
Knight W. mgzó London.
Knight J. mgzó London.
Stadler A. mgzó Bukarest.
Urban S. mgzó Bécs.
Dr. Meitrag E. orvos Grácz.
Dr Boroszkay L. ü. Grácz
Dr. G. Vannay G. ü. Lippa.
Bogdanovics F. jog. Poyén.

Hungária szálloda.
Griesbach Ö. ügyv. Bukarest
Marsilly C. titk. Bécs.
W[illegible]lmy L. kdő Rosnitz.
[illegible]ipő F. kdő Ujvidék.
Erman L. ügyvédj. Ujvidék.
Palkovics E. gyógysz. Győr.
Milutinovics B. knyv. Ujvidék
Wolf B. kdő Frankfurt.
Löwentritt Ö. jog. N.-Kanizsa
Nesebitz V. mgzó Sabacz.
Mendl Ant. Satz.
Engl P. kdő Bécs.

Nekolovics N. mgzó Galiczia
Romer L. fldb Galiczia.
Mellinger A. kdő Esztergom.
Bettelheim B. ü. N.-Kanizsa.

Nemzeti szálloda.
Dőry D. képv. Bonyhád.
Thornton E. mgzóné London
Sharland L. mgzóné London
Menecker B. mgzó T.-Füred.
Müller V. mgzó Oravicza
Schwarz H. gőzmalt. Eger.
Dr. Schwarz D. orvos Eger.
Fischer S. ügyv. Eger.
Naményi J. birt. Kassa.
Mocsy L. birt. N.-Körös.
Neumann A. birt. Szabadka.
Pokász J. tanár Arad.
Gyulasy Gy. tiszt. Kapuvár.
Kőry A. s neje hivtl. Apostag.
Erlich A. gyár. Rakitnicz.
Behr H. kdő D.-Földvár.
Leopold A. kdő Szegszárd.
Goldberger J. kdő Szegszárd.

Fehérló szálloda.
Kiss J. fldb Tarnócz.
Halmay S. fldb Zsámbok.
Szolga J. biró Kóka.
Feltuk J. kdő L.-Szt.-Miklós
Sohr B. tanár Pécs.
Francsek J. molnárm. Üllő.
Woigert Gy. Tóalmás.
Beselpacht J. ipar. K.-Szeben
Hing F. mgzó Kuhn.
Török K. hivtlné Vácz.

Elhaltak Budapesten október 3.

Felber Ferencz 54 éves kosár-fonó IV. fő-utcza 30, koponyarepedés. Potyicska Suts Anastazia 30 éves napszámosnő, X. ker. téglagyár, vérhas. Pingitzer Lőrincz 49 éves napszámos VI. ker. aradi-utcza 20, vérhas. Kovács Julia 2 éves napszámos leánya VIII ker. Erdélyi utcza 10, gyermekmály. Eckli Mihály 2 éves napszámos fia VIII. prátor-utcza 44 bélhurut. Chodil Anna 22 éves kőmüves leánya, VIII. k. stáczió-utcza 12, tüdőgümő. Szmercsek Franziska 4 éves napszámos leánya VIII. ker. német-utcza 37, roncsoló toroklob. Zwoziel Richter Anna 30 éves szedő neje I. ker. hadnagy-utcza 48, tüdővizenyő. Kulcsák Hoffbauer Anna 33 éves bádogos neje I. ker. kapuczinus-utcza 14, tüdőgümő. Kármán Szatovics Anna 44 éves korcsmáros neje IX. ker. Knezics-utcza 14, szivbaj. Kozel Ilona 1 éves hivatalnok leánya IX. ker. Martin-utcza 21, gyermekaszály. Mihályfy Antal 74 éves magánzó IX. ker. sóházutcza 14, májbaj. Gallaszek Niszel Klara 35 éves napszámosné IX. ker. Knezics-utcza 14, tüdővész. Csinek János 66 éves lakatos I. ker. országház-utcza 25, tüdővész. Krenitzky György 34 éves napszámos VII. ker. dohány-utcza 80, tüdővész. Rauscher Ignácz 70 éves kőmüves, szegényház, tüdőlob.

NYILT-TÉR.

KERESKEDELMI ESTI TANFOLYAM
felnőttek részére.

Alulirott a **László**-féle nyilv. reálgymnazium helyiségeiben (váczi-körut 31. sz. 1. em.) kereskedelmi szaktanfolyamot nyit, melyben a következő tárgyak fognak előadatni: **keresk. számtan, könyvvitel és levelezés (minta-iroda) váltóismo és szépirás.** Az előadások **október 11-én** kezdődnek. A felvételek naponként 12—1-ig és este 6—8-ig történnek. 768

Novák Sándor megvizsgált kereskedelmi tanár, állandó hites szakértő a budapesti királyi törvényszéknél.

Legjobb minőségü
Liptói alpesi turót
kis döbönyökben ajánl
Édeskuty L.
755 **Budapesten, Erzsébettér 7.**

BUDAPESTI SZINLAPOK.

Kedd, okt. 5-én.

Nemzeti szinház.

Wiltné asz., cs. kir. udv.- és kamara-énekesnő vendégjátékául:

Sába királynője.

Nagy dalmü 4 felv. Irta Mosenthal S. Zenéjét szerz. Goldmark K.

Személyek:

Salamon	Odry L.	Sulamith	Wiltné asz.
Baál Hanán	Tallián	Sába	Spányik Irma
Assád	Perotti	Astaróth	Kordin M.
Főpap	Kőszeghy		

Kezdete 7 órakor.

Népszinház.

BLAHÁNÉ LUJZA asz. mint vendég.
Uj betanulással és uj szereposztással:

A becsület szegénye.

Eredeti népszinmü dalokkal 3 felv. Irta Makróczy János, zenéjét Tisza Aladár. — Személyek:

Nyomárkai	Horváth V.	Imre	Vidor
Bakajsza	Kovács I.	Suhajda	Tamássy
Szakonyi	Eőry	Czilinderes	Rákosi Szidi
Genesy Antal	Egri	Fiskáris	Kassó Kar.
Patakyné	Sziklai E.	Lapczap Sári	Béni Irma
Bandi	Ging Anna	Hiphopp	Bodor Etel
Virslis	Klárné	Góes Pesta	Sánta
Nyakigláb	Solymosi	Czinzár	Ujvári
Szomotorné	Párténnumyiné	Gaál Klári	Blaháné L.

Kezdete 7 órakor.

Halóközlekedési utmutató.

Indulás

Budapestről Bécsbe indul ..... 6 órakor este
Budapestről Ujszőnybe indul ..... 2 „ délut.
Budapestről Dömösre indul ..... 4 „ délut.
Budapestről Mohácsra indul ..... 12 „ délben
Budapestről Paksra indul ..... 12 „ délel.
Budapestről Orsova—Galáczra (vasárnap, szerdán és pénteken) indul ..... 11 „ éjjel.
Budapestről Zimonyba (kedden, csütörtökön, szombaton, minden állomást érintve, és vasárnap, szerdán és pénteken korlátolt állomás érintéssel) indul ..... 11 „ éjjel.

Érkezés.

Bécsből Budapestre érkezik ..... este 6 óra után
Uj-Szőnyből Budapestre érkezik ..... reggel 8 óra után
Dömösről Budapestre érkezik ..... reggel 7 óra után
Mohácsról Budapestre érkezik ..... reggel 4 óra után
Pakról Budapestre érkezik ..... reggel 2 óra után
Galacz-Orsováról Budapestre érkezik ..... délután 3 óra után
Zimonyból Budapestre érkezik ..... délután 3 óra után

Vasut közlekedési utmutató.

A vonat indul.	A vonatok minősége.	Indulási idő
Az osztrák államvaspálya indóházából.		
Budapestről—Vácz, Esztergom, Pozsony, Bécs felé a	gyors vonat „ „ szem. vonat „ „ vegyes von.	8 óra 10 p. regg. 2 óra 50 p. d. u. 9 óra 20 p. d. e. 9 óra 30 p. este 11 óra 25 p. d. e.
Budapestről Érsek-Ujvárig Budapestről Nagy-Marosig	„ „	4 óra 55 p. d. u.
Budapestről Czegléd, Szeged, Temesvár, Orsova felé	gyors vonat szem. „ „ „	10 óra 5 p. este 6 óra 55 p. regg. 6 óra 05 p. este
Budapestről Czegléden keresztül, Szolnok, Arad, Temesvár felé	szem. vonat	7 óra 30 p. regg. 6 óra 25 p. este
Budapestről Czegléden keresztül Püspök-Ladány, N.-Várad, Kolozsvár felé	gyors vonat szem. vonat	10 óra 5 p. este 6 óra 55 p. „ 6 óra 05 p. este
Budapestről Czeglédig	vegyes von.	2 óra 45 p. d. u.
A magyar államvasut (losonczi) indóházából.		
Budapestről Hatvan, Losoncz, Ruttka, Oderberg felé	gyorsvonat szem. vonat vegyes von.	6 óra — p. regg. 7 óra 34 p. regg. 3 óra — p. d. u.
Budapestről Hatvan, Miskolcz felé	gyors vonat szem. vonat vegyes von.	10 óra 50 p. este 7 óra 34 p. regg. 5 óra 42 p. d. u.
Budapestről Hatvan, Miskolcz, Kassa, felé	gyors vonat szem. vonat	10 óra 50 p. este 7 óra 34 p. regg.
Budapestről Hatvanig	helyi vonat	9 óra 50 p. d. e.
A déli vasut (budai) indóházából		
Budapestről, Székesfehérvár, Kanizsa, Pragerhof, Trieszt felé	szem. vonat gyors „ vegyes von.	7 óra 10 p. regg. 5 óra d. u. 7 óra 45 p. este
Budapest Székesfehérvár felé	„ „	11 óra — p. d. e.
Budapest Kanizsa felé	„ „	7 óra 45 p. este
Budapest Székesfehérvár, Veszprém, Kis-Czell, Szombathely, Grátz	szem. vonat gyors von. szem. vonat gyors von.	7 óra 10 p. regg. 5 óra — p. d. u. 7 óra 10 p. reg. 5 óra — p. d. u.

A vonat megérkezik.	A vonatok minősége.	Megérkezési idő.
Az osztrák államvasut indóházába		
Bécs, Pozsony, Esztergom, Vácz felől a	gyorsvonat „ „ személy von. „ „ vegyes von.	2 óra 31 p. d. u. 9 óra 45 p. este 5 óra 38 p. „ 5 óra 57 p. regg. 12 óra 30 p. d. u.
Érsekujvárról Nagy-Marosról	„ „	8 óra 28 p. regg.
Orsova, Temesvár, Szeged, Kecskemét felől a	gyorsvonat szem. vonat „ „	7 óra 30 p. regg. 8 óra 45 p. este 8 óra 50 p. regg.
Kolozsvár, Nagy-Várad, Püspök-Ladány, Arad, Szolnok felől	gyors vonat szem. vonat	7 óra 30 p. regg. 8 óra 45 p. este
Czeglédről	vegyes von.	6 óra 20 p. regg.
A magyar államvasut (losonczi) indóházába.		
Oderberg, Ruttka, Losoncz felől	gyorsvonat vegyes von. „ „	11 óra 6 p. éjjel 12 óra 20 p. d. u. 7 óra 58 p. este
Miskolcz, Hatvan felől	gyors vonat szem. vonat vegyes von.	7 óra 33 p. regg. 7 óra 58 p. este 12 óra 20 p. d. u.
Kassa, Miskolcz, Hatvan felől	gyors vonat szem. vonat helyi vonat	7 óra 33 p. regg. 7 óra 58 p. este 6 óra 17 p. regg.
Hatvanból	„ „ „ „	9 óra 47 p. d. e. 6 óra 22 p. este
A déli vasut (budai) indóházába.		
Trieszt, Pragerhof, Kanizsa, Székesfehérvár felől	gyors vonat szem. vonat	8 óra 47 p. este 7 óra 39 p. reg.
Grátz, Szombathely, Veszprém felől	vegyes von. vegyes von.	8 óra 58 p. d. u. 3 óra 25 p. d. e.
Győr, Pápa, Kis-Czell felől Kanizsáról	szem. vonat vegyes von.	8 óra 30 p. este 2 óra 14 p. d. u.

Meteorologiai jegyzetek.

A meteorologiai magy. kir. központi intézet időjárási távirati jelentései 1880. évi okt. 4-ről, reggeli 7 óra.

Észlelési állomás	Légnyomás m. m.	Hőmérséklet C°	Szél iránya	Szél erősség	Felhőzet
Bregenz	758.4	+ 19 6	D	2	borult
Prága	759.2	+ 6.6	Ny	3	felhős
Bécs	761.4	+ 6.0	Ny	2	eső
Sopron	—	—	—	—	
Magyar-Óvár	761.6	+ 7 1	ÉNy	3	
Trencsén	758.9	+ 6.0	Ny	2	borult
Beszterczebánya	760.3	+ 5.1	K	3	eső
Budapest	759.6	+ 8 7	Ny	1	„
Szolnok	759.4	+ 9.1	—	—	„
Debreczen	759 2	+ 8.6	D	3	„
Ungvár	756.9	+ 8.8	E	2	„
Szatmár	—	—	—	—	
Nagy-Szeben	758.5	+ 8 5	DK	2	borult
Orsova	761 4	+ 10.4	—	—	eső
Temesvár	—	—	—	—	
Szeged	758.8	+ 8 0	—	—	eső
Csáktornya	758.4	+ 9.8	EK	3	borult
Zágráb	759.1	+ 11.6	K	2	
Fiume	759.5	+ 19 8	D	4	„
Pola	761.6	+ 16.0	DK	1	eső
Lesina	761.4	+ 19.2	K	4	derült
Selmeczbánya	760.2	+ 3.4	DNy	2	eső

A megelőző 24 óra alatti tünemények. Alégnyomás emelkedett, Bécsben 5·5 mm.-rel. A hőmérsék részint emelkedett, Bregenzben 7·6 fokkal; részint sülyedett, Trencsénben 7·4 fokkal. Eső: Bécs 5, Prága 2, Bregenz 8, Pola 29, Óvár 11, Ungvár 2, Szeged 1, Fiume 2. Selmecz 1 m. m. 3-án reggel 6 és 7 óra közt N.-Szebenben, N.-Váradon, Kolozsvárott és Beszterczén földrengés. Ozon Budapesten nappal 6, éjjel 7.

Vizállás és időjárás.

Október	Névszerint	Méter 0 fölött	Méter 0 alatt	Változik:	Időjárás
4	Budapesten	3.0)	—	apadó	eső
4	Pozsony	2 26	—	„	„
4	M.-Szigeten	0.74	—	„	„
4	Szatmáron	0 90	—	„	„
4	Tokajban	1 76	—	„	„
4	Szolnokon	1.86	—	áradó	„
4	Szegeden	2.48	—	„	felhős
3	Aradon	0.18	—	apadó	száraz
3	Becskereken	0.60	—	„	„
3	Bezdánnál	—	—	„	—
3	Verbászon	—	—	„	—
4	Eszéken	2.39	—	„	felhős
4	Barcson	1.10	—	„	„
4	Sziszeken	0.40	—	„	—
4	Orsován	3.16	—	„	köd
—	Ujvidéken	—	—	—	—

A budapesti áru- és értéktőzsde hivatalos árjegyzetei (azonos a P. Lloydéval) október 4.

Termény	Irányzat	Minőség hektol.	Ár 100 kilogramm frttól	frtig	Minőség hektol.	Ár 100 kilogramm frttól	frtig
Buza							
Tiszavidéki uj	szilárd	74	—.—	—.—	75	11.55	11 65
„ „		76	11 75	11 85	77	11.90	11 95
„ „		78	12 05	12 15	79	12 20	12 25
„ „		80	12 30	12 35	91	—.—	—.—
Tiszavidéki uj	„	74	—.—	—.—	75	—.—	—.—
„		76	—.—	—.—	77	—.—	—.—
„		78	—.—	—.—	79	—.—	—.—
„		80	—.—	—.—	81	—.—	—.—
Pestvidéki uj	„	74	—.—	—.—	75	11 45	11 55
„		76	11 65	11 75	77	11 80	11 85
„		78	11 90	11 95	79	12 —	12.10
„		80	12 15	12 20	81	—.—	—.—
Pestvidéki uj	„	74	—.—	—.—	75	—.—	—.—
„		76	—.—	—.—	77	—.—	—.—
„		78	—.—	—.—	79	—.—	—.—
„		80	—.—	—.—	81	—.—	—.—
Fehérmegyei uj	„	74	—.—	—.—	75	11.55	11.65
„		76	11 75	11 85	77	11.90	11.95
„		78	12 05	12 15	79	12 20	12 25
„		80	12 30	12 35	81	—.—	—.—
[illegible] éjszaki uj	„	75	11 30	11 40	76	11.50	11.60
„		77	11 65	11 70	78	11.75	11.80
„		79	11 [illegible]	12 —	80	12 05	12.10

Termény	Irányzat	Faj	Minőség hektoliterenk.	Ár 100 kilogrammként frttól	frtig
Rozs uj	szilárd	—	70—72	10 —	10 25
Árpa „	„	takarmány	60—62	6 30	6 50
„ „	„	égetni való	62 64	7.10	7 75
„ „	„	sörfőzdei	64—66	8 20	9 20
Zab „	„	—	37—40	6 —	6 20
Tengeri ó	lanyha	bánsági	75	7.95	8 —
„ „	„	másnemü	73	7 90	7 95
Köles ó	„	—	—	6 —	6 25
Repcze uj	„	káposzta	nélkül	12 4/8	12 6/8
„ „	„	bánsági		——	——

Szokványgabona, határidőre (100 kilogramm áru árban):

	Irányzat	Határidő		
buza	csendes	tavaszra	12 —	12 05
„	„	őszre	11 85	11 95
„	„	október	——	——
tengeri	lanyha	1881 május—jun.	6 45	6 50
zab	„	tavaszra	6.40	6 45
„	„	őszre	6 30	6 35
repcze k. rep. bánsági		aug.—szeptemb, julius—auguszt.	——	——

Szilva lanyha bosn. hord. p. 18 75 á 19 50 zsák p. 17 20 á 18 30 szerb. h. 16.10 á 16 30
Szesz csendes p 31 75 —.— áru 32 —
Szesz csendes élesztő p. 33 75 á 34 —

Értékpapirok

Államadósság		Utolsó árkelet pénz	áru
Magyar vasuti kölcsön . . . á 120 frt	5%	122.50	123.—
„ „ 120 frt egyes darabokban	5%	122.50	123.—
Gömöri államvasuti záloglev.	5%	—.—	—.—
Magyar keleti vasut áll.-kötv. (elsőbbs.) adóm. 1869-ről	5%	81.25	81.75
„ „ „ ar. v. ezb. 1873-ról	5%	97 75	98 25
„ „ államkötv. ar. 1876-ról	5%	84 50	85 50
„ nyeremény-kölcsön 100 frt		108.50	109.—
„ „ 50 frt		103.—	103.—
Tiszai és szegedi sorsjegy-kölcsön	4%	107 25	107 75
1871-iki magyar államk.-kölcsön v. strl. f. ez.	5%	—.—	—.—
1872-iki „ v. strl. f. ez.	5%	—.—	—.—
Magyar aranyjáradék 6% adómentes		108 10	108.25
„ földtehermentesitési kötvények	5%	94 75	95.25
„ „ 1867. záradékkal	5%	94.—	94 50
„ „ temesi	5%	93.50	93.75

Értékpapirok

		Utolsó árkelet pénz	áru
Magyar földtehermentesitési kötvények 1867. záradékkal	5%	92.25	92.75
„ „ horvátországi	5%	——	——
„ „ erdélyi	5%	93 75	94 25
Magyar orsz. jel. urbéri válts. kötv. (100 frt) 5%		90 75	91 —
Szőlődézsma váltsági kötvény (100 frt)		93 25	95 75
Magyar kir. pénztárjegyek 6 hóra (100 frt)		—.—	——
Osztrák államadósság papirban 5%		71 50	71,75
„ „ ezüst kamat jan.—jul. 5%		72 50	72 75
„ „ apr.—okt. 5%		72 50	72 75
Osztrák aranyjáradék 4 kamat		87 50	87 75
Osztrák államadósság kisorsolással 1860-ból á 500 frt		130 —	130 50
„ „ „ 1860-ból á 100 frt		131 75	132 25
„ „ „ 1864-ből á 100 frt		171 50	172 50
„ „ „ 1864-ből á 50 frt		170 —	171 —
Pest város kölcsöne 1870-ből 6%		162 50	163 —
„ „ „ 1871-ből 6%		102.50	103 —

Osztal. 1879-re	Értékpapirok	befiz.	Utolsó árkelet pénz	áru
	Bankok.			
12 —	Ált. m. municip. hitelb.	befiz. 200 frt	——	——
9 —	Angol-osztr. bank	„ 120 „	118 —	119 —
——	Franko-m. b. lesz. a.	„ 200 „	—.—	——
——	Horvát leszámitoló-bank	„ 200 „	—.—	——
4 —	Iparbank, budapesti	„ 100 „	49 —	50.—
——	Kisbirt. földh.-intézete	„ 80 „	——	——
——	Közp. ipartárs. hitelint.	„ 100 „	—.—	——
2 —	Lipótv. bank r.-társ.	„ 140 „	——	——
——	Magy. ált. földh. r.-társ.	„ 100 „	—.—	——
25 —	Magy. ált. hitelb.	„ 200 „	252 50	253 —
——	Magy. jelzálog hitelb.	„ 100 „	73	75 —
17 —	Magy. lesz. és pénzváltób.	„ 100 „	121 75	122 —
18 —	Osztrák hitelintézet	„ 100 „	284 10	284.30
——	Osztr.-magyar bank	„ 800 „	820 —	825.—
——	I. magyar iparbank	„ 150 „	154.—	156.—
——	I. magy. iparb. II. kib.	„ 150 „	——	50.—
42 —	Pesti keresked. bank	„ 500 „	620 —	622 —
7.—	Pest-budai kézm. bank	„ 100 „	——	——
—.—	Sziszeki hitelbank	„ 100 „	——	——
7 —	„Unio" bank	„ 100 „	109 —	109 50
	Biztositó társulatok.			
200.—	Első magy. biztos. társ.	befiz. 1000 frt	3650 —	3700 —
—.—	Magy.-francz. bizt. társ.	„ 50 „	——	——
90 —	Pannonia viszb. társ.	„ 800 „	1090 —	1110 —
——	Pesti bizt. intézet	„ 100 „	——	—.—
——	Unio viszbizt. társ.	„ 800 „	120 —	130 —
	Gőzmalmok.			
—.—	Concordia malom	befiz. 500 frt	496.—	505 —
—.—	Első budapesti	„ 500 „	1375 —	1385 —
30.—	Erzsébet sz. n. átv. j. nélk.	„ 200 „	224 —	225 —
40.—	Erzsébet malom II. kib.	„ 70 „	218 —	220 —
75.—	Hengermalom	„ 500 „	650 —	660 —
50 —	Lujza szelv. nélk.	„ 160 „	232.—	234 —
50.—	Molnárok és sütők	„ 200 „	328 —	332 —
200 —	Pannonia szelv. nélk.	„ 1000 „	1080 —	1110 —
200 —	Viktoria	„ 300 „	435 —	440 —
	Közlekedési vállalatok.			
	Alföld-fiumei	„ 200 „	153.—	154.—
——	Báttaszék-dombovári	„ 200 „	—.—	—.—
——	Déli vasut	„ 200 „	82 —	82 25
——	Északkeleti vasut	„ 200 „	145 —	145 50
——	Erdélyi vasut	„ 200 „	136.—	137 —
——	Győr-sopron-ebenfurthi vas.	„ 200 „	—.—	—.—
——	Kassa-oderbergi vasut	„ 200 „	128.50	129
——	Osztrák államvasut	„ 200 „	277 —	277.50
——	Pécs-barcsi vasut	„ 200 „	——	——
——	Tiszavidéki	„ 200 „	243 —	243 50

Osztal. 1879-re	Értékpapirok	befiz.	Utolsó árkelet pénz	áru
6 —	Osztr. dunagőzhajózási társ.	„ 600 „	90 —	92 —
24 —	Budai hegypálya	„ 100 „	373 50	375 —
——	Pesti közuti vaspálya	„ 200 „	202 —	——
	„ „ „ élv. jegy.	„ — „	——	——
	Takarékpénztárak.			
—.—	Budapest III. kerületi	„ 50 „	—.—	——
——	Czeglédi		——	——
9.—	Országos központi	„ 100 „	151 —	151 50
225 —	Pesti első hazai	„ 1000 „	3700 —	3740 —
30 —	Pest-budai fővárosi	„ 200 „	431 —	433.—
4 —	Pest-külvárosi	„ 150 „	73 —	75,—
——	Pakracz-daruvár-kutinjai	„ 50 „	——	——
——	Vas-zalamegyei első	„ 100 „	——	——
	Különféle vállalatok.			
7 —	Alagut	befiz. 105 frt	103 —	105 —
——	Ált. waggon-kölcsönző trs.	„ 30 „	—.—	—.—
—.—	Franklin-Társulat	„ 150 „	155 —	156 —
30.—	Ganz és társa vasöntöde	„ 400 „	490 —	495 —
24.—	Gschwindt-féle szeszgyár	„ 200 „	324 —	330 —
12.—	Gyapjum. és biz. e. m.	„ 200 „	205 —	215 —
26.—	Keresked. test. épülete	„ 210 „	535 —	550 —
40.—	Könyvny. „Athenaeum"	„ 200 „	550 —	555 —
50.—	„ Pesti részv.-társ.	„ 500 „	640.—	660 —
—.—	Kőszén- és téglagyár (Drasche)	„ 200 „	135 —	136 —
—.—	Pesti épitő-társaság	„ 85 „	—.—	—.—
—.—	Rima-murányi vasmű	„ — „	—.—	—.—
7.—	Salgó-tarjáni kőszénb.	„ — „	107 50	108 —
15.—	Salgó-tarjáni vasöntöde	„ 100 „	141 —	143 —
—.—	Schlick-féle vasöntöde	„ 100 „	163 —	165 —
40.—	Serfőzde első magyar	„ 200 „	580 —	584
20 —	Sertéshizlaló	„ 500 „	192 —	195
—.—	Sóskuti kőbánya	„ 200 „	32 —	33 —
——	Spodium és csontlisztgyár	„ 200 „	180 —	——
—.—	Szálloda-részvénytársaság	„ 200 „	—.—	——
——	Tégla és mészégető ujlaki	„ 200 „	102 —	104 —
——	Téglagyár, kőbányai	„ 100 „	170 —	172.—
	Záloglevelek.			
	Magy. földh. int. papir érték	5½%	100.75	101 —
	„ „ „ „ „	5%	99.50	100 —
	„ „ „ „ „	4½%	92,25	92.75
	„ „ „ arany v. ezüst	5%	117.50	118 —
	„ jelzálogbank	5½%	97.—	97 50
	„ ált. földh. részv. társ.	6%	105 —	105 50
	„ „ „ „	5½%	100 50	101 —
	Osztr.-magyar bank p.p.	5%	—	—.—
	Osztr.-magyar bank o. é.	5%	102 —	102 50
	Pesti magy. kereskedelmi bank	6%	101 75	102.—
	Pesti magy. kereskedelmi bank	5½%	100 50	100 75

Értékpapirok			Utolsó árkelet pénz	áru
Kisbirt. [illegible] hitelintézete		5%	—.—	—.—
„Albina" tak. és hit. int.		6%	98.—	98 50
Elsőbbségek.				
Báttaszék-Dombovár-zákányi vasut	befiz. 200 frt	5%	81 —	81 50
Dunagőzhaj. társ.	„ 800 „	5%	——	——
„ „	„ 100/200 „	5%	——	——
Észak-keleti vasp.	5% befiz. 300 frt		83 —	83 50
„ „ „ ar.	5% „ 300 „		——	——
„ „ „ ar.	6% „ 1000 „		——	——
Magy.-galliczia vasp.	5% „ 600 „		—.—	——
M. vas. els. kölcs. beruh. czél. ar.	„ 200/1000 „		—.—	——
I. erdélyi vaspálya	5% „ 200 „		81 50	82 —
Győr-sopron-ebenf. vas.	6% „ 200 „		——	—.—
Kassa-oderbergi vasut	5% „ 200 „		86 50	87 —
K.-oderb. v. (ep.-tarn. v.)	5% „ 300 „		——	—.—
„ „ (osztr. v.)	5% „ 200 „		——	—.—
„ „ (m.-v.)	5% „ 200 „		—.—	——
Osztr. állami vasut	5%		—.—	—.—
Tiszavidéki vasut	5% „ 100 „		——	——
Budapesti lánczhid	6% „ 100 „		——	——
Budapesti malom	6% „ 100 „		102 25	102 50
Kőszén és téglagy. kötv.	6% „ 100 „		——	——
Lloyd- és tőzsde-épület	5% „ 100 „		98 75	[illegible]
Magánsorsjegyek.				
Osztrák hitelintézet			176 50	177 25
Pénznemek.				
Cs. kir. arany (vert)			5 63	5 64
Cs. kir. arany (kör.)			5.62	5 63
Osztrák-magyar 8-frtos arany			9 39	9 41
20-frankos arany			9.39	9 41
Török aranylira			—.—	—.—
Osztrák és magyar ezüst			—.—	—.—
Német birod. bankj. 100 márkáért			58 15	58 25
Váltók árfolyama. (3 hóra.)				
Német bankpiaczok 100 márk		4%	57 40	57 45
Amsterdam 100 hollandi frtért		3%	97 10	97 20
Brüssel 100 frankért		3%	——	——
Páris 100 frankért		2½%	46 50	46 55
Marseille 100 frankért		3%	—.—	—.—
Svájczi pénzpiaczok 100 frkért		2½%	46 45	46 50
Zürich 100 frankért		2½%	46 45	46 50
London 10 font sterlingért		2½%	118 10	118 25
Szentpétervár 100 rubelért		6%	——	——
Milano 100 lire nuovo ital.		[illegible]	——	—.—